

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2030, upravnštvo št. 2328

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istotip, peti-vesti
mali oglaš po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
o Pri večjem c
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349
za inzerate Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Manifestacija.

Boj, ki se ta teden bje za ljubljansko univerzo, kakor se oficijelno imenuje naše najvišje učilišče, je pokazal, da je ideja slovenske narodne kulturne individualnosti premagala vse krize in se uveljavila kot življenjska zahteva vseh Slovencev brez razlike. To ne odseva samo, ampak se je izrecno formuliralo v izjavah vseh naših kulturnih združenj, akademičnega dijaštva in javnih korporacij. Zato se lahko kot glavni rezultat obrambene borbe za neokrnjeno vseučilišče v Ljubljani ugotovi dejstvo, da se je ves slovenski narod po svojih najboljših zastopnikih deklariral kot narod z lastno osobitostjo in kulturo, ki je integralen, nenadomestljiv in neizmenljiv del jugoslovanstva.

Vedno ponavljajoči se poizkusi, da se naše kulturne pridobitve in institucije okrnejo, polagoma demontirajo in s tem oslabi in izbriše slovenstvo, ki jih je ustvarilo po svojem duhu in podobi, so plod onega centralizma, ki je umetno hotel slovenstvo izločiti iz jugoslovanstva, je slikal kot državi nevarno in smatral kot škodljiv ostanek prejšnjih časov. K temu je žal veliko pripomogel del slovenskega razumnštva, ki je pod vplivom naših ljudskih duši tujega strankarstva ta centralizem podpiral. Naši kulturni delavci pa so s tihim, intenzivnim in vsestranskim ustvarjanjem na vseh področjih dokazali bogatstvo in silo slovenskega duha, ki postavlja svoje pridobitve in dobrine v službo celote, države, vseh Jugoslovancev, tako da so omalovali našega naroda morali utihniti. Važni preobrat duha se dolgo pripravljajo, a pojavijo se z elementarno silo v trenutku, tako da se vsi predrazsodki, pomisleki in ugovori, ki so se zdeli dolgo nepremagljivi, brez sledu porušijo v eni noči. Tako se je zgodilo ob vprašanju nadaljnega neokrnjenega obstoja univerze v Ljubljani. Preko vseh drugačnih mnenj in računov se je pokazalo, da je to slovenska univerza, da je enakopravno kulturno tvorišče v državi in da si le-te kot torišča kulturnega ustvarjanja Jugoslovancev brez naše univerze niti misliti ne moremo. Ako bi okrnili slovensko vseučilišče v Ljubljani, bi okrnili celo naše državno telo, bi kulturno ponižali in osiromašili vse jugoslovanstvo, ki ni mehanična enota, ampak sinteza vseh raznolikih, pa vzajemno delujočih svojebitnih narodnih in kulturnih sil Slovanov na tem ozemlju.

Mi se danes z velikim zadoščenjem zavedamo, da smo to idejo pred političnim forumom naše države zastopali od spočetka te države do danes, ne da bi se dali omajati po nikomer in ničemer. Kar se je danes manifestiralo kot enotna volja celokupnega slovenskega naroda, je zasluga tudi našega dela; onih, ki so se proti poenolikujočemu centralizmu borili za svoj narod, za njegovo enakovrednost in enakopravnost z vsemi svojimi silami in z velikimi žrtvami. Zmaga te misli je tako definitivna in velika, da bi bilo malenkostno jo v strankarske svrhe izrabiti: narod se je v svojih najvišjih kulturnih zahtevkih pokazal kot enota in če nihče in ničesar te enote ne moti, nas nobena sila tudi pozneje ne bo mogla ne izgrda, ne izlepa zlomiti. Ustvarjajočim silam slovenskega naroda prosto pot! Radi nas, radi naših bratov, radi države!

Min. A. Gosar za naše delavce v Nemčiji.

r Belgrad, 26. nov. (Tel. »Sl.«) Minister za socialno politiko g. dr. Andrej Gosar je že pred nekaj dnevi zahteval od zunanjega ministra, da se spravi v tek vprašanje reciprocitete glede delavskega zavarovanja med našo državo in Nemčijo.

Svečana spomemba A. M. Slomška!

Danes ob petih v veliki dvorani »Uniona«.

Seje skupščine začasno odgodene.

Demokratski blok položen ad acta.

Odbori morajo končati svoje delo. — Prihodnja seja se skliče pismenim putem — Pribičević-Radičev blok osamljen — Davidović se je umaknil v ozadje — Intrige seljaško-demokratske demagogije so se izjalovile.

r Belgrad, 26. novembra. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji narodne skupščine so odgodili seje, dokler se ne skličejo pismenim putem. Nekateri mislijo, da se bo prihodnja seja vršila šele sredi januarja. Ta novica je osobito razburila radičevce, toda ne zato, ker bi se jim tožilo po delu, ampak zato, ker so Radičevi poslanci vezani, da morajo vse mesece, kadar ni sej skupščine, dati celotne dnevnice na razpolago g. Stjepanu Radiču. Nekateri radičevci so ves dan prihajali v predsedništvo narodne skupščine ter prosili predsednika, da naj se v decembru vrši vsaj ena seja, da bi si tako rešili večino dnevnic. Vaš poročevalec je imel priliko govoriti s predsednikom vlade g. Vukičevićem ter ga je ob tej priliki vprašal, ali vlada res namerava sklicati seje šele v januarju, nakar je dobil odgovor, da je treba to namero odločno zanikati. Nasprotno, vlada bo sklicala prihodnjo sejo takoj, čim dobi od kateregakoli odbora skupščine pozitivno poročilo. Seveda, če bodo v odborih radičevci ali samostojni demokratje s kravali sabotirali delo, kakor se je to zadnjič dogajalo, potem se delo skupščine ne bo moglo vršiti. Odgovornost za tako poštenjanje pred narodom pa bo morala prevzeti seljaško-demokratska reakcija.

Situacija vlade se je s tem, da je na večrajšnji seji demokratskega kluba po govoru g. Grola klub odklonil nadaljnja pogajanja za takozvano demokracijo, zboljšala. Misli se, da so sedaj Davidovičevi prijatelji za daljšo dobo opustili koketiranje z opozicijo in da bodo skupno z ostalimi demokratskimi poslanci podpirali vlado. Opaža se, da se po ustavitvi seljaško-demokratske reakcije g. Davidović drži bolj rezervirano in da se manj udeležuje politične diskusije ter ne dela g. Marinkoviču nobenih ovir. Nekateri krogi pričakujejo, da

bo g. Davidović ostal tudi v bodoče v ozadju in tako pripomogel k izravnavi nesoglasij v vodstvu demokratske stranke. Ta preobrat v demokratski stranki je za seljaško-demokratsko reakcijo tem hušji, ker je še včeraj naznanjala po svojih listih, da se nekaj »iza brda valja« in da je vlada zopet pred padcem. V demokratskih krogih mislijo, da pomeni večrajšnji komunike o dosedanjem poteku pogajanj s seljaško-demokratsko zajednico definitivno odpoved temu prizadevanju in likvidacijo odbora, ki je na tem delal. Zlasti zamerjajo demokrati g. Pribičeviću tako tesne zveze z g. Radičem, katerega destruktivno delo je vedno bolj očitno in ki se vsled svojega nebrzdanega temperamenta da dovesti do največjih insultacij, ki jih dosedaj še v nobenem parlamentu ni bilo videti in slišati. Pribičeviću očitajo, da je storil to zvezo samo zato, ker nikdar ni imel resnega namena, zediniti se z demokratsko stranko, ker mu njegova politična ambicioznost ne dopušča, da bi stopil kot navaden vojščak v vrste demokratske stranke, kakor se je to od njega zahtevalo.

r Belgrad, 26. nov. (Tel. »Sl.«) G. Svetozar Pribičević je sprejel časnikarje in jim dal izjavo o stališču, ki ga je zavzel včeraj demokratski poslanski klub glede fuzije obeh strank. G. Pribičević označuje to stališče kot neugodno ter misli, da je stališče Demokratskega kluba glede fuzije pogrešno. Samostojni demokrati vztrajajo, pravi g. Pribičević, na stališču, da morajo demokrati v svrhu spojitve obeh klubov izstopiti prej iz vlade, nakar bi se šele definitivno razgovorili. Gosp. Pribičević pravi nadalje, da bi morali demokrati prevzeti tudi vse one obveze, ki jih ima SDS napram gosp. Radiču. Napovedal je tudi sestanek vseh poslancev seljaško-demokratske zajednice, ki naj bi se vršil decembra v Zagrebu.

Kralj podpisal francosko pogodbo.

Pogodba stopila v veljavo. — Poseben kurir odnese izvod pogodbe v Pariz. — Odlikovani francoski diplomati in politiki. —

r Belgrad, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Nj. Vel. kralj Aleksander je danes podpisal prijateljski pakt s Francijo. S tem činom je od naše strani vse storjeno, da stopi pakt v veljavo. Kako velik pomen ima ta pakt, se vidi zlasti iz tega, da je Italija naravnost prisilila Albanijo, da sklene z njo vojno zvezo in da tako javno izraza svojem gnevu radi sklenitve prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Francijo. Albansko-italijanski pakt sam na sebi ne spreminja mnogo dosedanjega položaja, ker bi Albanija itak že po politični pogodbi bila prisiljena storiti vse, kar je Italiji obljubila. Pakt je zanimiv samo zato, ker kaže, da se Italija ne plaši dati izraza svojemu sovraštvu napram Jugoslaviji. Albansko-italijanski pakt ima tudi to dobro posledico, da nihče več ne dvomi, kako potrebna je bila pismena potrditev prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Francijo in da se pokaže, da nismo mi tisti, ki goje sovraštvo, pač pa da moramo biti pripravljeni na vsako presenečenje italijanske imperializma in Mussolinijeve nepreračunljivosti.

Poseben kurir bo nesel tozadevni izvod pogodbe v Pariz, da se tudi tam izvrše zadnje

odnese izvod pogodbe v Pariz. — Odlikovani Dard in Bordrero pri Marinkoviču.

formalnosti in stopi tako pogodba v veljavo. Pri tej priliki je Nj. Vel. kralj odlikoval z redom belega orla I. reda g. Filipa Berthelota, generalnega tajnika francoskega ministrstva zunanjih zadev. Nadalje so bili odlikovani z redom sv. Save I. reda šef kabineta zunanjih zadev g. Fougquier, z redom sv. Save II. reda gg. Boumarchais, ravnatelj političnega oddelka, Cordin, podravnatelj političnega oddelka, Le-ger, šef kabineta g. Brianda, in francoski poslanik v Belgradu g. Dard. Z redom sv. Save III. reda gg. René de la Bomas, poslaniški svetnik, g. Albert Labour, svetnik, Ferdinand Caré, podšef političnega oddelka, g. Le Roix, generalni konzul, in g. René Itall. Z redom sv. Save V. reda g. Andrée Charitier, tajnik, in g. Victor Glasson.

r Belgrad, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Zunanji minister g. Marinković je danes sprejel francoskega poslanika g. Darda ter italijanskega poslanika g. generala Bodrera. G. Darda je g. Marinković obvestil o visokem odlikovanju in mu čestital. G. Bodrero pa je ponovno notificiral novo zvezo med Albanijo in Italijo, kar je storil že tudi včeraj pri podtajuiku v zunanjem ministrstvu.

Italija smeši idejo Društva narodov.

Pariški tisk presoja položaj resno. Italija tepta v blato vse, kar je v zvezi z nastankom Jugoslavije. — Mussolinijev organ zahteva Albanijo enostavno zase. — Ali bo društvo narodov pogodbo ratificiralo?

v Rim, 26. nov. »Popolo d'Italia« objavlja drugi komentar k italijansko-albanski pogodbi pod naslovom: »Albanija se ne dotakne«. V tem članku v glavnem ponavlja izvajanja drugih listov, posebno »Corriere della Sera« in »Giornale d'Italia«. Albanija je za Italijo to, kar je Belgija za Anglijo. Ako bi se bila Anglija pred 1. 1914. javno obvezala, da bo branila integriteto Belgije, bi se vojna preprečila ali odložila in najbrž bi se Nemčija ne bila dotaknila Belgije. Da se izloči vsak nesporazum, je Italija

vsemu svetu povedala, da hoče jamčiti za nedotakljivost Albanije. Albanija je italijanska Belgija, ker se pri Draču in Valoni lahko naperi orožje proti Italiji. Kakor ne sanja Anglija o gospodstvu nad Belgijo, tako tudi ne Italija o gospodstvu nad Albanijo. Tiranska pogodba stavlja v jasno nasprotje dve politiki: Na eni strani je Jugoslavija, ki je oboroževala in plačevala komitaške tolpe v akciji proti Albaniji, (?) na drugi strani jamči Italija za nedotakljivost in neodvisnost Albanije. Na eni strani napadal

na volja, na drugi strani jamstvo za mir. Kdor pošilja v zavezniške države vojaške misije, generale in maršale v svrhu inspekcije, topove, in municijo, nima pravice kritizirati zgolj obrambno pogodbo med Italijo in Albanijo. Obstojajo direktni interesi Italije v Albaniji, ne obstojijo pa francoski interesi na Jadranu. Mi se nismo zvezali s tistimi, ki so v odkritem antagonizmu s Francijo, mi nismo dobavljali orožja, nismo jih moralno podpirali in nismo jim jamčili za nedotakljivost kake pogodbe. (?) Vsi razlogi govorijo za nas. Italija »Vittoria Veneta« je bila ovirana, ponižana in nazadnje izdana. Sedaj je skušnja dokončana in krog završen. Vsakdo bo prevzel svojo lastno odgovornost.

v Rim, 26. nov. Poročila, ki že nekaj časa krožijo o tem, da namerava Italija razširiti mrežo svojih pogodb, dobiva potrdilo v članku, ki ga je v splošnem dobro informirani glavni urednik lista »Giornale d'Italia« napisal, in ki se glasi: »Ako celo uradna agencija »Avala« s svojim komunikejem o drugi tiranski pogodbi triumfirajoč ugotavlja, da je kombinacija Francija-Jugoslavija močnejša, kakor kombinacija Italija-Albanija, se Rim smešlja in premisslja, ali bi ne bilo umestno, da poišče v svrhu obrambe komplementarne moči. Kar se tiče Jugoslaviji priporočenege apela na Društvo narodov, se s strani Italije odločno odklanja vsaka diskusija. Tu se postavljajo na stališče, da bo moralo Društvo narodov pogodbo registrirati brez diskusije, ker je sličnimi vojaškimi pogodbami (Francija s Poljsko in Češkoslovaško) enako postopalo. Italijansko-albanska pogodba tvori ravnotežje in Društvo narodov je ne bo motilo s tem, da bi se zavzelo za Francijo in Jugoslavijo proti Italiji in Albaniji. Dalje se poudarja, da niti veleposlaniška konferenca niti Društvo narodov nima potrebnih sredstev za učinkovito varstvo albanske neodvisnosti. Albanija leži Italiji nasproti, in sicer na več mestih samo 80 km oddaljena in se ne more sama braniti. Če bi jo kdo od sosedov zasedel, bi lahko postala za Italijo nevarna. Čisto enak položaj ima funkcija morske ožine v Otrantu, kakor je položaj Rokavskega zaliva in Sueškega kanala. Belgija in Egipt pomenita za Anglijo to, kar pomeni Albanija za Italijo. V ostalem je italijanski tisk dobil povelje, da komunique »Avala« zaenkrat ne komentira podrobno. Odgovor je pridržan uradnemu listu stranke, ki bo izšel v ponedeljek. Vendar pa »Giornale d'Italia« že danes imenuje komunike »Avala« — kisel in nesramen.

v Rim, 26. nov. Belgrajski dopisnik milanškega lista »Popolo d'Italia«, glavnega glasila fašistovske stranke, ki mu je ravnatelj Mussolinijev brat Arnaldo in ki se vobče smatra za Mussolinijevo glasilo, objavlja članek z naslovom: »SHS — ječa narodov«. Odbor za zatiranje narodov, ustanovljen v Parizu 1. 1917., ni bil nič drugega, kakor menica, izdana po zaveznikih, v prid Srbom in Čehom, in sicer na obljubo razkrajajočih nemirov v Avstriji, do katerih nikdar ni prišlo. Avstrijo so zlomili Italijani ob Pavi s pomočjo bataljona Čehoslovakov. Jugoslovani so stali na strani Avstrije. Medtem, ko so se Srbi pogajali za separatni mir z Avstrijo in so bili pripravljeni dezertirati v nasprotni tabor 1. 1917. (?), se je Srbija lahko kazala svetu kot druga Belgija, pohabljen in pomandran, in je igrala to imenitno igro, dokler se ni končno silno povečala. Pomislite, da je srbska vojska, razen prve bitke ob Drini in Kolibanu, ki jo je dobil car I. 1914. proti starim četam, ki so služile le v navadno kritje, šla od poraza do poraza (!) in da je bil umik v Albanijo nereden beg proti morju. Albanska Albanijo nereden beg proti morju. Albansko pogorje bi lahko izvrstno služilo za guerillo in odpor. Toda Srbi niso mislili na drugo, kakor na beg. Tudi pravljica o srbskem junaštvu spada med zavede, ki jih je treba revidirati, da se končno razblini. Jugoslavija, ki je nastala pod pokroviteljstvom odbora za zatiranje narodov, je sama postala prava ječa narodnih manjšin. Antanta je izročila z zvezanimi rokami in nogami žandarmerijskim in azijskim Srbom celih 12 kompaktnih narodnih skupin. (?) Država SHS je prava država zatiranih manjšin. (?) 13 narodov sestavlja Jugoslavijo: Srbi, Hrvati, Slovenci, Madjari, Albanci, Nemci, Boigari, Macedonci, Romuni, Črnogorci, Turki, Grki in Italijani. Nad vsemi komandira Srb. Razen Albancev, ki so sicer boljši v bistvu (?) kakor Srbi, vsi drugi narodi presegajo Srbe glede izobrazbe, kulturne tradicije in glede lojalnosti v socialnih, notranjih in zunanjih odnosajih. Avstrija je boljše postopala z narodnimi manjšinami, kakor Srbija. O Makedoniji bomo govorili v posebnem članku, kajti čas je, da se kulturni svet opozori na to, kar se dogaja v tej deželi, kjer se vsak dan odigravajo stvari, da obhaja človeka groza.

Upravno sodišče v Celju mora ostati!

Isti finančni zakon, ki ogroža slovensko univerzo v Ljubljani, oziroma njene posamezne fakultete, določa v členu 39, da se ima Upravno sodišče v Celju ukiniti in njegovi posli prenesti na upravno sodišče v Zagrebu. Sprito tega je treba poudarjati:

1. da se s tem členom izpreminja zakon in sicer člen 6. in člen 48. zakona o Državnem svetu in Upravnih sodiščih od 17. maja 1922. Tako izpreminjanje obstoječih zakonov po vsakoletnih finančnih pooblastilih je skrajno nevarno, ker vzdržuje in veča nestalnost naše zakonodaje in uprave.

2. Upravno sodišče v Celju je nujna potreba za Slovenijo, pomeni našo politično enakopravnost z ostalimi deli države in posluje popolnoma brezhibno; je polno zaposleno in svoje delo kljub veliki ekspektivnosti komaj zmaguje!

3. Ljudstvo ima zaupanje v dobro in nepristransko administracijo, ker je tožniku in celi javnosti mogoče pri javnih razpravah postopanje pri upravne sodišču samem zasledovati.

Ce se pa upravno sodišče v Celju ukine in njega posli prenesejo v Zagreb, se nič ne prištedi, kar naj bi bil razlog za prenos — ampak se bodo narobe stroški za pravosodje še povečali! V Zagrebu se bodo morali najeti veliko dražji prostori, selitev sama bi stala več nego bi se prištedilo za nekaj let naprej, potnine za uradnike kot zastopnike toženih oblasti bodo stale več kot doslej. Uradnikom celjskega upravnega sodišča se bo nanesele velike škoda, ker bodo prisiljeni k dvojnemu gospodinjstvu, glavno škodo pa bodo imele tožeče stranke, katerim se bo onemogočila ali vsaj znatno otežila in podražila prisotnost pri javnih razpravah.

Ali pameten gospodar tako gospodari?... Zato je treba poudariti, da se je tu pod pretežno štednje skušal izvesti zopet en kos onega centralizma, ki tiči tudi za poizkusom okrniti in polagoma popolnoma demontirati slovensko univerzo. Ta poizkus pa se bo istotako moral v kali onemogočiti. Zahtevamo v interesu Slovenije, države, sodstva in redne, cenene ter brezhibne uprave, da upravno sodišče v Celju ostane!

Budžet min. za vere.

Budžet ministrstva za veroizpovedi za leto 1928-29, je napravil na katoličane v Jugoslaviji zelo slab vtis. Minister Milorad Obradović je budžet obrazložil v daljšem pismenem ekspoziciji. Iz tega ekspozicije se, kakor piše »Narodna politika«, razvodi, da se radi štednje kongrualne pripadnosti ne bodo prevedle iz kronske na dinarsko vrednost, kakor je bilo določeno v finančnem zakonu. Budžet se enako kakor vsi prejšnji ne ozira na to, da ima po ustavi odpasti na katoliško cerkev toliko, kolikor ji pripada po številu vernikov. Minister se sklicuje na to, da ustava govori obenem o »stvarni potrebi«, ki da je za katoliško cerkev manjša kakor za pravoslavne, ker prva »živi samostojno imovinsko življenje«. To pa ne odgovarja resnici, ker je država pobrala verski zaklad in po agrarni reformi oškodovala cerkevno imovino, ne da bi jo drugače oškodovala. Dotacije za katoliške vzgojne zavode so po priznanju ministra samega daleč pod stvarno potrebo.

Najbolj neprijetno pa je zadelo katoliške, da se v budžetu na čisto neprikrit način favorizira starokatoliška sekta, za katero pravi minister, da so njene stvarne potrebe neprimerno večje od drugih cerkva, ker nima niti lastnih bogoslužnic! Zato se je kredit za to sekto povečal za 50.980 Din, dočim so krediti za vse ostale od države priznane cerkve in konfesije znatno znižani!

To je stvar, o kateri se bo brez dvoma še resno govorilo.

O ustrojstvu sodišč.

r Belgrad, 26. nov. (Tel. »Sl.«) Ministrski svet je danes imel sejo, na kateri je razpravljalo o zakonu o ustrojstvu sodišč. Prišel je do definitivnih sklepov, o katerih je pravosodni minister dal časnikašem izjavo, v kateri pravi, da je vlada sklenila: 1. Da se sedanja »prvo-stepena« oziroma okrožna sodišča v Srbiji in Črni gori ne ukinejo, temveč da se vzporedno z uvedbo okrožnih sodišč njih število zmanjša le v toliko, da jih bo tekom časa ostalo samo potrebno število. 2. Da se bodo okrožna sodišča v Srbiji uvajala stopnjema, začevši s 1. avgustom l. 1929., ko stopi novi zakon v veljavo, da pa se bodo sedanja okrožna sodišča, kjer obstojajo, spremenila v takozvana »sreska« sodišča brez spremembe delokroga, samo s to spremembo, da se bodo uvedla nekatera nova okrožna sodišča. 3. Da se apelacijska sodišča obdrže. 4. Da se na Cetinju ustanovi novo apelacijsko sodišče mesto vrhovnega sodišča v Podgorici ter da se ustanovi enako sodišče tudi v Osijeku. 5. Da se sedanje kasacijsko sodišče v Belgradu, Sto sedmorice v Zagrebu, vrhovno sodišče v Sarajevu, veliko sodišče v Podgorici in oddelek kasacijskega sodišča v Novem Sadu spoji v novo kasacijsko sodišče v Zagrebu ter da se mesta sodnikov ne bodo spopolnjevala, dokler se ne doseže število sodnikov, ki jih določa zakon za to vrhovno sodišče, namreč 63.

Z ozirom na te spremembe bodo sodnike postavili na razporeditve in začasno ukiniteli njihovo stalnost.

Radič vseppek zmerja in napada.

r Belgrad, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Na današnji skupščinski seji je bila sprejeta trgovinska pogodba z Nemčijo soglasno z 268 glasovi. Istotako je bila sprejeta pogodba tudi v podrobnostih, nakar je prišla na vrsto trgovinska pogodba z Belgijo, ki je bila tudi sprejeta. Nadalje se je razpravljalo o zakonu o spremembi občin v Bosni in Hercegovini. Ob tej priliki je govoril tudi g. Stj. Radič, ki je, mesto da bi govoril samo o zakonu, napadal muslimane, rekoč: »Vi ste turška stranka!« Muslimani so mu odgovorili: »Vi ste budalo, norec, cigan, vi spadate v Stenjevac!« Muslimanski posl. gg. Kurbegović, Kapetanović in drugi so skočili na g. Radiča in ga skušali pognati z govorniškega odra, obsipajoč ga nanovo z omenjenimi besedami. G. Radič so priskočili na pomoč njegovi poslanci in ga ščitili pred napadi muslimanov. Preprij je trajal precej dolgo časa. Nazadnje pa je g. Radiču pošla korajža za napadanje. Predsednik je g. Radiča za njegove izraze krepko ukoril z besedo ter mu dal tudi pismen ukor. Tudi muslimani g. Behmena je predsednik ukoril ustmeno, nakar je g. Behmen ponovno izjavil proti g. Radiču, da je cigan, ne pa Hrvat. Tudi na pismen ukor je g. Behmen odgovoril: »Toda g. Radič je vseeno cigan!« Končno je bil sprejet predlog v načelu. Nato so bili izvoljeni trije odbori, v katerih je zastopanih 7 radikalov, 4 radičevci, 4 demokrati, 2 zastopnika Jugoslovanskega kluba, 2 samostojna demokrata, 1 musliman in 1 zemljoradnik. Prihodnja seja bo sklicana pismenim potom.

r Belgrad, 26. nov. (Tel. »Slov.«) G. Radič

Bratiana odklanja cela opozicija.

Princ Karol je v Parizu pod nazorstvom. — Priprave za pogreb. — Koncentracijske vlade ne bo. — Razpust parlamenta in — volitve

(Telefonsko poročilo »Slovenčevca« dopisnika.)

v Bukarešt, 26. nov. Danes so se ves dan vrstile nepregledne množice ljudstva ob mrtvaškem odru pokojnega Bratiana. Ob 8 zvečer so krsto v navzočnosti rodbine in članov vlade zaprli ter bodo ponoči ob njej imeli ministri častno stražo. Jutri jutraj se ob pol devetih začno cerkvene svečanosti pred krsto, nakar jo bodo v spredu odpeljali na kolodvor, da se prepelje v Florico.

v Bukarešt, 26. nov. O trenutnem političnem položaju doznava Vaš dopisnik, da se je med Jorgo in narodno kmetisko stranko že doslej popolno soglasje. Jorga je v avdienci predlagal regentskemu svetu razpustitev parlamenta in zapis novih volitev. Ko mu je Vintila Bratianu predlagal, da bi s svojo stranko vstopil v koncentracijsko vlado, je rekkel: »Čudim se, da liberalci računajo s takimi možnostmi, ko so s svojo politiko spravili deželo v tako obupen politični položaj.« Izvršni odbor narodne kmečke stranke je danes končevalno odločil vse predloge za skupno delo s sedanjim parlamentom. Narod. kmečka stranka in Jorgova stranka sta izjavili, da bosta začeli v ponedeljek energično kampanjo proti vladil Vintila Bratiana. Na Bratianove predloge sploh ne bosta dali nobenega odgovora. General Avarescu je napram vladi povsem rezerviran. Tudi on noče sodelovati z Bratianom. Narodna skupščina se sestane v petek. Vintila Bratianu bo takrat razvil program svoje vlade, nakar bodo voditelji strank pojasnili svoje stališče napram vladi.

v Pariz, 26. nov. List »Te Roumeur« poroča, da je romunska vlada poslala posebnega uradnika v Pariz z izrecnim poveljem, da nadzoruje princea Karla. To je vodilni član »Sieu-

je bil danes na dopoldanski seji narodne skupščine, kakor tudi na popoldanski seji finančnega odbora v svojem običajnem elementu ter je s svojim obnašanjem izzval veliko hrupa in protesta. Na seji fin odbora, ki bi sicer potekla gladko, je prišlo radi njega do hudih spopadov. Na dnevnem redu je bila določitev dnevnega reda prihodnje seje. Po prečitaniu zapisnika je najprej govoril g. dr. Zerjav, nakar se mu je pridružil še g. Stjepan Radič. Dejal je, da se to, kar dela predsednik, ne sme več dogajati, sicer da bo on sam osebno in lastnoročno z njim obračunal. Proti tej grožnji so odločno protestirali nekateri radikali, nakar jim je g. Radič odgovoril: »Napili ste se kakor svinje!« Na te lepe Radičeve besede je podpredsednik radikalnega kluba g. Mihajlovič skočil na g. Radiča in že zamahnil z roko, da bi jo bil Radič sigurno skupil, če bi ne bili pristopili njegovi poslanci. On se je ves bled vsedel v klop. Pred njega pa je poslanec g. Janez Pucelj postavil svoja široka pleča in tako ščitil g. Radiča pred besnimi napadi radikalov. Za hrbiti svojih poslancev si g. Radič ni upal ziniti besedice več, ker so vsi radikali nastopili proti takemu početju. Ko se je hrup polegal, je predsednik sejo zaključil ter napovedal, da se vrši prihodnja seja 6. decembra z dnevnim redom: razprava o zaključku obračuna za l. 1924-25. Predsednik odbora je sporočil, da je finančni minister sicer še vedno bolan, vendar pa bo njegov ekspozicijo o poročilu finančnega odbora končan že jutri in ga bo lahko pravočasno razdelil med poslance.

ranze« R a d o j, ki se bo nastanil v Parizu kot romunski konzul.

v Bukarešt, 26. nov. Pogreba pokojnega Bratiana se bo udeležila tudi kraljica-vdova, bivši grški kralj in kraljica ter ostali člani kraljevske hiše in regentskega sveta. Pri pogrebu bodo govorili delegati vseh strank.

v Bukarešt, 26. novembra. Pri pogajanjih za koalicio med liberalci in narodno kmečko stranko je poslednja stavila sledeče pogoje: 1. Spremenitev volivnega zakona, v katerem mora odpasti določba, da se prizna oni stranki, ki je dobila relativno večino glasov, absolutna večina mandatov. 2. Razpust parlamenta in zapis novih volitev na podlagi novega volivnega zakona. 3. Nova vlada mora takoj začeti pogajanja za veliko inozemsko posojilo, ki naj bo priprava za prehod k zlati valuti. 4. Carinska režija se mora temeljito spremeniti, ker je sedanja čisto fiskalična.

r Belgrad, 26. nov. Bratianuova smrt pomenja za nas veliko izgubo v tem oziru, ker stojimo pred negotovostjo, kako se bodo razvijale notranjepolitične razmere v Romuniji in ker obstoja možnost, da bi ta notranji razvoj mogel vplivati na zun. politiko. Pa tudi to se mora konstatirati, da je napetost, v kateri je znal Bratianu brzdati celo romunsko javnost in radi kater se je bilo bati, da pride do eksplozije narodne volje, zelo popustila in da je nastalo splošno pomirjenje ter nekaj oddih. Poznavalci notranjepolitičnih razmer v Romuniji trdijo, da je g. Avarescu, ki je edini italofilski romunski politik, popolnoma izključen in da tudi g. Maniu ne bo spremenil svoje politike ter bo v tem oziru sledil g. Bratianu. Dosedanji razvoj dogodkov v Romuniji je popolnoma zadovoljiv.

o zakonu o neposrednih davkih, ki mu je skupščina priznala nujnost. Na svoji današnji seji se je odbor konstituiral tako, da je predsednik demokrat g. dr. Sečurov, podpredsednik radikal g. Kujundžić in tajnik g. Vladimir Pušenjak. Odbor prične s svojim delom v ponedeljek.

Odbor za razdelitev občin.

r Belgrad, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji skupščine je bil izvoljen odbor za razdelitev občin. Od SLS sta v odboru poslanca gg. Žebot in Klekl. Predsednik je g. dr. Milošević, tajnik pa poslanec g. Žebot.

Odbor za proučevanje zakona o odvetnikih.

r Belgrad, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Odboru za proučevanje zakona o odvetnikih, ki je bil izvoljen na današnji skupščinski seji, bo predsedoval poslanec g. Milošević, za prvega podpredsednika je bil izvoljen g. dr. Ribar, za tajnika pa poslanec g. Kremžar. Na prihodnji seji, ki se vrši 6. decembra, prične odbor s svojim delom.

Predavanja dr. Hohnjeca.

r Belgrad, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Nar. poslanec g. dr. Hohnjec je imel 26. t. m. v akademskem društvu sv. Cirila in Metoda zanimivo predavanje o bodočnosti katolicizma v Evropi.

Capablanca — Aljehin.

v Newyork, 26. nov. (Tel. »Slov.«) V šahovskem boju med Capablancem in Aljehinom je 33. partija ostala neodločena. Stanje je še vedno: Aljehin 5, Capablanca 3, 25 partij pa je remis.

v Ženeva, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Ruska delegacija za razorožitveno pripravljalo konferenco je danes popoldne iz Bazla dospela v Ženevo.

Litva in Poljska pred obračunom?

v Berlin, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Polskolitvanski konflikt je postal žarišče evropske dnevne politike. Včerašnja konferenca med nemškim zunanjim ministrom dr. Stresemannom in Litvinovom je dala znak za splošno pozornost Evrope za zelo vznemirljiv politični razvoj v vzhodni Evropi. Dr. Stresemann je še včera podrobno poročal v ministrskem svetu o svojih razgovorih z zastopnikom sovjetskega zunanjega komisarja. Vlada soglaša v tem, da se mora storiti vse, da se odpravi visoka politična napetost na vzhodu Evrope. Nikakor se neče pustiti, da se stvar razvije tako, da bi bil Svet Društva narodov še pred svojim šestmesečnem decembra postavljen pred gotovo dejstvo. Posebno se hoče povedati Varšavi in Kovnu, da Društvo narodov ne bo trpelo kakih nasilnih pučev med dvema državama, ki pripadata Društvu narodov. Posebno pa se je treba potruditi, da se odstranijo obstoječe težkoče. Okolnost, da se Litva slej kot prej smatra kot v vojnem stanju s Poljsko, ustvarja situacijo, ki se dolgo ne bo mogla držati. Zelo verjetno je torej, da se bodo države, ki so zastopane v Svetu Društva narodov, na zasedanju v mesecu decembru pred vsem zavzele za to, da se med Kovnom in Varšavo obnovijo normalni diplomatski odnosi. Pri sedanjem položaju je znatno, da je Rusija prvič pred vsem svetom javno dokumentirala, da bo tudi s svoje strani sodelovala v smislu Društva narodov in pomagala izpolniti glavno nalogo Ženeve — ohraniti mir.

v Varšava, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Ruska nota Poljski, ki opominja Varšavo k miru napram Kovnu, je bila včeraj objavljena poljskim listom. Nota izjavlja, da se Rusija nikakor neče pečati s predmetom poljsko-litvanskega konflikta, temveč da ji gre samo za to, da se ohrani mir med obema državama. V to svrhu pa velika Poljska lahko več stori, kakor mala Litva, ki po mnenju Rusije niti ni v položaju, da bi mogla sploh močiti mir. Vendar pa je Moskva obenem opozorila tudi Litvo, naj vse opusti, kar bi moglo škodovati mirnim odnosom s svojo sosedo. Rusko javno mnenje je vznemirjeno, ker so resni poljski listi napovedali radikalno rešitev poljsko-litvanskega spora, ne da bi jih poljska vlada demantirala. Rusija ima kot neposredni sosed Poljske največji interes na tem, da se prepreči vsaka nevarnost za mir na vzhodu Evrope. Poljske izjave v zadnjem času o mirolnosti poljske zunanje politike je zelo pozdraviti. Dovedi pa morajo tudi do tega, da se bo sedaj s strani Varšave tudi vse storilo, da se odstrani vsaka vojna nevarnost in zagotovi mir. Varšavski jutranji listi smatrajo rusko noto soglasno za komad običajne sovjetske propagande, ki neposredno pred razorožitveno konferenco posebno jasno odkriva svoje namene. Poljska se radi tona in vsebine te ruske note ne bo vznemirjala, ker je takih dopisov že navajena.

v Pariz, 26. nov. V tukajšnjih političnih krogih z rastočo nervoznostjo pričakujejo novo zasedanje Društva narodov, ki se začne 5. decembra. Francoski listi pišejo, da je mir resno ogrožen, da obstoji neposredna vojna nevarnost, odnosno ofenziva proti obstoječemu redu. Komentarji listov kažejo dovolj jasno, kako resno se presoja v Parizu situacija. Po objavi druge tiranske pogodbe, katero so pariški listi, prvotno komaj omenjali, je danes ves pariški tisk soglasen v tem, da je nova, na naslov Jugoslavije usmerjena provokacija Italije sposobna, da dovede balkanski sod smodnika do eksplozije. Z veliko skrbjo se v Parizu opazuje tudi nadaljnji razvoj poljsko-litvanskega konflikta. Sedanek zunanjih ministrov pri razorožitveni konferenci bo imel tokrat pred seboj izredno kočljivo nalogo.

v Moskva, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Miroljubna izjava poljskega poslanika Pateka o poljsko-ruskih odnosih in o litvanskem vprašanju, ki jo je dal varšavskim listom, ni odstranila vznemirjenosti o namenih poljske intervencije. Vsi listi soglasno ugotavljajo, da napetost še nikakor ni ponehala. Jasno je, da pripravljajo Poljska z zatiranjem litvanske samostojnosti v večji meri sunek proti sovjetski Uniji. Zato se mora zasedba Litvanske smatrati le kot korak proti sovjetski Uniji.

Atentat na dunajskega župana.

Župan Seitz ostal nepoškodovan.

v Dunaj, 26. nov. (Tel. »Sl.«) Po končani slavnostni otvoritvi »snežne palače« na severozapadnem kolodvoru je bil na dunajskega župana izvršen revolverski atentat. Ko je župan po otvoritvi hotel vstopiti v svoj avto, je iz množice skočil k njemu črno oblečen možki z belo vratno ruto in nanj hitro zapored trikrat ustrelil. Župan Seitz in njegovi spremljevalci so k sreči ostali nepoškodovani. Atentator je zbežal in skočil na tramvajski voz, ki je vozil z visro hitrostjo. V tramvajem vozu so ga nato aretirali stražniki. Atentator se piše Rihard Strebing, 23 let star, rojen v Temešvaru. Prej je bil elektromonterski delavec, v zadnjem času pa po njegovem zatrdilu gledališki igralec. Na vprašanje, zakaj je izvršil atentat, je odgovoril: »To je dolga povest, moral bi dolgo pripovedovati!« Rekel je, da je imel že davno namen, obračunati z županom. Smatra se, da ne pripada skrajni levič, temveč narodnim socijalistom.

S stadionom tekmuje z velikimi narodi!

SONET.

Županov naših imenitna dela,
kar jih arhiv sedanjih časov hrani,
kako Ljubljana se snage brani,
kako poletja zadnja je smrdela,

'rak' vino pije rada ta dežela,
kako pri Mačku cvička so pijani
pretepli se z Ljubljancani Moščani,
bo naših dnevnikov vam pesem pela.

Preslaba peč nosove krvaveče,
naj poje Vilo Stadion moja struna
in vaša čast, kolesa in mašine.

Naj poje vam od nedoumne sreče,
kako bogat bo ta, ki mu Fortuna
podari lasten dom, ne da bi štel cekine.

dejali so jih na trinožno mizo, iz zlata je bila
in iz slonove kosti. Vejico je ovil sodnik zmagovalcu
kot venec okoli čela, razglasil je njegovo ime, ime
staršev in domovino njegovo. »Slava ti v zmagi, slava,
slava!« je vzklikalo ljudstvo zmagovalcem.

Sedaj je drugače, stadioni so dobili večkrat
drugačno obliko, število tekem se je pomnožilo,
kroglo vidimo in kladivo in kopje, kolo in žogo,
plavače in veslače itd. A idealno jedro olimpijskih
iger je ostalo isto kot je bilo prej: etična in zdravstvena
kultura telesa, pobuda sportne častihlepnosti
posameznika in tekmovalstva narodov, vzgoja
k disciplini, resnosti in vztrajnosti, dvig ljudskega
zdravja z vzgojiteljico krepkega rodu. Sport je
telesna vaja iz ljubezni do stvari. Prvo njegovo
načelo je: Vse moči zastaviti za lasten narod in
zmagati! Za tem ciljem so šli Grki, njih sport je
ostal trajen ideal telesne kulture, moderne olimpiade
so si ta ideal osvojile. Kakor v starem

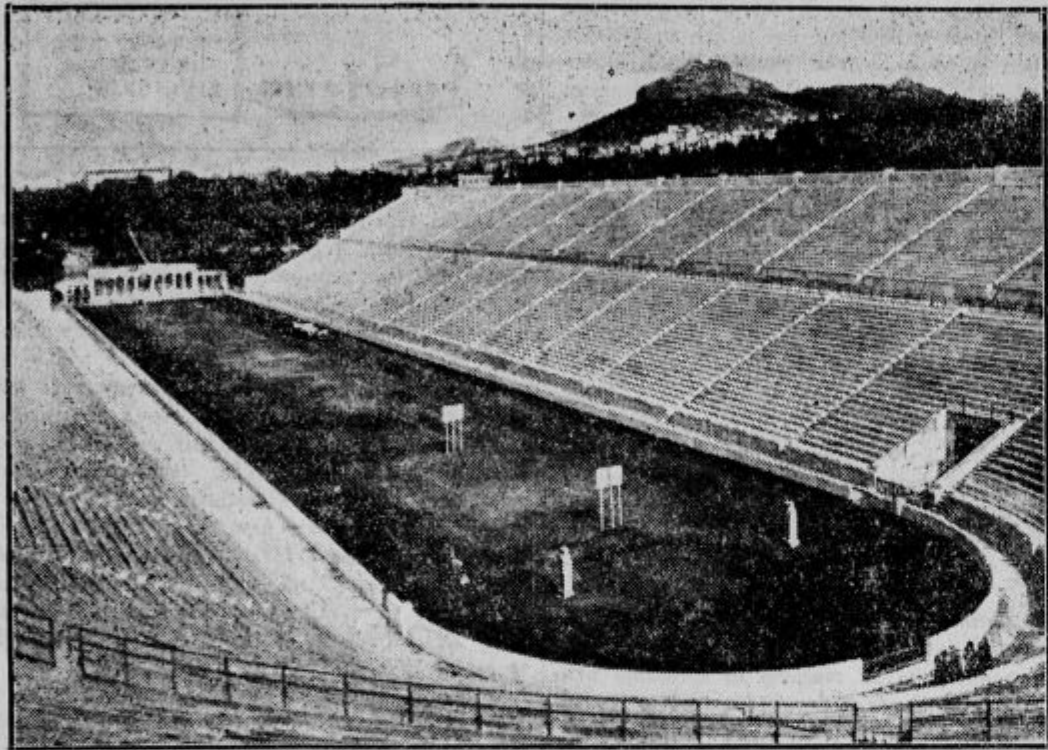
rizu za osmo in bo olimpiada v bodočem letu 1928.
v Amsterdamu deveta. Deseto bodo priredili leta
1932. v ogromnem stadionu v Los Angeles v Ameriki,
za prireditve enajste olimpiade se bje že
sedaj huda borba med Berlinom, Budimpešto in
Prago in še drugimi mesti.

Seveda pa ne more vsakdo čakati ravno na
olimpiado, da si prav za to priliko zgradi stadion;
telesne sile je treba uriti na pripravnih krajih tudi
izven svetovnih tekem, pripravljati se je treba
in tekmovali je treba. Zmeraj bolj se sliši klic po
igriščih in tekmovališčih, ne samo začasnih, temveč
trajnih. In tako rastejo stadioni iz tal vsepovsod,
zdijo se nam središča narodovega zdravja,
ljudsko srce bje tam, pozornost narodova je obrnjena
tja.

Prvi pravi stadion v modernem času so si
zgradile Atene za svojo olimpiado; ves je iz marmora
in vdelan v naravo; tesno je z njo spojen, nič
nas ne moti na njem. Na eni strani je odprt, prav

merah lepši uspehi kot drugod. Stadion, ki ga
gradijo v Amsterdamu za olimpiado bodočega leta,
bo imel isto svojstvo; tako trdijo graditelji. Tu
v Amsterdamu je bila gradnja posebno težka; v
močvirna tla je bilo treba zabiti kole, navoziti
gramoz itd., potem šele so mogli priti z gradbo
samo. Amsterdamski stadion bo imel pokrite tribune
in bo imel prostora za 40.000 gledalcev. V
naših podnebnih razmerah so pokriti prostori
potrebni; imajo tudi že stadione, ki so vsi pokriti,
tudi tekmovališča.

Velikost modernih stadionov je različna, kakršna
je bila pač potreba v času gradbe, denarna sredstva
itd. Stockholmski stadion na primer ima prostora
za 20.000 gledalcev, stadion v Wembleyu (London)
pa za 150.000; med tema dvema izmerna se giblje
sprejemna možnost drugih stadionov. Vso ogromnost
stadiona v Wembleyu nam kaže slika; vidiš prav
velike tovarne v bližini, ki pa spričo stadiona
kar izginejo. In če bi bil stadion v Wem-

Stadion v Atenah zgrajen iz marmorja.

Stadion v San Francisco (Kalifornija v Ameriki), podoba naravne skulpture.

STADIONI IN OLIMPIJSKE IGRE.

Pol leta še in zopet se bodo vršile olimpijske igre. Vsako 4. leto se vršijo. A med 193. in 294. olimpiado je preteklo več kot 1500 let. Prvega olimpijskega zmagovalca ime so zapisali leta 776. pred Kristusovim rojstvom, 293. olimpiado so obhajali leta 394. po Kristusovem rojstvu, 294. olimpiado so pa priredili pred 81 leti, leta 1896. V okraju Olimpia sta v bajni preteklosti napisala Ifitos in Likurgos pogodbo na diskos; Spartanci in Eliji so obljubili, da bodo pozabili na boj in na prepir in da bodo v prijateljski tekmi merili svoje moči. Pridružili so se pozneje še drugi Grki, in Olimpia je bila vsako četrto leto glavno mesto Grške; in sem so hodili Grki občudovat svoje najslavnejše može in najlepše umotvore božje v podobi krasnih borcev.

Dušo človekovo in plemenitost njegovega naziranja so hoteli izraziti Grki primerno, tudi v telesu, niso razlikovali več duše in telesa, temveč jim je bilo oboje skupna harmonična celota. Zato tudi so dobili njih vzori, bogovi, najlepše in najpopolnejše oblike. Telesne svoje vrline so pokazali Grki pač najlepše pri velikih svečanostih, pri velikih tekmah. In zbrali so se, vsako četrto leto, ob prvi polni luni poleti. Že par mesecev prej so hodili glasniki po Grčiji okoli, oznanjali so premirje, prenehajo naj vsi prepiri, vsi smo en narod. Zadnji mesec so prihajala odposlanstva z darovi, z daritveno živino itd. Vse v olimpijskem okraju se je svetilo v beli barvi, marmorna svetlišča in zakladnice. Tekmece so gledali v stadionu; naraven je bil, s šest metrov visoko nasutim robom; 192 metrov je bil dolg, 32 m širok. Hipodrom pa, ki so na njem prirejali v poznejših časih dirke, je bil dvakrat 192 m dolg in 130 m širok.

Treniranje je bilo zelo strogo; Tekmeči so uživali v zadnjih mesecih pred igrami posušene fige, orehe in sir, v prav zadnjem mesecu samo sir in šele v poznejših časih tudi meso. Vsak je moral svečano izjaviti, da je deset mesecev resno treniral. Sodniki, kojih število je bilo od 1 do 10, so vodili tekmece vsakega posebej po tekalnišču in so vpraševali občinstvo, če je tekmece moralno brezhiben ali ne. Nato so vlekli tekmece srečke in so molili. Glasniki so zaklicali: »Boj se prične! Pripravite se na odločitev, končno zmago bo podaril Zevs!« Trobenta je zapela, in tek se je pričel.

V začetku so samo tekali, in vsa prireditve je trajala samo en dan. Pozneje so tudi skakali, in se borili, so metali diskos, so tekmovali v borbi duha in v borbi telesa. Peti dan je bil posvečen veseljam, daritvam, obhodom, razdelitvi daril. S Herakljeve oljke je odrezal deček oljkove vejice,

veku, vidiš tudi v sedanjih dneh torišča, kjer nastopijo borci v skupni tekmi; kakor takrat si tudi sedaj gradimo stadione; lepši so morebiti in veličastnejši, a cilj jim je isti.

Prva moderna olimpiada se je vršila v stadionu v Atenah, druga v stadionih v Parizu (l. 1900.), tretja v stadionu v St. Louisu (l. 1904.), četrta v londonskem stadionu (l. 1908.), peta v stockholmskem (leta 1912.), šesta v stadionu v Antwerpnu (l. 1920.), sedma v stadionu Colombes v Parizu (l. 1924.). Ker se je vmes enkrat, l. 1906., vršila še

GAZELA.

Kdor jo bere, vsak drugač reklamo mojo sodi. Eden hvali, in spet drugi vpije: »Fej te bodil!« Ta veli mi, da sem norec, drugi da obseden, tretji krepko se pridruša, naj me vzame zlodi! Enega prepričala mogoče bo reklama, drugi bo pa rekel, da reklama škodi. Kdor v ljubezni nima sreče, naj jo išče v igri, če pa noče, ni mogoče mu pomagati, prismoji. Jaz pa sreč si bom nakupil za stadionsko vilo, hišni bom postal lastnik in štel se bom k gospodi.

skem (leta 1912.), šesta v stadionu v Antwerpnu (l. 1920.), sedma v stadionu Colombes v Parizu (l. 1924.). Ker se je vmes enkrat, l. 1906., vršila še

Amerikanske prireditve igre v vozovni antične dobe.

Stadion v Wembleyu (London), ki ima prostora za 150.000 gledalcev in ki je ob zaključnih tekmah angleških nogometnih klubov ves napolnjen. Primerjaj stadion z velikanskimi plospji krog njega.

tako kakor je bilo v starem veku običajno. Drugi stadioni zopet so zaokroženi, tako kot je bil zgrajen Kolosej v Rimu, 80.000 gledavcem prostor nudil. Stadioni v starem veku niso bili pokriti. Zakaj neki! Skoraj vedno modro je tam nebo, streha je nepotrebna, saj tudi gledališča zunaj na prostem niso bila pokrita. Isto opazuješ danes v Kaliforniji, ki ima približno tako podnebje kot Grška. Slika nam kaže stadion v San Francisco, v naravo je vdelan, naravna skleda, vzponi okolice so prostori za gledalce. Naravi priljubljen je tudi stadion v Kölnu, z vsemi stranskimi napravami, znan našim telovadcem od lanskim tekom. Ne sicer v naravo vdelan, a izdelan iz materiala okolice je stadion v Stockholmu, eden najlepših, čeprav ne med največjimi; tudi olimpiada v Stockholmu je bila najlepša in najveličastnejša od vseh dosedanjih. Stadion v Colombes (Pariz) slovi kot najboljši hiter; pazljivost in sreča pri gradbi sta tako ugodno sodelovali, da se morejo doseči tam v istih raz-

bley še večji, bi ga množice angleških ljubiteljev sporta še zmeraj napolnile; saj je pri znanih dirkah Derby navzočih do 300.000 gledavcev. Veslaško tekmo med Cambridgeom in Oxfordom pa gleda 1 milijon do poldrugi milijon ljudi. V Ameriki si pomagajo v prav izrednih slučajih z arenami, ki so pa v bistvu tudi že pripravljene; prim. naša poročila o boju med Tunneyem in Dempseyem v areni Soldier-Fields v Chicagu.

Če pregledujemo vse te stadione in arene in če pogledamo slednjic na naš ljubljanski stadion, moramo prav objektivno reči: Vsi so lepi, najlepši si pa ti! Mislimo na okolico in na tehniško zgradbo. Kje imaš tak okvir kot ti ga podaja naš stadion! Naš je mi vse stadione sveta in povej mi, kje te pozdravlja tako lep venec gorā kot so Kamniške Alpe in Karavanke in v ozadju Triglavsko gorovje in naprej naokoli vse to milo in ljubko gorenjsko, notranjsko in dolensko gričevje! Z našim stadionom je isto kot z lepoto naše dežele.

V jeseni in zimi
galoše in
snežnji čevlji

„WIMPASSING“

Varujmo svoje najvišje kulturne dobrine!

Škof dr. Anton Jeglič soglasen s celim narodom.

V Ljubljani, dne 26. novembra 1927.

Gospod rektor!

Ravnokar čitam poročilo o »Manifestaciji za naše najvišje učilišče«, ki se je vršila včeraj v »Unionu«.

Lepa in dostojna manifestacija me močno veselila. Častitam Vam in vsemu zavodu. Izjavljam, da se resolucijam pridružujem tudi jaz v najglobljejšem prepričanju, kako potrebno nam je naše vseučilišče. Pa tudi zasluži, da nam ostane neokrnjeno in da dobi sredstev, kako bi se še bolj razviti moglo.

Prosim, izvolite to mojo izjavo vzeti v vednost. S posebnim spoštovanjem

Dr. Anton Bonav. Jeglič,
škof.

Ob resoluciji univerzitetnega sveta.

S slovesno izjavo je univerzitetni svet ljubljanske univerze povedal, kaj misli, kaj čuti ob grozeči okrnitvi zavoda, ki je izročil njegovi skrbi, njegovi ljubezni, njegovi negi. Kakor zveneči udarci težkega kladiva so stavki resolucije.

Misel na stoletne slovenske želje, ki jih je ustanovitev univerze izpolnila, pogled na nežno notranjo strukturo univerze, na nje zvezo s kulturnim stremiljenjem naroda, pogled na narodno državo in nje raznolikost v edinstvu in edinstvo v raznolikosti, pogled na položaj Slovenije, zagovodene med germansko in romansko kulturno območje, misel na brate onkraj meja — vse, vse zahteva, zapoveduje: Slovenska državna univerza mora ostati popolna, neokrnjena!

Ljubljanska univerza je Slovencem veličasten simbol osvoboditve ter priznanja njihove enakopravnosti in narodno-kulturne individualnosti, zato pa tudi mogeno poročilo iskrene vzajemnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Veličasten simbol osvoboditve! In okrnjena univerza? — Ne krhajte ne atoma od tega simbola!

Veličasten simbol enakopravnosti in narodno-kulturne individualnosti Slovencev! In okrnjena univerza? Negacija vsega tega.

Mogočno poročilo iskrene vzajemnosti! Ne odtegujte poročila, ne rahljajte vzajemnosti!

Popolna slovenska univerza v Ljubljani! To je zahteva nas vseh, akademskih učiteljev in dijakov. Niti sence druge misli ni v nobenem izmed nas. In v tej zahtevi smo samo predstavniki slovenskega naroda.

Našemu narodu univerza ni samo zajednica akademskih učiteljev in studentov, našemu narodu je Ljubljanska univerza njegova zajednica, universitas naroda! Zadnji dnevi so to pokazali.

In tako naj ostane!

Prof. dr. Lukman.

Ing. J. Foerster, t. č. dekan tehn. fakultete:

Damoklejev meč.

Značilni pojav, ki smo ga doživeli v preteklih letih, tudi letos ni izostal. Kadar naša država pripravlja budžet za prihodnjo dobo, takrat se zbira nad ljub. univerzo oblaki, ki jo v večji ali manjši meri ogrožajo. Letos opazimo ta sedaj že stereotipni pojav še v posebnosti izraziti.

Merodajni činitelji so si domislili poseben člen v prihodnjem finančnem zakonu (čl. 44.), ki bo liki Damoklejev meč visel nad jugoslovanskimi univerzami, ogrožajoč — kakršna bo pač politična situacija — danes eno, jutri drugo vseučilišče v celoti ali pa v njegovih posameznih fakultetah. Univerze bodo postale politične žoge, namesto da bi bile svetišča!

Kakor nas dosedanje izkušnje uče, je pričakovati, da bo meč, ki ga sedaj brusijo v Beogradu, posebno oster za Ljubljano. Po dopisnih vesteh se nameravata pri ljubljanskem vseučilišču amputirati kar dve fakulteti. Ena od teh je tehnična, o kateri naj mi bo kot njenemu točasnemu dekanu dovoljeno podati nekoliko točasnega.

Po prevratu so naši industrijski krogi spontano sprožili misel ustanovitve tehnične fakultete pri ljubljanski univerzi. Še predno so se otvorila vrata univerze same, je že spomladi 1919. leta bil odprt dvosemestrni tehnični tečaj, katerega ustanovitelji in vzdrževalci so bili naši ožji domači krogi. To bi se ne bilo zgodilo, če se ne bi čutila in vrstah naše industrije same potreba po tehnični visoki šoli.

Ob ustanovitvi univerze, jeseni 1919. leta se je tehnični tečaj preustrojl v tehnično fakulteto.

Le-ta se je razvijala, kakor zamore danes javnost že sama presoditi, v stalnem napredku. V prvih letih obstoja so bile zunanje razmere za razvoj ugodnejše. Zadnje čase sem pa opazoval, da leta do leta, da pri merodajnih belgrajskih činiteljih upada ob budžeta do budžeta skrb in misel za pospeševanje razvoja naše fakultete. Dotacije, ki so namenjene posameznim institutom, so se stalno manjšale. V preteklem študijskem letu je prišlo do občutne redukcije pomožnih predavateljev, asistentov in tudi služiteljskega osebja. Vse je doseglo

nek minimalni stadij, ob katerem je možno vzdrževati celo institucijo samo še ob skrajni požrtvovalnosti vsega osebja.

Profesorji in docenti predavajo daleko preko svoje učne obveznosti in to ob pomanjkanju potrebnih stalnih asistentov. Služiteljsko osebje brez izjeme opravlja službo v dvojni normalni izmeri.

Pa naj ne govorim le o stalnem osebju! Vsa pohvala pri vsem pa gre našemu dijaštvu! Uvidevajoč desperatne ekonomske razmere, se slušatelji sami žrtvujejo in opravljajo brezplačno ali pa za nagrado, ki je za univerzo sramotno nizka, asistentske posle. To zato, da starejši omogočijo svojim mlajšim komilitonom uspešni študij, da ga vpečujejo v laboratorijih, seminarjih in sploh pri vajah, kjer je potreben individualen pouk, v potrebno znanje.

Vsi, ki delujemo na ljubljanski tehnični fakulteti, predavatelji in slušatelji, občutimo že dolgo, da se od merodajne strani počasi, a dosledno demontira ta institucija. Vsi so pa molčali in so, zvesti svojim načelom in idealom liki dobri delavci opravljali svojo dolžnost, upajoč, da bodo nastopili boljši časi.

Dokler se ni napela struna preveč!

Nedeljski listi so prinesli vest o nevarnem čl. 44. Javnost in akademska mladina, ki naj v takih situacijah najprej podasta svoje mnenje, sta se že odzvala, sta že z glasnim ogorčenjem odklonila namero Beograda. Sedaj, ko vemo, kakšno je mišljenje navedenih dveh faktorjev, moremo stopiti v bojne vrste tudi mi, akademski učitelji. Ne borimo se za kruh, to smo dokazali s tem, da smo ostali sprva rezervirani. Borimo se za skupne ideale naše akademske mladine, slovenskega naroda in jugoslovanske kulture v tej državi!

Mi smo enakopraven narod!

Vprašanje univerze v Ljubljani je bilo rešeno z zakonom 1919. leta. Univerza v Ljubljani je kulturna ustanova, ki je utemeljena v jezikovno-narodni individualnosti Slovencev ter v enakopravnosti s Srbi in Hrvati v državi. Vsaka morebitna izprememba, ki bi se morala izvršiti zopet z zakonom in ne s sklepom ministrskega sveta, bi smela imeti le namen, da današnji univerzitetni stroj v Ljubljani izboljša in razširi, a ne da ga poslabša, oziroma celo deloma ali popolnoma odpravi.

S tega stališča ugovarja Slovenska Matica vsaki redukciji obstoječega ustroja univerze v Ljubljani, opozarjajoč ob enem slovensko javnost na to, da vedno in povsod prizna jezikovno-narodno individualnost Slovencev v državi, ki ji je treba porediti politično mišljenje in delovanje.

Slovenska Matica.

Književniki za slovensko vseučilišče.

Ljubljanska univerza je bistven organ naše duševnosti, najvišje znamenje naše svobode in najčvrstejši jantvo za našo bodočnost; vsaka okrnitev nje zgradbe bi zadela naš narod v živo, ker bi mu ovrnila naravni razvoj in napredek. Izjavljamo, da se ne bomo nikdar in nikoli sprijaznili z mislijo, da bi naša kultura mogla pogrešati ta svoj svetilnik, branik in kašipot. Zahtevamo nje ohranitev in vestransko izpolnitev. Vsak nasproten čin bi slovenski pisatelji občutili ne samo kot nebratsko žalitev, nego kot izraz sovražstva do Slovencev in slovenske kulture.

Za slovenske pisatelje »Društvo slovenskih književnikov«

V Ljubljani, dne 25. novembra 1927.

Ivan Zorec, tajnik.

Oton Zupančič, predsednik.

Zdravniška zbornica v obrambo univerze.

Zdravniška zbornica za Slovenijo prosi za objavo sledečih resolucij:

1. ZZZ protestira proti vsakemu namenu in poskusu okrniti slovensko vseučilišče v Ljubljani.
2. ZZZ protestira proti temu, da se s posameznimi člani v finančnem zakonu prepustijo najvišje kulturne ustanove naroda samovolji posameznega ministra ter s tem na stežaj odpro vrata intrigam od strani tajnih in neodgovornih sil.

3. ZZZ protestira proti takemu načinu obravnavanja vprašanja naših vseučilišč, ker nečemo, da bi najvišje znanstvene in kulturne dobrine preživljale večne krize.

4. ZZZ zahteva, da se vprašanje vseučilišča reši definitivno potom zakona, ki ga naj odglašuje narodna skupščina oziraje se na enodušno voljo vsega naroda.

5. ZZZ želi, da slovensko vseučilišče v interesu znanstveno-kulturnega udejstvovanja že končno pride do mirnega, nemotenega dela, zahteva izpolnitev vseh fakultet, kar naj omogoči tekmo našega vseučilišča z vseučilišči kulturnih narodov.

6. ZZZ zaupa vsem slovenskim poslancom v Beogradu in veruje, da bodo čuvali in branili naše vseučilišče v smislu gornjih naših resolucij in resolucij naših kulturnih, prosvetnih in drugih organizacij.

Cenj. gosp. duhovnikom

priporoča krasne zimske suknje, dežne in hubertus plašče ter pelerine
Fran Lukič, Stritarjeva 9.

Naša tehnika mora rasti!

Predavanje prof. dr. Milana Vidmarja v Unionu.

Kako široke plasti naroda je objelo protestno gibanje proti okrnitvi naše univerze, zlasti pa proti redukciji tehnične in medicinske fakultete, se je jasno videlo na včeršnjem predavanju prof. dr. Milana Vidmarja o naši tehnični fakulteti. Predavanje je priredila inženerska zbornica. Mogočno število poslušalcev, ki ni prav nič zaostajalo za številom zborovalcev na protestnem zborovanju v četrtek, je vnovič prihitelo in napolnilo veliko uni-onsko dvorano, da vnovič manifestira za našo univerzo in za našo tehniko. Med odličnimi zastopniki smo opazili g. velikega župana dr. Vodopivec, predsednika oblastnega odbora dr. Markota Natlačenca, prav častno so bili zastopani profesorji naše univerze. Dalje je bila zastopana zbornica TOI ter mnoge druge javne korporacije in oblasti.

Pri predsedstveni mizi so bili: dekan tehnične fakultete prof. Foerster, predsednik inženerske zbornice ing. Šuklje in podpredsednik ing. Pavlin.

Prvi govornik, ing. Milan Šuklje je uvodoma pozdravil vse zborovalce, zlasti pa moža, ki se je postavil na čelo vse one borbe, ki hoče braniti dom naše znanosti in naše vede, univerzo v Ljubljani — to je prof. dr. Vidmarja. (Viharen aplavz.) Zatem je imel ing. Šuklje krasen, globoko zamišljen govor o pomenu, prvih začetkih in bodočnosti naše tehnike. Poudarjal je med drugim: »Če bi bile predavalnice naše univerze prazne, potem bi se moglo argumentirati proti nam. Dejstvo pa, da prihajajo na našo fakulteto akademiki iz vse prostrane kraljevine, je dokaz za življenjsko silo našega najvišjega učilišča. Kadar bo naše gospodarstvo boljše, kadar bo dežela bogatejša, takrat bo naša mladina z zdravim instinktom izbrala si poklic in stroko in mesta bo dovolj za vse.

V primeri z ostalo državo ima Slovenija dokaj razvito industrijo. Če pa pogledamo v druge industrijske dežele, potem spoznamo, da je vsa ta naša industrija še vedno majhna in neznatna. In da preostanejo še možnosti razvoja v stotero. Povsem razumljivo je, da naši domači tehniki s prstom kažejo na vsakega inozemca, ki služi v domačih podjetjih, ki morda uživa visoke prejemke, dočim kandidira na njegovo mesto deset in dvajset domačincev. Če pa to mesto zasede eden od desetorice ali dvajsetorice, je še vedno problem nerešen glede ostalih kandidatov. Mi moramo to vprašanje prijeti vse globlje. Morda je nevarnejši drugi pojav, ki se udejeva skoraj neopaženo: da namreč lastništvo naših industrijskih podjetij čim dalje hitreje prehaja v tuje roke. Če hočemo to preprečiti, če hočemo imeti lastno narodno industrijo, potem se mora vsa naš narod udeležiti in sodelovati v industriji.

Slovenija potrebuje in hoče gospodarski razvoj, ona hoče in zasluži blagostanja. Ona zahteva ceste, mostove, železnice in elektrarne in tovarne. Do blagostanja pa ne more priti brez kulturnega dela, ki bo zopet tem lepše uspelo, čim bogatejša bo dežela. Dovesti Slovenijo do zadovoljstva in blagostanja, mora biti postulat vse kraljevine, kajti mi smo predstraža ob meji države in čim močnejši in bogatejši smo, tembolj bo v mirnih časih in v času zapletljive zavarovana skupna očetnjava. Zato morajo slišati naš glas in upoštevati naše zahteve vsi oni, ki jim je blagor domovine na srcu. Slovenija je obmejna pokrajina, ki mora imeti tudi preko državne meje sloves objubljen dežele, katero radostno močijo slane kaplje našega sinjega morja!

Ob splošnem pritjevanju in odobravanju je ing. Šuklje podelil besedo prof. dr. Vidmarju, apelirajoč nanj, naj ne zapusti domovine v tem kritičnem trenutku in naj se ne da izvabiti od mamljivih povabil v inozemstvo, ko ga doma toliko potrebuje.

Od vse dvorane viharno pozdravljen je dr. Vidmar pričel svoje predavanje. Njegova izvajanja, ki so tako navdušila poslušavce, da so mestoma skoro pri vsakem stavku izbruhnili v aplavz, so bila približno sledeča:

Tedenski pregled

Notranja politika.

Minoli teden je potekel v znamenju manifestacij za neokrnjeno slovensko univerzo in proti čl. 44. finančnega zakona, ki pooblašča ministrski svet, da takoj po izvršetku tekočega šolskega leta odredi, katere fakultete naj se na posameznih naših vseučilišč ukinejo. V tem zmislu je manifestirala celokupna ljubljanska univerza in na javnem shodu v Unionu 24. t. m. vsa ljubljanska javnost. Danes se vrše protestna zborovanja po vsej Sloveniji. Jugoslovanski klub v Beogradu bo zavzel nasproti navedenemu proračunskemu členu svoje stališče, čim bo prišel na dnevni red. — Finančni odbor je sprejel pravilnik o organizaciji posredovanja dela in dajanja cenjenih posojil za zgradbo delavskih hišic. S tem bo končno prišel do uporabe že l. 1922 ustanovljeni fond za podpiranje brezposelnih. — V nedeljo, 20. t. m., se je vršila v Ljubljani seja načelstva SLS. Soglasno so odobrili poročila načelnika dr. A. Korošca, ministra dr. Gosarja in podnačelnika dr. Natlačenca. Posebna skrb se bo posvečala rojakom na Koroškem in v Italiji.

Zunania politika.

Zadnji teden je bil poln različnih priprav. Da gre mnogo držav na volitve, je že gotovo in to bodo Anglija, Francija, Nemčija in Poljska. Dogodki v posameznih državah bi se dali kratko očitati tako:

V Belgiji je vlada demisionirala radi notranjih nesoglasij. Socialisti so predlagali šestmesečni vojaški rok, kar sta pa drugi koalicijski stranki odbili. Vlada je padla: predsednik katoliški konservativec Jaspars je sestavil novo iz katoličkov-konservativcev in demokratov ter liberalcev. V Angliji je prešla delavska stranka v

Kaka radost za gospodinjjo

kadar dekle vestno osnaži pod z dobro raztopino Lysoforma!

Predmeti za vsakdanjo porabo: vodovodi, odvodne cevi, škafi, kadi — naj se snažijo z Lysoformom. To ukaže znanost! Ta opisuje strašne nevarnosti, v katerih bacili ogrožajo Vaše najljubše.

Tu vrši Lysoform svojo dolžnost! Vsaj nekaj kapljic v vodi! Edino zelo desinficirajoče sredstvo prijetnega duha, ki ne maže.

Navodilo pri vsaki steklenici. Dobiva se povsod!

Sysoform
CISTOST
ZDRAVJE
ŽIVLJENJE

Vprašanje tehnične fakultete je ne samo gospodarski, temveč tudi kulturni problem. Tudi širši slojev dolžnost je, da se seznanijo z vsemi podobnostmi tega problema. Kdor išče v našem boju kaj drugega kot ljubezen, kot stremiljenje, da ohranimo našo tehniko pred brezobzirnimi namerami, temu veljaj: »Anathema sis!«

Če pogledamo na prva leta razvoja naše tehnike, se moramo čuditi, kako je vse do tega prišlo. Imeli smo srečo, da smo imeli na naši tehniški prominentne znanstvenike, okrog katerih so se takorekoč sami otvorili posamezni oddelki.

Govornik opisuje nato, s kako ljubeznijo, s kakim požrtvovanjem in zmisлом so ustvarili prof. Samec kemični institut, prof. Plečnik oddelk za arhitekturo, prof. Hinterfechner montanistični ter prof. Kral gradbeni oddelk. (Živel prof. Vidmar!)

Če delujejo mladi absolventje naše tehnike v naši industriji. Razumem, da nekateri odločujoči faktorji ne razumejo, kako je bil mogoč tak razvoj in ne verujejo vanj. Prezreli so že naši instituti na tehniko, da bi se dali odpraviti z eno samo naredbo.

Vsako leto nas ob pričetku motijo nasprotniki pri delu, toda vse krize smo prestali in tudi to bomo, z edino razliko, da to pot ne bomo več molčali. Odprli bomo naše institute javnosti na vpogled, da bo vedela, za kaj se vrši ta borba in zakaj je nemogoče današnjo tehniko v Ljubljani reducirati. Dobra tehnika se mora razvijati le na industrijskih tleh in če kje drugje, potem so primerna tla za tehniko v Ljubljani. Nimamo namena fabricirati inženjerskih diplom, pač pa formiramo pri nas glave bodočih inženjerjev, jih vzgajamo za kvalitativno tehnično delo.

Naša tehnika mora rasti, se mora razvijati, mora cveteti. Kmalu bomo nastopili mi in zahtevali vse drugačne dotacije za našo tehniko kot dosedaj.

Publika, ki je popularnega predavatelja že med predavanjem obsipala z aplavzom in odobravanjem, ga je na koncu nagradila z dolgotrajnim ploskanjem, za katerega se je moral prof. dr. M. Vidmar ponovno zahvaljevati.

H koncu naj navedemo še dogodek, da je nekdo, ko je dr. Vidmar omenil slovensko kulturo, zeklical: »Jugoslovansko!« Publika je izživala mirnim potom odstranila iz dvorane. Torej so, hvala Bogu, minili časi, ko resni ljudje sploh niso smeli omeniti slovenstva, da ne bi bili terorizirani od orjunašev in jutrovcov.

obstrukcijo proti konservativni vladi. Nesoglasje obstoja v vprašanjih vobče socialne politike, pa tudi zunanje politike. Tu pa je osrednja točka oboroževanje ali razorožitev. Predlog Mac Donalda za nezapuščeno Baldvina je sicer propadel, vendar pa je izzven dvoma, da bo delavska stranka v bodočih volitvah napredovala.

V Franciji kuje predsednik Poincaré bo dobi volivni blok, ki naj bi obstojal iz sedanjih vladne večine.

Poljski parlament bo jutri razpuščen. Najpomembnejši je bil vendar Balkan. — Naš zunanji minister je podal velik ekspozicijo o zunanji politiki, v katerem je očitno naše razmere do vseh držav. Kakšno je to in kakšno bo, o tem sta značilna dva dogodka.

V Romuniji je umrl njen dolgoletni vođa in diktator Ivan Bratianu. Smrt tega državnika je udarila neposredno tudi nas. Bratianu je prvi izbral veliko vlogo v romunskem dinastičnem sporu oziroma v vprašanju oblike države, drugič pa je bil Bratianu zagovornik francosko-jugoslovanske orientacije proti italijanskemu Avarescuju. Romunijo čakajo brez dvoma težki dnevi; vprašanje vrnitve princa Karla je stopilo zopet v ospredje.

Italija pa je sklenila proti nam novo prijateljsko pogodbo, katero označujejo vsi kot skrajno izvalno. Lahko se trdi, da je s to pogodbo Albanija prenehal kot samostojna država. Vendar pa je ravno jugoslovansko-francoska zveza porok, da se mir ne bo motil. Zal. da odnošaji z našimi sosedmi še niso povoljni. Madjari proslavljajo uradno Ottona III kot svojega bodočega kralja in stalno poudarjajo revizijo mirovnih pogodb. Za češko-slovaško jih je že zavrnil predsednik Svehla, za nas je položaj isti. Komitaši na jugu ne dajo miru; Grki so jih radi atentatov obsodili nekaj na smrt. — Upamo, da bo spretna roka Marinkoviča vodila našo politiko v vedno bolj namirne tedne in čase.

Dnevne novice

KOLENDAR

Nedelja, 27. novembra: 1. adventna nedelja.
— Vigilij.
Ponedeljek, 28. novembra: Gregor, papež.
Dunajska viemenska napoved za 27. november: Čez dan mlo vreme, ponoči tu in tam mraz in megla v dolinah. Slabotni vetrovi.

★ Ne kvarite nam krajevnih imen! Ze dalje časa straši po listih in v oznih redih beseda Predolje (2. sklon Predolja). Tudi postajico so tako prekrstili. Povsod se je doslej pisalo Predole, Predol (pl. tantum), kar je edino pravilno in kakor govori ljudstvo. Beseda je sestavljena iz pre (preko) in Dole. Vasi Dole so pri Polci, pri Litiji in drugod. Predole je torej vas v preki, prečni dolini, kar Predole v resnici tudi so. — Napačno je sklanjati Grosuplje, Grosupelj, ker je beseda singular. Ljudstvo sklanja Grosuplje, Grosupljega, Grosupljemu, v Grosupljem (mesto Grosuplja itd.), podobno kot Želimljega, Lipoglavega itd. Koliko krajevnih imen so nam razni nepoklicani činteltji zadnji čas popolnoma pokvarili! Naj bi se temu vprašanju posvečalo v javnosti nekoliko več pozornosti, da ne bodo naša lepa in zanimiva krajevna imena izročena na milost in nemilost raznim »jezikoslovcem«, ki o imenoslovju nimajo niti pojma.

★ Duhovniške vesti. Kaplan Anton Šparl je prestavljen iz Vuzenice v Šentilj pod Turjakom. Kaplan Franc Rampre je prestavljen iz Črešnjevca pri Sl. Bistrici v Poljčane. Revizor Karl Lampert v Stopercach je nastavljen kot kaplan v Št. Juriju ob južni železnici.

★ Umrl je na Glincah pri Št. Vidu nad Ljubljano g. Andrej Žirovnik, oče gdne Minke Žirovnikove, naše marljive prosvetne delavke, učiteljice v Kropi. Pokojni je bil ugleden član SLS. Pogreb se bo vršil v ponedeljek ob 8 zjutraj na pokopališče v Št. Vidu nad Ljubljano.

★ Pogreb g. kaplana Hermana Mihelna v Stari cerkvi pri Kočevju je bil zelo veličasten. Pokojni je slovel kot prvovrsten cerkveni govornik, kot neumorni kulturni delavec in kot izredno ljubezniv družabnik.

★ Sprejem učiteljev abiturientov v državno službo. Draga Vajevec pri Sv. Barbari v Halozah; Elizabeta Zavrtanek pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah; Vauhnik Rošuta v Andriance v Prekmurju; Kobilica Rudolf v Radovici.

★ Premiščeni sta učiteljici Danica Marolt in Angela Ambrožič v Zagradec. — Amaliji Uršič, učiteljica v Gribljah, je priznana stalnost v državni službi.

★ Razširjene ljudske šole. Pri Sv. Katarini, okraj Kranj, se odpre dvorazredna osnovna šola. — Na osnovni šoli Gorje, okraj Kranj, se odpre vzporednica. — Petrazredna osnovna šola na Muti se pretvori v šestrazredno osnovno šolo.

★ Zlato poroko je obhajal Franc Macur, brat pokojnega misijonarja Janeza, s svojo ženo Marijo, rojeno Planinc. Oba slavljence sta se zdrava in čvrsta veselila obenem poroke in skupne gostije svoje vnukinje Erne Gršakove, poštarice v Petrov-

čah, ki se je na Spodnji Polskavi poročila s Srečkom Pečarjem, učiteljem v Petrovčah.

★ Odlikovanje. Nj. Vel. kralj je odlikoval tri člane gasilnega društva v Št. Juriju ob južni železnici s svetiljo za civilne zasluge. Odlikovani so društveni načelnik Fran Godec in člana Franc Pevec in Anton Rataj. Slovesno odlikovanje se v-ši ob priliki oficijelne proslave dne 1. decembra.

★ Opozorilo našemu ženstvu. Pišejo nam: Zadnja številka tržaškega »Ženskega sveta«^c prinaša v prosvetnem referatu kratko notico, v kateri priporoča knjigo »Moderna izobrazba«^c kot »lepo in priporočljivo knjižico«. Da nepoučenih ne bi morda zmotil naslov, opozarjamo, da je to brošura prof. Seidla, pisana v najplitkejšem liberalnem duhu. To ni moderna vzgoja, ampak stara, reakcionarna liberalna politika, ki so jo vsi resnično napredni narodi in ljudje že davno poslali v roptarnico. Tržaški ženski list bi si propagando za ta liberalizem poč lahko prihranil.

★ Umrl je v petek popoldne v Debru pri Laškem v starosti 80 let posestnik in kmetovalec Janez Oblak, p. d. Glavniš. Bil je prava kmetška krščanska korenina in je bil v okraju zelo priljubljen in pravičen mož. — V Rečici pri Laškem je umrla v petek popoldne kmetica Šanca ali p. d. Govedičeva.

★ Zadnji ameriški izletniki na povratku. Slnoči je odpotovalo z brzovlakom iz Ljubljane 31 ameriških Slovencev, ki so se mudili čez poletje pri svojih na obisku. Vkrcali se bodo 30. novembra v Le Havre na najnovejši francoski brzoparnik »Ile de France«^c (Otok Francije), last francoske paroplovne družbe »Cie. Gle. Transatlantique«.

★ Za varno prevažanje pošte. Da se kolikor mogoče omejijo napadi na osebe, ki prevažajo pošto, razglasa pošto ravateljstvo ljubljansko med drugim tudi tole: Podjetniki poštinih voženj naj prosijo sami neposredno na pristojnem okrajnem glavarstvu dovoljenja, da smejo oni sami ali pa njih uslužbeni med prevozom pošte nositi orožje. Osebe, katerim se zaupa orožje na podlagi uradnega dovoljenja, pa morajo biti odrasle in zanesljive in morajo osebno jamčiti, da orožja ne bodo zlorabljali. Predstojnikom pošt pa se uradno naroča, naj poprosijo stranke (trgovce, tvornice, podjetja itd.), ki pošiljajo redno večje denarne zneske, da jih prinese, če le mogoče, vsaj eno uro pred odhodom pošte, da se odpravi denarni odvod še isti dan.

★ Slovenska Matica objavlja: Do sedaj so se ustanovila poverjenstva v naslednjih okrajih (krajih) in so prevzeli poverjenstva gospodje: 1. Ljubljana: Anton Lovše, gimnazijski profesor, Anton Špender, društveni administrativni tajnik. — 2. Maribor: Ivan Fava, gimnazijski profesor. — 3. Bled: Josip Žirovnik, nadučitelj v pokouju in posestnik. — 4. Cerklja: Toussaint Olšak, vodja zemljiške knjige (za ves okraj). — 5. Gornji grad: Franc Kobek, nadučitelj v pokouju. — 6. Kamnik: Ciril Vremšak, uradnik Mestne hranilnice (za ves okraj, izvršitelj Domžale-Jarše). — 7. Domžale-Jarše (in okolico): Ivan Stenovec, učitelj. — 8. Kozeje: Fran Humar, šolski upravitelj v Bučah (za ves okraj). — 9. Kranj: Dr. Simon Dolar, gimnazijski profesor. — 10. Litija: Josip Zupančič, učitelj (za ves okraj, izvršitelj Zagorje z okolico). — 11. Logatec: Franc Malner, preglednik finančne kontrole. — 12. Novo mesto: Josip Kovač, gimnazijski profesor. — 13. Rače: Robert Lindtner, višji davčni upravitelj v pokouju in posestnik (za ves okraj). — 14. Rimske toplice: Bogomir Milost, postajenačelnik. — 15. Trbovlje: Rudolf Pleskovič, učitelj. — 16. Trzin: Rudolf Pečjak, strokovni učitelj meščanske šole. — 17. Vič-Glince: Josip Mesec, izvrš. uradnik. — 18. Št. Vid nad Ljubljano: Ivan Šmajdek, šolski upravitelj (tudi za Medvode in vso okolico). — 19. Zagorje ob Savi: Janko Levstik, šolski upravitelj (tudi

Otroške oblekce

se perejo za zabavo

Naravnost užitek je prati otroške jopce, čepice in nogavice v bujni peni »Laboda«^c. — V trenutku je vse belo kot sneg.

Navodilo za uporabo:

Raztopite »Laboda«^c v vroči vodi, dodajte mrzle vode in namočite otroške obleke. — Isperite v hladni vodi in nalahno izmijte. — Za volnenino raztopite v poslednji vodi nekaj luskega mila »Laboda«, da bo volna mehkejša kot nova. — Očistite predivke, a smite tako, da blago ne vije, ampak razgneto izli.

za vso okolico). — 20. Zagreb: Fran Breclnik, višji železniški uradnik pri železniškem ravateljstvu. — V nekaterih drugih okrajih je ustanovitev poverjenstev že v teku, v ostalih se ustanovijo v najkrajšem času. Tudi v Ljubljani je v teku ustanovitve še nekaterih poverjenstev.

★ Prepovedan inozemski list, koledar in čitanka. Italijanski list »La Vedetta d'Italia«, ki izhaja na Reki, madjarski koledar »Keresztien«^c — csabad kepes Naptara«^c in madjarska čitanka za drugi razred osnovne šole »Olvasokonv azelemi nepiskolok II. osztalra szamara«^c so prepovedani v naši državi, ker vsebujejo »proti njenim interesom naperjene članke«.

★ Prva urarska pomočnica v Sloveniji. V sredo je v Trbovljah z odličnim uspehom napravila izpit kot urarska pomočnica Marija, hči trboveljskega urarja g. Borušaka. To je prva ženska, ki je v tej stroki napravila izpit v Sloveniji, če ne celo v Jugoslaviji, kakor se je izjavil načelnik zadruge v Ljubljani, ko so ji čestitali.

★ Prijave za nabavo žive divjačine je možno vpslati še do vključno 10. decembra. Na kasnejše se iz gotovih razlogov ne bo mogoče ozirati. — Lovska zadruha, Rimska cesta 2, II.

★ Razglas. Ker je prvi četrtek v decembru praznik narodnega zedinjenja, se vrši uradni dan komisarija za agrarne operacije v mariborski oblasti v soboto 3. decembra od 10 do 13 v palači velikega župana v Mariboru, soba 9, pritrliče, desno.

★ Obdarite mladino za Miklavža z lepo knjigo. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani je izdala v ta namen knjigo: Domače in tuje živali. I. del:

Sesavci. Din 30. Zbirka obsega 29 tabel s 156 slikami v barvah in to živali-štrinožce — sesavce — mrzlega severa in gorkega juga. S to zbirko ne boste razveselili samo naših najmlajših, ki so jim podobne iz živalstva najljubše, ustregli boste tudi učencem osnovnih, meščanskih in srednjih šol, ki jim je tak živalski atlas pri pouku iz živalstva prepotreben.

★ Glavni dobitki v zaključnem 14. kolu državne razredne loterije so bili pri trvdki Anton Goleš v Mariboru, Aleksandraeva cesta, na 42 kupljenih srečkah izžrebani, in sicer: Din 40.000 štev. 62.210, po Din 20.000 št. 29.613, 54.583, 86.636; po Din 10.000 št. 18.698 in 24.482 in veliko število po Din 4000, 2000 itd. Brzojavke, s katerimi so se dobitki iz Beograda javili trvdki brzojavno, so istotam izloženi v izložbi. Zrebanje traja še do 7. decembra naprej.

★ Goljufija s stodinarskimi bankovci. Zadnji čas se pojavljajo v prometu stodinarski bankovci srbske in nove državne izdaje, ki so zlepljeni iz dveh komadov različnih serij. Ti bankovci so krajši od celih za okoli 1 cm ter je ugotovljeno, da se pri tem izvršuje goljufija. Dosedaj neznan storilec prereže namreč pristen stodinarski bankovec in odstriže po širini od njega 1 cm širok pas ter mu prilpi na del drugega primerno skrajšanega bankovca, kar ima za posledico, da manjka bankovcu ozek pas v celi širini, vsled česar je isti za manjkajoči del manj vreden. Pri posameznih bankovcih se to ne opazi že iz razloga, ker je danes itak mnogo bankovcev vsled slabega stanja zlepljenih ter se na zlepljene bankovce ne obrača posebne

KOLENDAR

Jugoslov. kmetske zveze
za leto 1928. je izšel!

Pišite ponj na naslov: »Jugosl. Kmetska zveza«, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.
Koledar ima žepno obliko. Vezava močna.
Cena 10. —Din.

Jos. Lavtižar:

Cojzov Gašper.

Ko je bil v Rátečah na Gorenjskem župnik Jakob Dolencec, so mu prišli povedati 22. decembra 1835, da je v zapuščenih lesenih kočih zunaj vasi novorojen deček, kateremu noče nihče iti za krstnega botra. Dolencec je dobil Pogačnikova dva, moža in ženo, da sta prinesla otroka v cerkev. Poleg tega je naprosil še nekaj dobrih mamic, da so fantiča in njegovo siromašno samsko mater oskrbele z vsem potrebnim. Pri sv. krstu so ugibali, kakšno ime naj bi dobil deček. Končno je rekel župnik:

»Saj bo v štirinajstih dneh god treh kraljev. Krstil ga bom za Gašperja. Ker je berač po stanu, naj nosi kraljevo ime.«

Gašperjevi revni bajti je dala ljudska ščegavost imenitni priimek »pri Cojzu«. Ratečani so slišali v starih časih večkrat o baronu Cojzu, zato so začeli klicati Gašperjeve prednike s tem imenom. Družina, čeprav siromašna, je kazala namreč prirojeno ponosno vedenje, saj je znano, da višje nimenje o lastni osebi ne gleda samo iz svile, temveč tudi iz raševine.

Takrat ni bilo nobene urejene šole na kmetih. Dolencec je sicer poučeval v župnišču male in odrasle, toda kakor je sam prostovoljno izobraževal župljane v najpotrebnejših predmetih, tako tudi nikogar silil ni, da bi bil moral hoditi v šolo. Gašparja ni nihče prigajal k učenju, zato ni znal, ne brati ne pisati. Bil je tudi nezmožen posebne izobrazbe, ker mu Bog ni dal ne deset in ne pet talentov. Z leti je rastle njegova omejenost in ljudje so govorili, da ne bo za drugega nego za vaškega pastirja. Marsikomu so že dali predstojniki

višjo službo, višje pameti pa, ki bi jo potreboval v imenitnejšem stanu, mu niso mogli dati. Gašparju je mala merica nadarjenosti popolno zadostovala za njegov poklic. Zadovoljen je bil in srečen. Ker se ni zavedal teme, si ni želel svetlobe.

Vendar bi mu delal krivico, če bi trdil, da je bil popolno preprost. Kakor nihče nima vsega, tako tudi nikogar ni, ki bi ničesar ne imel. Tako tudi Gašper ob vsi duševni revščini ni bil brez talenta. Največje veselje je kazal do pratike, ki jo je vedno nosil s seboj. Pregledoval je v nji slike svetnikov in znamenja, ki so jih imeli pri sebi. Dobro je vedel, kaj pomeni zvezda pri njegovem patronu, sekira pri sv. Matiju, kotel pri sv. Vidu, palica sv. Jakoba, raženj sv. Lovrenca, pes sv. Roka, srna sv. Tilna. V ti znanosti je tako napredoval, da ni vedel samo za god svojega gospodarja in svoje gospodinje, temveč tudi za god drugih vaščanov. Prisvojil si je imena mesecev in razdelitev praznikov. Do višjega spoznavanja pa ni prišel, da mu res ni ostalo drugega nego pastirska palica.

Najljubši tovarišija so mu bile ovce. V poletnem času je bival od Kresa do Malega Šmarna vedno v planini ter živel le od mleka in turšične moke. Kadar sem prišel v Planico, sem ga vselej obiskal, če ni bil z ovcami previsoko na gorah. Pasel jih je vedno sto ali še več. Vse je poznal, akoprav so si bile zelo podobne. Vsaka je imela svoje ime. Lahko si mislimo, koliko imen je bilo treba pri tako velikem številu.

Nekoč me je vprašal, zakaj ima sv. Neža jagnjička v roki, ali je bila pri nas doma, je li tudi ovce pasla kakor on, kje je pokopana in če jo bo videl v nebesih. Lepi mladostni obraz svetnice, njena zlata obleka, posebno pa jag-

nje v njenem naročju: vse to je bila Gašparjeva najvišja poezija. Živel je otroče življenje v bujni domišljiji. Rad bi bil tudi vedel, zakaj ima sv. Neža meč pri sebi. Razložil sem mu njeno življenje, in imel je solzne oči. God sv. Neže mu je bil posebno velik praznik. Tišči dan je šel praznično oblečen v cerkev, daroval dve svečici ter klečal zamaknjen pred podob svetnice pri stranskem oltarju. Ves tisti dan je stregel samo ovcam; drugega dela ni opravljal nobenega. Gospodinja je cenila njegovo slavnostno razpoloženje in mu zato boljše postregla. Vsakemu je pripovedoval, da praznuje danes god zavetnice ovčje črede.

Tudi takrat, ko so ovce strigili, je bil za njega važen dan. To se je godilo trikrat na leto, namreč meseca januarja, maja in septembra. Zenske, ki so strigle, so na vso moč hvalele Gašparjevo skrb za živino, ker so vedele, da hvala zelo rad posluša.

Kar je prispelo nekega dne v mirno vas nenavadno pismo z večjo vsoto denarja. Bilo je iz Trsta. Oče je pisal Gašparju, da bi ga rad poznal. Naj pride v Trst, kjer je v mladih letih služila njegova mati in kjer bo dobil očeta z označenim naslovom. Potovanje v Trst ni bila za preprostega pastirja lahka stvar. Očetovo željo je pa vendar moral polniti. Gašper, takrat sedemnajst let star, je dobil urader izkaz o svoji osebi in še posebej priporočilno pismo za vsakega, da bi mu pokazal pravo pot. Ves čas je hodil peš, ker takrat še ni bilo železnice. Srečno je prišel v Trst in dobil tam očeta, imovitega trgovca. Tu je ostal nekaj dni ter se vrnil domov z novo obleko in s hranilnično knjižico, v kateri je bila naložena precej velika glavnica.

Vse je gledalo Gašparja, ko je prišel nazaj v domačo vas. Ponosen je bil, da je videl Trst

in večkrat je rekel: »Jaz Triestinar!«^c Od tega časa mu je ostalo to ime. V začetku ga je rad slišal, pozneje pa ne več, ker so ga nekateri nalašč klicali s tem priimkom. Posli, ki so služili pri tistem gospodarju kakor Gašpar, so se dogovorili o neki priliki, da ga bodo pri kosilu nekoliko podražili. Gašpar je sedel vedno v kotu, hlapci in dekle pa na obeh straneh mize. Najeli so nekaj vaških fantov, ki so zunaj pred oknom vpili: »Triestinar!«^c Gašpar je hotel izza mize, da bi jih odgnal. Sedaj je rinil na eno stran, sedaj na drugo, toda nobeden se mu ni umaknil. Ker tudi pod mizo in še manj čez mizo ni mogel priti na prosto, so poredneži nekaznovani nadaljevali svojo zabavo.

Gašparjeva vnanost je izdajala človeka, ki ga je vsak, kdor ga je srečal, dvakrat pogledal. Nadnormalna velikost, nekoliko pripognjen hrbet in kuštrava glava, ki je silila s čeljusti naprej, so bili glavni znaki njegove podobe. Ako privramemo še temno polt kože, ki je bila precej močno obraščena, goste črne lase s prav tako brado in brezhibne bele zobe, imamo Gašparja, kakor bi živ stal pred nami. Stopal je z dolginimi koraki in govoril z donečim basovim glasom tako točno, kakor bi bil čital iz knjige. Obleko je nosil iz domače raševine, tkano na polovico iz volne, na polovico iz preje, na nogah pa cikle. Ležal je vedno v hlevu pri ovcah. Iz lesa zbita palica, pritrjena k steni je bila njegova postelj in pes ob nogah njegov tovariš.

Enkrat mu je prišla tudi ženitev na misel. Zglasil se je pri župniku in mu razodel, da si je izbral Pučnikovo Mico za nevesto. Ni bila sicer prikupljiva ženska, vendar pa dobra dušna. Bolje, da je mislil vzeti tako.

Župnik se je delal, kakor bi ga Gašpar-

pozornosti. Pri 10 do 15 komadih tako pristrženih stodinarskih bankovcih pridobi dotičnik en cel bankovec, ker je vsakega na drugem mestu prikrajšal za nadaljni pas okoli 1 cm širine v njegovi dolžini. Vsled tega so bankovci, ne samo da so za manjka-joči del manj vredni, za nadaljnje kroženje v pro-metu nesposobni ter jih podružnica Narodne banke vzame iz prometa. Pri tem pa seveda predajalcu bankovca brez razlike na položaj odračuna razliko vrednosti in režijske stroške za tiskanje bankovca. Te manipulacije se brez dvoma poslužuje kak na-meščeneec, ki ima posla z večjo množino stodinarskih bankovcev. V lastnem interesu vsakega po-sameznika je, da pazi na takšne bankovce, da bo goljuf čimprej izsleden. Istočasno se opaža, da pri-haja z dežele, zlasti z Gorenjskega, vedno več pre-trganih desetdinarskih bankovcev, iz česar sledi, da posamezniki porabljajo pretrgane komade kot plačilno sredstvo namesto drobiža. Ker imamo dan-es v prometu zadosti kovanega drobiža, ni treba niti ni dovoljeno posluževati se takega načina. S tem se kvari papirnat denar in zmanjšuje ugled države.

★ Kaj je obrtno nadaljevalno šolo na Vrhi-niki? Obrtni in trgovski vajenci so že drugo leto brez strokovnega šolskega pouka. Pred dvema le-toma je obiskovalo šolo 98 obrtnih in trgovskih va-jencev. Po 99 b obrtnega reda so vajenci dolžni redno obiskovati obrtno nadaljevalno šolo, kakor tudi strokovno nadaljevalno šolo do popolnega usposobljenja. Vajenci na Vrhniki so od teh pred-pisov menda izvzeti. Za nje ne skrbi v tem pogledu niti obrtna oblast, niti občina, kakor tudi ne obrtna zadruga. Pričakujemo, da bo g. veliki župan ljub-ljanske oblasti izdal nalog, da se vajeniška šola takoj odpre in omogoči reden in nemoten pouk va-jencev. Brez strokovnega šolstva se vajenci ne bodo zadostno usposobili, kar mora vsem merodajnim faktorjem služiti za pravilno oceno važnosti stro-kovnega obrtnega šolstva.

★ Z električnega daljnoveža je padel. Kakor smo svojčas že poročali, se je 5. septembra pri ple-skanju drogov falskega električnega daljnoveža tež-ko ponesrečil 52 letni zidar in ključavničar Josip Vale v Rečici pri Laškem. Nesrečnož si je pri pad-cu z droga zlomil prsni koš in nalomil hrbtenico. Odpeljali so ga v celjsko javno bolnico. V četrtek zvečer je revež po dva in pol mesečnem trpljenju umrl. Laški gasilci, katerih dolgoleten član je bil rajni, so ga na predsmrtno željo prepeljali domov.

★ Pevska društva in zbornice opozarjamo, da so Bajukove Slovenske narodne pesmi (za moške in ženske zbornice) v novi izdaji strnjene v en sam zve-zek, ki obsega najlepšo in najznačilnejše narodne pesmi. Najlepša je še narodna pesem, če se prav poje; to je pa mogoče le v dobri harmonizaciji. Na-klada tega zvezka ni velika, zato sežite hitro po njih. Založila jih je Nova založba v Ljubljani. Za te in druge knjige zahtevajte cenik s koledarjem za leto 1928.

★ Žrtve alkohola. 70 letni Matevž Burja, užit-ka iz Zlatega polja je 24. novembra zvečer popival v Lukovici žganje, katerega je eno steklenico vzel tudi s seboj. Na samotni poti proti domu je obne-mogel in v hladni noči zmrznil. Naslednji dan so ga našli mrtvega.

★ Če je kobili dolgčas. Nepotrebna pota in skrbi je imel posestnik Jakob S. iz Vrbe pri Lu-

Zahtevajte
le moderne pletenine
JKKOLJ
Z DVEMA
ZAJCENMA
ker so najboljše

jeva žentev nič ne zanimala. Rekel mu je:
»Dobro. Opomnim pa to, da nič nimaš. Kar si dobil od očeta, si že porabil. In Mica nima nič. Kako bosta živela?«
»Saj Bog za vse skrbi, bo tudi za naju,« je odgovoril Gašpar v svoji bistroumnosti.
»Prav,« je pritrdil župnik. »V sorodstvu si nista; drugega zadržka tudi ne poznam. Pa pridi v petek dopoldne ob devetih k izpraše-vanju.«

Tako je govoril le zaradi lepšega. Dobro je namreč vedel, da je žentev nemogoča.

Gašpar je šel vesel iz župnikove sobe, od tu pa naravnost v kuhinjo, da bi gospodovi postrežnici povedal, kako je opravil ter bi jo tudi nekaj prosil.

»Zelo me skrbi,« je začel. »kako bom od-govarjal na župnikova vprašanja, ker nisem hodil nič v šolo. Hvaležen bi vam bil, če bi mi malo pomagali.«

»Zakaj ne,« je pritrjevala dobrovoljna ženska. »Že vem, kako. Dobro me poslušaj, Gašpar! Ko te bodo gospod izpraševali, bom sedela pri peči in pletla. Kazala ti bom z zna-menji, kako odgovarjaj.«

Določeni petek je prišel ženin Gašpar točno ob devetih v župnišče k izpraševanju. Postrežnica je sedela pri peči in pletla. Žup-nik, ki je dobro poznal Gašparjevo brihtnost, mu je stavil vprašanja, na katera bi mu od-govarjal vsak otrok. Čučno pa se mu je zdelo, da postrežnica ne gre iz sobe. To je pri takih prilikah samoumevno. Vendar je bil tiho, ker je nekaj slutil.

Ženinovo znanje je bilo pod ničlo. Še tega ni vedel, koliko je božjih zapovedi. Pogledal je postrežnico. Ta mu je s prsti na obeh rokah dala znamenje, kako naj odgovori. Mesto da

bi bil rekel deset, je molčal in pokazal deset prstov proti župniku.

»Prav si pokazal,« mu je rekel župnik in nadaljeval v vprašanjih. Ta so se vsa začejala z besedo: koliko? Vedel je namreč, da ne spravi od Gašparja nobenega drugega odgo-vora razen odgovora v znamenjih, ki mu jih je dajala postrežnica. Naposled je pripomnil:

»Veš, Gašpar, jaz ti ne branim, da bi stopil v zakon, vendar bi rad poroko za nekaj časa odložil da bi te boljše pripravil za ta stan. Zato pridi danes teden zopet k pouku.«

Nekoliko žalosten je šel Gašpar domov in težko čakal prihodnjega petka. Morebiti ga ta-krat gospod oče tudi še ne bodo zapisali v oklikno knjigo.

Toda zgodilo se je nekaj, česar ženin ni pričakoval. Pučnikova Mica mu je sporočila, da ne misli več na možitev, naj ne računa na-njo in naj dobi kakšno drugo. Vzroka pa ni navedla, zakaj ne mara zanj.

Gašparja je nepričakovana vest iznena-dila. Mici je tako zameril, da je ni pogledal več, hujših posledice ni bilo.

»Naj le bo, ako je tako,« je govoril lju-dem. »Bom tudi brez Mice živel.«

Pozemeljsko potovanje je sklenil Gašpar nenavadno hitro. V tisti prepereli bajti, v ka-teri je ugledal luč sveta, in ki je imela to prednost, da je ni bilo treba nikoli zračiti je čakal pri leseni steni trenutka, ko mu ugasne tukaj vsaka svetloba. Zjutraj je zbolel, op dne je bil previden, zvečer so ga pa že hodili krop-it. Učakal je 73 let. Zelo je moral biti vesel, ko je pri vstopu v novo življenje zagledal na-mesto ostarele Pučnikove Mice lepo mlado Rimljanko — sv. Nežo.

Nov roman

V sredo, 30. t. m. začne v »Slovenu«
izhajati nov velik roman

Kleopatra, egiptovska kraljica,

ki ga je spisal znani angleški pisatelj
Rider Haggard.

V tej povesti se opisuje življenje lepe, a skrajno krute in razuzdane kraljice, morilke svojih bratov, sestra, mož, ki jo hoče odstraniti in tako egiptovsko deželo osvoboditi duhoven Harmakis.

Toda Harmakis podleže čarom Kleo-patre, dokler ne spozna njene zločinske nezvestobe, nakar povzroči njen padec. Roman nas uaja v

skrivnosti starega Egipta,

je skrajno napet, slikovit, bogat po vse-bini in očara čitatelja ter ga veže nase do konca in bo

ilustriran.

Naroči se na »SLOVENCA«, če še nisi, kajti »Kleopatra« ti bo v zimskih dneh največje razvedrilo in užitek!

kovič, ki je 24. novembra zvečer pustil svojo v voz vpreženo kobilu samo na nekem dvorišču v Radom-lju. Kobila se je čakanja naveličala in je zavozila na bližnji travnik. S. misleč, da mu je kobilu in voz kdo ukradel, je tekal okrog in obenem o tem obvestil tudi orožnike, medtem so pa drugi kobilu in voz že našli nepoškodovano.

OBLACILA TVRDKJE J. MACEK

Ljubljana, Aleksandrova 12

so najboljše in najcenejše.

★ Za zimo priporočamo nepremičljive Karo čevlje Maribor, Koroška cesta 19.

★ Pri nakupu klobukov si ogledite bogato za-logo specialne trgovine Josip Pok nasl. Mirko Bogataj, Ljubljana, Stari trg 14.

★ Kralje, Škofja Loka, Lastna mehanična popravilnica snežnih čevljev in galoš. 9328

★ Kako se perejo najobčutljivejše tkanine? Volna, svila, čipke, vse to se pere brez škode za tkanino v topli raztopini milnih lusk »Labod«. — Pena »Labod« je izredno blaga in čisti najfinejšo tkanino, ne da jo pokvari.

★ Soineži žarki izbelijo perilo, vendar se ni-hče ne boji, da bi to moglo škodovati perilu Sto-letja že delajo gospodinje na ta način. Prašek za pranje »Radion« je poznan šele nekaj let in so se radi tega napravili poskusi, pri katerih se je z »Radionom« pralo 50, potem 100 in končno 500krat, pa so vlaknena perila ostala nepoškodovana.

★ Pri poapnenju arterij, možgan in srca se z dnevno uporabo male množine naravne »Franz-Josef« grenčice doseže odvajanje brez večjega na-

pora. Znameniti učitelji klinik za notranje zdrav-ljenje so dosegli s »Franz-Josef«-vodo najboljše uspehe za čiščenje črev celo pri polstransko ohro-melih bolnikih. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ Občutljivi živci zahtevajo previdnost tudi pri hrani. Pošljite svoj naslov na K. H. Zagreb, poštini predal 158. Dobili boste brezplačno brošuro, ki vam more koristiti.

★ Za desinfekcije pri porodih uporabljajte Sanitol. Zahtevajte v lekarnah in drogerijah le ori-ginalne steklenice. 9360

★ Sadjarji! Pomnite, da je jesensko in zim-sko zatiranje sadnih škodljivcev z Arborinom od-ločujoče! Arborin proizvaja Chemotechna, Ljub-ljana, Mestni trg 10. 9227

★ Gospodinje celega sveta pri vsaki desin-fekciji najraje uporabljajo Lysoform, ker je danes edino razkuževalno sredstvo, ki ne maže in prijetno diši.

★ Za Miklavža, Božič in Novo leto ima Ob-lačilnica za Slovenijo. Ljubljana, Miklošičeva cesta 7 v svoji veliki zalogi različnega manufakturnega blaga najprimernejša darila. Državni nameštenci dobijo blago na obroke po najnižjih cenah in brez vsakih stroškov, le proti predložitvi legitimacije.

★ Oblike kemično čisti, barva in plisira to-varna Jos. Reich. Ljubljana.

Miklavžev večer v »Unionu«

dne 5. decembra ob 7 zvečer

Je privabil še vsako leto obilo hvaležnih obiskovalcev. Saj pa tudi ni čudno. Prireditelj se na vsi moči prizadeva, da izvrše predstavo obdarovanja otrok po Miklavžu res mirono-veličastno in tudi temu pomenu in prikladi dostojno. Miklavž bo prišel v sijajnem spremstvu Antona, Fausta, Melista in nadanega ter 20 angelov. Peklenščak Lucifer bo pa nastopil s svojimi 16 peklenščki, kateri bodo skušali uveljaviti svojo peklenko moč, vendar dostojno v strogo odločenem pro-storu (v spektaklu), dočim se med občinstvom ne bodo poja-vili — Bajna razsvetljava — Velicastni prizori — Goibla. Vsa prireditelj se bo izkazala tekom dobrih dveh ur, kar bo najbolj usrečeno stariem, ki bodo svoje otročje na ta večer le z malo zamudo še vseno zgodaj spravili k počitku.

Vstopnice naj si skuša vsakdo preskrbeti že v predprodaji, ki se odpre v Unionu pred veliko dvorano že v četrtek 1. decembra ob 9 dopoldne in traja ta dan do 13. To naj upoštevajo posebno oni, katerim nismo mogli ustreči lani, da bi posejili to veličastno prireditev, ker si niso pravo-časno poskrbeli vstopnice že v predprodaji. Naj si pridejo vstopnice v predprodajo vsaj prej kupiti, čeprav se niso pri-pravili daril za obdarovanje.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imajo nočno službo: L. Bahovec, Kon-gresni trg, A. Ustar, Sv. Petra cesta. I. Hočevar, Sp. Šiška. — Jutri imata nočno službo R. Sušnik, Ma-rijin trg, in F. Kuralt, Gosposvetska cesta.

★ Stavka na univerzi končana. Včeraj ob 5 popoldne je SSLU proglašil na akademskem zbo-rovanju na univerzi konec tridnevne stavke vseh slušateljev. Predsednik Iskra se je zahvalil vsem, ki so pokazali brezizjemno solidarnost, enako, ka-kor jo je akademska mladina pokazala v akciji za obrambo neokrnjene naše univerze.

★ Danes popoldne ob petih Slomškova sveča-nost v veliki dvorani Uniona. Vstopnice se dobijo danes od 10 do 12 in od 13 do 15 v Ljudskem domu (II. nadstropje), pred začetkom v Unionu.

★ Na glasbeno šolo Glasbene Matice v Ljub-ljani so dodeljeni sledeči učitelji in učiteljice: Mar-ta Dolejš, Ivana Fedransberg, Karlo Jernaj, Marija Maher, Janko Ravnik, Vida Sešek, Marija Švajger, Josip Vedral, Slavko Osterc, Angela Trost, Vida Rudolf.

★ VIII. prosvetni večer Prosvetne zveze. Do-bro znani prirodoslovni pisatelj g. prof. Pengov iz

St. Vida je v petek predaval o jako zanimivem, pa malo znanem predmetu — o morskih čudesih. Po-peljal nas je v dno morja, razkazal in razložil toza-devne naprave, dalje razna fizična svojstva morskih globin, potem morsko živalstvo in rastlinstvo — vse seveda ob spremstvu lepih, številnih barvanih skioptičnih slik. Predavatelj je s svojim zabavnim in kratkočasnim pripovedovanjem številno navzo-čo publiko ves čas držal v napetem in veselem razpoloženju. Pred začetkom je akademski orke-ster odigral par lagodnih, lahkoživih komadov, ki so želi zaslužen priznanje. Godna Anica Zaharjeva pa je prav lepo recitala Aškerčevo balado »Ribi-čev strah«. — Prihodnji petek bo predaval ured-nik Terseglav o »sodobni Rusiji«.

○ Invalidi in avtomobilni promet. Kakor znano, se je v Zagrebu ustanovila družba za avto-mobilski promet, ki si je nadela ime, iz katerega b. vsak nepoučen mislil, da so to družbe ustanovili invalidi in da imajo invalidi korist od nje. Ta družba je vložila prošnjo tudi na ljubljanskem magistratu za koncesijo. Magistrat je prošnjo od-klonil in to čisto upravičeno. Kajti te družbe ne tvorijo invalidi, ampak zagrebški židje, med ka-tere je zašel tudi neki slovenski veeekapitalist, ki je bil in zdrav. Invalidi od te družbe nimajo prav nobene koristi. In prav nič se ne čudimo da se »Jutro« poteguje za to židovsko družbo, ki je ho-tela delati dobiček na račun slovenskih invalidov in na škodo ljubljanskih avtotaks in izvoščkov, saj je član te družbe že omenjeni »invalid«, ki je v prav ozkih zvezah z »Jutrom«.

○ Razpis dijaške ustanove ljubljanskega me-sta za učence tehniške srednje šole v Ljubljani. Mestni magistrat razpisuje štiri mesta ustanove za učence višjih oddelkov in tri mesta za učence niž-jih oddelkov te šole v iznosu po 1000 Din letnih. Pogoji so razvidni iz razglasa na občinski deski in na srednji tehnični šoli.

○ Kdor rad bere dobre detektivske in krimi-nalne romane, slovenske, nemške ali hrvatske, naj se vpiše v Ljudsko knjižnico Prosvetne zveze. Mi-klošičeva cesta 5. Ima pa knjižnica bogato izbero tudi drugih knjig najraznovrstnejše vsebine. Po-slovne ure so vsak delavnik od 9 do 12 in od 2 do 7 zvečer.

○ Umrli so v Ljubljani: Uršula Travnik, za-sebnica, 74 let, Japljeva ulica 2. — Brenčič Marija, služenjka, 40 let, Vidovdanska 9. — Matija Kaste-lic, delavec, 60 let, Vidovdanska 9. — S. Ana An-tonija Pušnik, usmiljenka, 67 let, Slomškova 20. — Marija Križman, vdova posestnika, 60 let, Izanska cesta 48. — Helena Kržišnik, zasebnica, 78 let, Vi-dovdanska 9. — Antonija Novak, zasebnica, 89 let, Wolfova 12. — Avgust Ambrož, zidarski pomočnik, 55 let, Japljeva 2. — Marijan Gmajnar, 2 meseca, Tesarska 5. — Helena Mrak, ključavničarjeva hči, 2 meseca, Krakovski nasip 20. — O. Vida Pavla Petič, bolniška sestra, 33 let, Vidovdanska 5. — V bolnici so umrli: Davorina Bajželj, profesorjeva žena, 48 let, Miklošičeva 28. — Slavko Obreza, sin invalida, 7 let, Praproče 3. — Vladimir Juran, sin geometra, 5 let, Maribor, Vrazova 9. — Anton Pro-sen, delavec mestne plinarne, 52 let, Hrenova 4. — Alojzij Klepec, posestnik, 59 let, Lepodvorska 32.

Danes ob osmih zvečer v »Ljudskem domu«

„Graničarji“

hrvatska narodna igra s petjem, godbo in kolom. Predprodaja vstopnic: Stari trg 2, I. nadstropje.

„Raduje se življenje nam, saj Radion pere sam!“

RAZUMNA
MICA

Razumna Mica uživa svoje življenje. Ne muči se z žehtanjem ali krtačenjem, za njo dela Radion. Radion sam? Ja!

Perite tako:

»Raztopite Radion v mrzli vodi, denite poprej namočeno perilo v to raztopino, kuhajte 20 minut, nato pa izplahnite!«

Perilo je čisto in snežno belo! Drgniti in krtačiti je nepotrebno, ker perilo in rokam samo škodi in — se postane mogoče lepši od tega?

Varuje perilo!

— Anton Bradač, delavec, 26 let, Zaloška 13. — Ivan Petač, delavec, 40 let, Štepanja vas 50. — Jakob Kolenc, delavec, 63 let, Dravlja 110. — Ivana Škerlj, delavčeva žena, 39 let, Stožice 81. — Marija Sivka, žena železniškega uradnika, 60 let, Orlova 7. — Ivana Jereb, služkinja, 22 let, Selo 45.

⊙ Mestne vile za topničarsko vojašnico. Od mestnega gradbenega urada smo dobili sledeče pojasnilo: Pod navedenim naslovom v št. 258 našega lista iznešeni očitki napram stavbnemu vodstvu ne odgovarjajo istini. Kar se tiče prezidave, gre za naknadno spremembo načrta, ki jo je izvedlo stavbno vodstvo po odobritvi predpostavljanih. S to spremembo je bil dosežen prihranek 23.480 Din. To je čisti prihranek po odbitku tako zvanih »nepotrebnih stroškov«, ki znašajo 3520 in ne 8000 Din. Tozadevni računi so javnosti in vpogled v mestnem gradbenem uradu. Glede odprtih prostorov za ahrambe pod stopnjicami visokopritličnih hiš je pripomniti, da gre tu za 120 m visoke luknje, ki bi precej stale, koristile pa kvečjemu kot bivališče za psa. Take željice posameznika mora upoštevati le privatnik, ki gradi hišo sam sebi.

⊙ Aretiran vlomilec. V Ljubljani je bil aretiran Ivan Benkovič, 28 let star ključavničar, rojen v Gradcu, pristojen v Škofjo Loko, ker ima v ljubljanski policijski okoliš prepovedan povratek. — Benkovič je ljubljanski policiji dobro znan, zato so tudi tokrat uvedli strogo preiskavo ter ugotovili, da je na dan Vseh svetnikov popoldne vlomil v stanovanje Katarine Milkovič na Vidovdanski cesti ter odnesel več žepnih ur, ruh in drugega perila v vrednosti 1500 Din. Nekaj ukradenih predmetov so oškodovanci vrnili, ostalo je pa Benkovič že razpečal. Oddan je bil deželnemu sodišču, kjer bo čakal lepe spomladi, ko se odpravi sezona za kolesarske tatove, katerih zvesti član je bil Benkovič.

⊙ Dar. Društvu slepih je darovala potom naše uprave neimenovana gospa Din 300. Bog povrnil!

⊙ Otroški plašči, obleke. — Kristof-Bučar. — Vsakovrstne trpežne čevlje, snežne čevlje, galose kupite najbolje pri A. Gorše, Stari trg 15.

⊙ Nogavice vseh vrst v veliki izbiri in najceneje pri Dobeicu, Pred škofijo 15.

⊙ Veliko izbiri volnenih jopic, najfinjših bl. perila, kravati itd. priporoča trdka Ig. Zargi, pri nizki ceni, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

Maribor

□ Časnikarski koncert dne 1. decembra, ki se vrši v Götzovi dvorani, bo za Maribor prava senzacija. Koncert bo prava tekma mariborskih pevskih društev, ki topot prvič nastopijo vsa, med njimi tudi Männergesangsverein. Poleg drugih nastopijo tudi: pianist g. Frisch in bariton g. Neraliti in vojaška godba, ki bo sodelovala tudi pri prosti zabavi, kravat itd. priporoča trdka Ig. Zargi, pri nizki ceni, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

□ Dvoživke. Morda nikjer tako kot v Mariboru je število političnih dvoživk izredno veliko. Tako opazimo v seznamu kandidatov in namestnikov na SDS listi take, ki radi iščejo pomoči in posredovanje pri žebotu in SLS. To dejstvo ponovno dokazuje, da bo treba za take dvoživke najti leka. Stranka dobro pozna tistega, ki stranko pozna, je rekel neki demokratiški politik, pa bo menda imel prav.

□ Srečen ribič. V petek popoldne je v Dravi za Pobrežjem ujel Franc Bizjak 20 kg težkega sulca. Tako težke ribe so tudi v Dravi velika redkost.

□ Električne ure. Mestna občina je naročila električne ure, ki bodo postavljene na Kralja Petra trgu, na Glavnem trgu, na križišču Trubarjeve in Korosčeve ulice in pred glavnim kolodvorom. Centrala bo v mestnem električnem podjetju. Te ure bodo ponoči razsvetljene. Ure bodo na stebrih, na katere pridejo razne reklame, ki bodo ponoči razsvetljene. Upeljava preciznih električnih

nih ur je za Maribor zelo važna ker ure v stolpih niso bile glede časa čisto natančne.

□ Podpora mestne občine za razne božičnice. Mestna občina je določila 55.000 Din kot podporo za razne božičnice.

□ Nova drogerija. G. Maks Kane je otvoril na Aleksandrovi cesti novo drogerijo.

□ Vagon skočil s tira. Pri premikanju tovarnega vlaka je včeraj na ruškem kolodvoru skočil en vagon s tira, kar je povzročilo neljubo zamudo delavcev in šolarjev, ki so se vozili iz Dravske doline v Maribor.

□ Zadruga čevljarstev v Mariboru obvešča slav. občinstvo, da se morajo radi vedno naraščajočih cen usnja zvišati tudi vsi čevljarstvi izdelki začasno za 20 odstotkov. — Načelstvo.

□ Gostilničarji pozor! Če hočete točiti dobro vino, obrnite se na Osrednjo štajersko zadrugo v Mariboru. Meljska cesta 10, ki ima v zalogi veliko množino starega in novega vina svojih članov vinogradnikov iz Slovenskih gor. Ljutomerskega okoliša in Haloz. Priprajte se osebno v njeni združni kleti.

Celje

ZA NASO UNIVERZO!

Celjska kulturna društva sklicujejo za danes, v nedeljo 26. novembra ob pol 11 dopoldne v dvorano Celjskega doma manifestacijsko zborovanje za neokrnjeno slovensko univerzo. Po vsej Sloveniji se vrše danes taka zborovanja na pobudo Sveta študentov ljubljanske univerze, katerega dva zastopnika tudi nastopita na današnjem zborovanju. Apeliramo na vso celjsko javnost ter na okoličane, da se manifestacije udeležijo v čim največjem številu in s tem pokažejo, da je slovenska univerza v slovenskem narodu že tako ukoreninjena, da pomeni vsaka njena okrnitev tudi rano na njegovem lastnem telesu. Vsa Slovenija odločno za neokrnjeno, za popolno slovensko univerzo! Zato vsi na zborovanje, ki naj bo impozantna manifestacija za naš najvišji prosvetni zavod!

★

⊙ Spricho zborovanja za ogroženo našo univerzo smatramo za umestno pripomniti, da se istočasno vrše se prireditve preložit, kar kljub zadnjemu trenutku gotovo ne bo pretežko. Usodna važnost vprašanja univerze zasluži, da se druge prireditve umaknejo in se ves narodni ponos in vsa trdna volja do narodovega kulturnega življenja koncentrirajo v manifestacijo za univerzo. Ako se ostale prireditve prelože, bi se lahko manifestacijsko zborovanje vršilo v veliki dvorani Celjskega doma.

⊙ Zadnja pot Stanka Draša. V petek popoldne so številni znanci in prijatelji spremlili pokojnega na zadnji poti na celjsko okoliško pokopališče. Ze udeležba je pričala, kako je bil razni Stanko priljubljen. Dočim je bilo dopoldansko vreme mrko in žalostno se je popoldne nebo ožarilo z jesenskim solncem in pošiljalo pozdrav mladi žrtvi zavratne bolezni. Celjsko katoliško dijaštvo je bilo zastopano po svojem pevskem zboru, ki je ljubljenski prijatelju zapel ganljivi žalostinki »Vigrede« in »Blagor mu«. Ob odprtem grobu je govoril v zadnje slovo g. Gubič, prefekt dijaškega semenišča v Mariboru, katerega gojenec je bil Stanko poslednji dve leti. V pretresljivi besedi je g. prefekt orisal Stankovo življenje, ki je kljub mladosti užilo več gorja kot radosti. Pokazal je na duhovno lepoto ranjkega, ki se je namenil posvetiti se najidealnejšemu poklicu, duhovniškemu. Ko smo odmolili »Oče naš«, je govoril poslovilno besedo zastopnik celjskega katoliškega dijaštva, kažeč na Stankovo vernost, ki je vrhunila v njegovi zvestobi do Marijine kongregacije, katere član je bil tekom šestletnega študija v Celju.

⊙ Občinske volitve pri Sv. Juriju ob južni železnici. Prihodnjo nedeljo se vrše v tržki in okoliški občini občinske volitve. — V tržki občini ima SLS prvo skrinjico. Drugo skrinjico imajo samostojni demokrati pod vodstvom Jožefa Čretnika, stavitelja umet. minov, tretjo pa tako zvana Delavska

stranka, ki jo vodi posestnik Josip Drofenik. — V okoliški občini so štiri kandidatne liste. Prva skrinjica je od pristavev SLS. Nosilec je g. Josip Podgoršek. — Bivši radičevci so se zatekli pod firmo Slovensko kmečke in delavske stranke ter imajo drugo skrinjico. Nosilec liste je Mikola Jakob. — Tretjo skrinjico ima Združena kmetijsko-delavska lista z Martinom Klanjškom kot nosilec. — Četrta skrinjica je skrinjica Gospodarske stranke (SLS) z nosilec Francem Slomškom.

Kamnik

Doba proračunov. Poleg proračuna mestne občine, ki je razporejen na vpogled v občinski pisarni, sta izgotovljena že tudi proračun zdravstvenega okrožja in cestnega odbora. Zdravstveno okrožje je v kritje primanjkljaja za leto 1928. sklenilo sledeče doklade, in sicer: po 17 odst. na okolično kamniško in po 8 odst. na okoliš mestne občine kamniške, in to na davek od zemlje in viš. ne pa na hišno najmarino in davke na ročno delo. — Okrajni cestni odbor pa na vse neposredno davke po 500 odst., izvzemši hišno najmarino, ki je nanjo naložil 25odstotno doklado. Ugovori proti višini teh doklad se lahko vložijo v 14 dneh. Poleg tega razglasa cestni odbor tudi, da je sklenil za leto 1927. in 1928. pobirati posebni prispevek po 25 Din od 10.000 kg teže. Podlaga odmeri bodo listarke. Hkrati opominja cestni odbor zamudnike v plačilo posebnega prispevka za leta 1923., 1924. in 1925., naj v 14 dneh poravnajo zaostanke, sicer jih bo dal prisilno iztirati.

Predlog občinskega proračuna za leto 1928 izkazuje dohodkov 188.000 Din. stroškov pa 436.865 Din, tako da znaša primanjklaj, ki ga bo treba kriti z dokladi, 248.865 Din. Med dohodki so največje postavke: one od privatne električne razsvetljave po 120.000 Din, od semnih in tržnih dni po 23.000 Din, dalje zaostanek plačila doklad iz leta 1927. po 6.000 Din ter zaostanek doklade na pivo še iz leta 1925. po 15.000 Din, ki je še sporna. Tako je možno, da se bo primanjklaj še povečal. Od stroškov znašajo plače občinskim uslužbenecem 100.000 Din, elektrika 115.000 Din, ceste, kanali, škarpe 40.000 Din, vodovod 20.000 Din, električno omrežje Perovo 18.000 Din, šolske potrebšline 37.565 Din, javna razsvetljava 18.000 Din, davki, zavarovalnine 13.500 Din, obresti 12.000 Din, podpore 19.000 Din in popoldnevnih uhožnega zaklada 15.000 Din. To so glavne postavke dohodkov in stroškov in si njih podrobno porazdelitev ogleda vsako lahko v občinski pisarni. Večinski klub stoji pred težavno nalogo pokriti primanjklaj in se zato trudi, da se bremena davkoplačevalcem kolikor mogoče olajšajo, na noben način pa se ne smejo povečati.

Glavna cesta skozi mesto je na nekaterih mestih, posebno na Grabnu dolgi pa do glavnega trga silovito blatna. Zadnje posnivanje je bilo premalokratno in kamenje slabo. Prosimo g. župana naj da blato malo odstraniti in pusti cesto vnovič nasuti.

Tržič

X. in XI. prosvetni večer društva sv. Jožefa se vrši danes in jutri ob osmih zvečer v »Našm domu«. Na programu je kino-predavanje o Velehradu in o sv. Tarziju. Oba filma sta prav lepa in poučljiva, predavanje jih bo pa še bolj pojasnilo.

Naša hranilnica in posojilnica ima odsej uradne ure za stranke vsak dan od 11. do 12. ure dopoldne in od 5. do 6. ure popoldne.

Prireditve v »Našem domu« so letos vse izredno dobro obiskane. Preteklo nedeljo smo prav z zadovoljstvom sledili »Čarovnici«, pri kateri je nastopilo več novih igralskih moči; v kratkem nas pa menda iznenadijo igralci z lepo Grillnarjevo žaloigro »Ljubezni in morja valovi«. Tudi programa obeh Miklavževih večerov, za velike in za majhne, bosta letos izredno bogata.

Jesenice

Shod SLS se vrši danes ob 10. uri dopoldne o kat. del. prosvetnem društvu. Poročja dr. Čampa o sedanjem političnem položaju. Obenem se bo sklepalo o resoluciji proti ukinitvi ljubljanske univerze.

Občinske volitve se vrše danes štirinajst dni, t. j. 11. decembra. Nosilec liste SLS je g. Andrej Čufer, sedanji župan jeseniške občine.

Konferenca jugoslovanskih in avstrijskih delegatov za določitev skupnih kolodvorov ob važnih točkah naše in avstrijske državne meje, ki je pred kratkim zborovala v posvetovalnici jeseniške županstva, se je odločila za kolodvor, ozir. carinarnico na Jesenicah. Ko bo komisija dovršila svoje delo ob celokupni meji, bodo predlogi predloženi obema vladama, nakar se bo takoj pričelo

z graditvijo. Za tujski promet bo uvedba skupnih carinarn velikga pomena.

Trbovlje

⊙ Velezanimivo predavanje se vrši v našem Društvem domu nedeljo 27. novembra ob pol 4. uri popoldne. Predavatelj g. Fr. Terseglav iz Ljubljane nas bo povedel v vrvež minule svetovne vojne in njej sledeče največje revolucije v svetovni zgodovini. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike. Vstopnina je 2 Din.

⊙ Sv. Miklavž pride tudi letos v Društveni dom.

⊙ Praznik sv. Barbare, rudarske patrone, se bo obhajal v nedeljo, 4. decembra, ki pade letos ravno na njeno ime. Za svečano praznovanje, da se ohrani lepi običaj, naj rudniško vodstvo apelira na rudarje kakor tudi na uradništvo, da se skupno udeležijo sv. maše, kot nekdanj.

⊙ Ben Hur na odru. Igra Ben Hur se uprizar v Društvenem domu 11. decembra, na kar že danes opozarjamo prebivalstvo.

⊙ Za Miklavža kupite igrače in šolske potrebščine jako ugodno pri Hočev varju v Tratikovi hiši.

Zagorje ob Savi

Trboveljska premožkopna družba zopet grozi s praznovanjem delavnih dni. Včeraj je že ves obrat počival. Premog že dalj časa »šturcajo« v barake mesto v železniške vozove. Tako ima uprava vedno v ognju orožje zoper prošnje ozir. zahteve delavstva. — Ob priliki proslave sv. Barbare bodo rudarji tudi letos prejeli nagrade, in sicer po 30, 20 in 15 Din. Nagrade so letos v primeri z zadnjimi leti zelo povišane, a kljub temu še mnogo prenizke.

Zagorska šola je bila povečana v osemrazredno v prvih povojnih letih, torej tedaj, ko se je poleg mnogih koristnih naredb tudi marsikaj nepotrebnega izvršilo. Vsa leta oba višja razreda trpita na pomanjkanju zadostnega števila učencev. 10 minut stran je namreč druga boljša osemrazrednica, ki tudi nima polnega števila učencev v 7. in 8. razredu. Zato tudi prejšnji šolski svet in občinski odbori niso storili potrebnih korakov, da bi se povečali tudi šolski prostori, ko se je povišalo število razredov. Še danes je nastanena šola v enakem poslopju kot tedaj, ko je bila štiri-razredna. Šolski odbor naj torej zadevo premisli in zahteva pametno združenje premalo obiskovani razredov obeh šol.

Dopisi

Sv. Pavel pri Prebodu. Pred kratkim se je osnovalo pri nas obrtno društvo, ki si je stavilo za cilj osnovati tudi obrtno šolo, ker se je zavedalo koristi, ki jih bo nudila obrtnemu naraščanju. Imenovano društvo priredi v prid tej šoli v nedelje 4. decembra Miklavžev sojem, kjer se bodo prodajali razni izdelki obrtnikov in učencev kot darila za Miklavževa. Natančneje na lepaki. Društvo je prepričano, da bo našo razumevanje med cenj. občinstvom, ki bo s svojo navzočnostjo podprlo njegova stremjenja po obstoju in razvoju obrtne šole.

Slovenci v Italiji

Da se narod hitreje raznarodi ustanavljaajo fašisti Italijanske tečaje za odrasle. Italijanski jezik bodo poučevali šolski učitelji.

Izmed 830 slovenskih in hrvatskih učiteljev, katere so našli Italijani ob okupaciji, jih je danes na Primorskem komaj še kakih 70. Vse druge so razgnali ali odpustili.

Na pet mesecev zapora je bila v Idriji obsojena kmečica Antonija Pelikan, ker je hotela brez potnega lista iti v Jugoslavijo.

Kristusa že proglašajo za Italijana. In sicer je to storil general Mazoni o priliki, ko je Kobarič podaril obmejni milici zastavo.

Slovenske d. učine bodo morale zapustiti Trst. Vrše se namreč popis vseh tistih družin, ki so pred vojno se naselile v Trstu iz Kranjskega ali štajerskega.

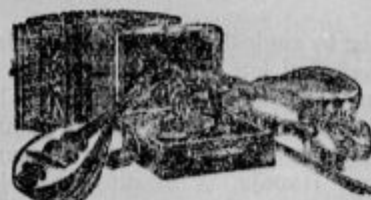
»Italia Redenta«, ki zboruje te dni v Rimu je sklenila, da bo letošnje leto svoje potujovalno dele med slovensko mladino potrojila. Otroški vrtci že rastejo kot gobe po dežju.

Davek na koze je že uvedla Italijanska vlada. Davek znaša 10 lir za kozo v številu treh glav, 15 v čredi od treh do 10 glav in 20 lir v čredi nad deset koz. Tri četrtine dobi država, eno občina. Davek bo silno zadel bovški okraj in predvsem Trento.

Skok preko kože

DNE 17. DECEMBRA 1927 NA TABORU

GRAMOFON 575,-, 363,-
HARMONIKA 740,-, 360,-, 200,-
VIJOLINA v ETUJU 545,-, 315,-
MANDOLINA 220,-, 160,-
KITARA 320,-, 270,-

Gramofonske plošče, strune, ustne harmonike in okarine. Vodi se samo blago na boljše kakovosti.

Veletrgovina R. STERMECKI. Celje
 Velika božična prodaja.

Vsem naročnikom Mohorjeve družbe.

Ko naročnik Mohorjeve knjige, ne pozabi na dve stvari. Prva je, da lahko naroči vse knjige, ki ne izhajajo v posameznih snopiščih, vezane. To je važno vedeti. Srbska književna zadruga v Beogradu izdaja n. pr. samo vezane knjige, zavečajoč se, da je nevezana knjiga le prerada zapisana prezgodnji smrti. Zlasti pa naj bo vedno vezana knjiga, ki je trajne vrednosti. Vzemimo n. pr. Korosčevo knjigo: »Kako smo se ujediniili?« Knjiga sicer še ni napisana, saj vsa še ne, in danes ne moremo še ničesar reči, kakšna bo v podrobnostih. Toda že predmet, ki ga knjiga obravnava, in ime avtorjevo nam jamčita, da bo knjiga prav za prav važna in aktualna tako dolgo, dokler bo obstojal slovenski narod. Saj opisuje najvažnejši dogodek iz naše novejšje zgodovine. To knjigo si bo pač naročil vsaj vsak izobraženec vezano. Doplačal bo v ta namen 6 Din, torej več, nego bo dal za knjigo (posamezna knjiga Mohorjeve družbe za leto 1929. bo namreč veljala cele 4 Din!), imel bo pa knjigo v lepi izvirni vezavi, kakršne mu noben knjigovez ne more narediti za dvojno ceno.

Druga stvar, na katero si dovoljujemo opozoriti Mohorjane, je pa ta, da je začela Mohorjeva družba v poslednjih letih vršiti pri nas še drugo kulturno nalogo: postala je subskripcijski založnik za knjige, ki jih iz katerega koli vzroka ne more izdati med rednimi publikacijami. Za leto 1929. bo izdala proti subskripciji tri knjige. Pri subskripcijskem izdajanju knjig odpadejo stroški za obresti investirane glavnice in procenti za prodajanje po knjižarnah. Na ta način se cena knjigi izdatno zniža. Na knjige, ki se dobe proti doplačilu, opozarjamo zlasti naša društva. Želimo, da se Družba tudi na tem polju živahno razmahne! Tudi vsak izobraženec bo rad njen član že radi možnosti, da si tako nabavi razne knjige po subskripcijski ceni.

Sportni teden

Pa res ni nič posebno zanimivega. Vse se pripravlja na olimpiado. Chile na primer bo poslal na olimpiado 74 udeležencev, Nemčija pa 816 — trenerje, maserje, zdravnike, kuharje, 84 zastopnikov lahkoatletike, 26 nogometašev, 12 igravcev tenisa itd. — Na višku bodo amsterdamski policisti; učijo se jezikov, in ko boš prišel v Amsterdam, ti bo razen v holandski 800 policistov povedalo v angleščini, nemščini in francoščini, kod in kam se moraš obrniti. — Angleži ne vedo, ali bi prišli ali ne bi prišli. Če smo čisto odkritostni, je stvar tale: kjer imajo vsaj malo upanja na zmago, tam jih amaterstvo in profesionalstvo ne briga dosti; kjer pa upanja ni, tam smo čisti amateri in ne pridemo v Amsterdam gledat pokvarjene profesionalne. Le pogled: Nogomet, hockey, boks, kolesarstvo in veslanje ne bo prišlo, plavalci in telovadci bodo morebiti prišli, zimski sport ne bo prišel, prišli bodo pa zastopniki lahke atletike. — Kot nekakšno protiolimpiado bodo priredili bolj-

Milijone daril

bo kupljenih v decembru. Najbolj dobrodošla darila bodo kupili oni, ki bodo izorali v zalogi modnih potrebščin: Drago Schwab, Ljubljana.

na ob pol 7. uri odprta. Predavanje začne točno ob pol 8! Upamo, da bo javnost našega olimpijskega trenerja, ki ga bo pri tej priliki spoznala, simpatično sprejela.

Siška. Danes zvečer ob pol osmi uri priredi v samostanski dvorani naša mladina »žalni večer« v spomin v svetovni vojni padlim šiskarjem. Na sporedu so deklamacije, petje, igrila in govor g. voj. kurata Frana Bonača. Šiskarji! Počastite spomin žrtev za naše osvobojenje z mnogoštevilnim posetom!

Maribor.

Pevski tečaj se začne danes za vse one pevce in pevke, ki se želijo izpopolniti v pevski teoriji, ki je vsakemu pevcu nujno potrebna. Tečaj se vrši vsako nedeljo od 11 do 12 v pevski sobi »Maribor«, Slomškova trg 20-1. Dostop imajo vsi, ki se za to zanimajo. Tečaj vodi stolni kapelnik g. Janko Gašperič.

Socialna šola Jugosl. strokovne zveze v Mariboru. V ponedeljek dne 28. nov. ob 7.30 zvečer se vrši predavanje o temi: Časopisje — svetovna sila. Predavanje se vrši na Koroski cesti 1. Tovariše in prijatelje prosimo, da naša zanimiva predavanja v čim večjem številu posejajo.

Ljudska univerza. V ponedeljek dne 28. nov. ob 8 se vrši, ker je jedpotoval univ. prof. Tasič v Beograd, predavanje zagrebškega pedagoga vseuč. profesorja dr. Turčiča o vevlačni temi: Vzgoja državo-tvorcev v narodno-demokratski državi.

Celje.

Celjsko katoliško dijaštvo priredi dne 4. decembra popoldne v Narodnem domu akademijo v proslavo svojega praznika godu Brezmadežne. Prijatelje naše dijaške mladine vabimo, da se udeležijo te akademije v čim največjem številu.

Miklavžev proslava priredi svojemu naraščajočemu teljski orlovski odsek v nedeljo, dne 4. decembra ob treh popoldne v vrtni dvorani hotela »Beli volec«. Orlovski prijatelje naprošamo, da izroče nabiralcem blagohotno darila bodisi v blagu bodisi v denarju, da bo mogel odsek primerno obdarovati svoje malčke.

ševiki »spartakiado«; pričeli bodo že sedaj po zimi. Le pesek v oči! (Spartacus je bil voditelj sužnjev v boju proti rimskim posestnikom, in sicer zelo nespreten.)

Zdi se nam, da bodo prišli Čehi v nekakšno zagato. Avstrijska nogometna zveza in klub Rapid sta jim dala polno opravičilo, pa noče tajnik Sparte Scheinost nič o tem slišati in tira zadevo v ekstrem. »Narodny Politika«, ki prav gotovo Nemcev nima rada, pravi, da se z bojkotom ne sme okolišariti in da Češkoslovaška ni orientirana na romanske dežele, temveč na germanske; boj za srednjeevropski pokal ji je prinesel 400.000 Kč, in to je že nekaj. Neki nemški sportni list opozarja, da je Sparta med najmanj priljubljenimi klubi v inozemstvu, pa da ji njenih surovosti doslej ni še nihče v zlo štel. Ima prav; če mi kdo ponudi roko v spravo, mu tudi jaz svoje podam, če vem da je odkritosrečno. Tudi Čehi so že marsikomu rebra polomili — Predsednik mednarodne nogometne zveze Rimet kandidira v francoski parlament; pravijo, da bo izvoljen. Škoda zanj in dobro obenem, kakor se vzame. — Everton 21, New Castle 21, Blackburn 19 itd.; Admira 17, Vienna 15 itd. (»Slov.« 25. nov.) — Poročali smo tudi, da se je tekma med Holandsko in Nemčijo zaključila 2:2; dolgočasna in popolnoma izenačena igra. — Angleška nogometna zveza, ustanovljena leta 1863, poudarja te dni, da so nekateri njeni klubi že leta 1885 pristopili k profesionalizmu. To se mora poudarjati, da je drugih klubov amaterstvo tembolj čisto.

Kako prijetno se jim godi, tem Francozom. Pozabljajo argentinsko gardo tenisa odhajajo Borotra, Brugnon in Boussus v Newyork, gredo od tam v Toronto in potem v Avstralijo. Največja dva, Cocheta in Lacosteja, smo kar doma pustili, saj bomo mi sami opravili.

V Ameriko bosta prišla tudi Nurmi in Peltzer; morda sta se dogovorila. Nurmi se je doma lepo pobotal, gre sedaj v Ameriko in bo zastopal poleti svoj finski domovino v Amsterdamu. Med tem bo delal v tovarnah v Newyorku in Detroitu. Najlepše na svetu je pač čisto amaterstvo.

V Ameriki je umrl veliki bokser Tiger Flowers na očesni operaciji. Leta 1918. je začel: 181 boj je vojeval, 47 jih je dobil z k. o., 8 jih je z k. o. izgubil. Zelo je bil pobožen; a imel je svoje vrste vero, bil je črnc. Nurmi moli zmeraj pred tekmo, Zaikin se je prekrizal zmeraj pred bojem, Flowers je pa molil zmeraj šele po boju; »bi molil pred bojem in bi ne zmagal, bi začel dvomiti. Odgovor na to: črnc. — Neki drug črnc, nam že znani Godfrey, je slavil te dni svojo 17. zmago; poslal je nasprotnika, Toma Sayerja, tudi črnc, že v 2. minuti na tla. Ali se še kdo spomni na rokoborca Toma Sayerja iz leta 1921? — Tunney pravi, da bo odsej naprej svoje posle sam vodil in je odločil Texa Rickardsa. Vsakdo so je še kesal, ki se je z Rickardsom sprl. Tričetrt ure se je pogovarjal zadnjič Tunney s Coolidgeom, ameriškim predsednikom in avdienti. Torej, sportnik, bodi penosni! — O Phil Scottu, Bertazzolu. Paofinu itd. smo pisali 23. t. m.

Tam smo pisali tudi o nemškem kolesarju Engelu, da je postal profesional, ter o Francozu Regnaudu, da je predikal 50 km v 1:11:16. — Linart za spremembo zopet enkrat pravi, da ne bo več kolesaril. — Šesindnevno dirko v Detroitu sta dobila Debaets in Beekmann.

Neprestano beremo te dni, kako hitro je plaval Weissmueller ali Arne Borg in zakaj tega ali onega njiju rekorda ne morejo priznati. Nekaj vemo: W. je plaval 300 m v 8:31, nov sv. rekord. — V Ameriki so zboljškali letos 168 plavalnih rekordov: Marta Norelius je bila najbolj pridna. 29; daleč za njo je Weissmueller s 13, nato Spence 15, Geraghtyeva 13, Lambestova 10, Kojac 10. — Angležinja Gleitze, tista, ki je preplavala Kanal, bo plavala čez Gibraltarsko ožino. Somi so tam, pa se jih nič ne boji, ladje jo bodo spremljale.

Miklavžev večer v zelo dostojni obliki priredi dne 5. decembra v areni Narodnega doma SK. Ilirija. Naproša vse člane, da se s svojci in prijatelji udeležijo te družabne prireditve, katere eden glavnih ciljev je, ustvariti pristranske medsebojne odnose med našim članstvom. Načelnike sekcij pa pozivam, da prevzamejo od Balzarja vstopnice in jih razdelijo med člane-pripadnike njih sekcij. — Predsednik

Služiteli-dnevničarij.

Po vseh uradih, pisarnah in hodnikih, kjer le prideta dva služitelja skupaj, govorita o tej najnovejši nesreči, ki da je v novem finančnem zakonu. Gotovi ljudje, ki jim ni nič na tem, da bi govorili resnico, potvarjajo besedilo in hujskajo proti SLS in ministru dr. Gosarju. Pogledimo najprej kakšno je besedilo zakona:

Tozadevni člen 66. pravi: Na vsa mesta državnih uslužbencev (zvaničnikov in služite-

Ostali kraji.

Vič. Redni občni zbor podružnice »Jugoslov. matic« se vrši v ponedeljek, 28. novembra ob 8 uri zvečer v pevski sobi v župnišču. Vabljeni člani in prijatelji »Jugoslov. matic«. — Odbor.

Blaz Polončnikova Otčina v St. Vidu. Prosvetni večer, ki bo danes ob 7 zvečer v Ljudskem domu v St. Vidu, bo veljal življenju v globočinah morja. Zelo malo vemo o živju in bitju v morskih globinah. Šele zadnje čase se je posrečilo, da so ameriški raziskovalci spustili foto-aparate do 800 metrov globoko in tamkaj napravili več naravnih barvnih posnetkov. Te posnetke nam bodo kazale številne skioptične slike. Predav. profesor naravoslovja Fr. Penzov iz škof. gimnazije v St. Vidu.

Vrhnika. Redni občni zbor Pevskega društva sv. Cecilija na Vrhniki se vrši danes popoldne ob 3 v dvorani Rokodelskega doma. V proslavo društvene zavestice sv. Cecilije priredi društvo istotam danes zvečer ob pol 8 povodom prve obletnice svojega obstoja pevski koncert z izbranimi mešanimi, ženskimi in moškimi zbori ter 8 samospeli s spremljevanjem klavirja. Glasbo ljubeče občinstvo se vridno vabi k temu koncertu, ki bo gotovo eden najbolj uspešnih.

Dev. Mar. v Polju. Izobraževalno društvo ponavlja danes 27. nov. predstavo »Martin Krpan«. Začetek ob 4. pop. Vabljeni posebno oni, ki jih zanimajo lepi rokoko-kostumi.

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za mladeniče bodo v Domu od 3. do 7. decembra. Mladeniči oglašite se pravčasno!

Najceneje se oblečete

ako kupujete gotove moške in deške obleke domačega izdelka pri **JOS. OLUP** — Ljubljana, Stari trg št. 2, ki ima v zalogi tudi suknjo in hlačevo iz svetovnoznanih čeških tovarn ter vsakovrstne pletenine, jumperje, jopice in perilo — Obenem se priporoča znana gostilna »**POD TRANČO**« kjer se točijo najboljša štajerska in dolenska vina.

Svežo, športsko, osvajajočo pojavo današnje mlade deklice izpopolnjuje svilenkasto mehki kodrasti lasje po Elida Shampoo.

ELIDA SHAMPOO

napravi lase svilenkasto mehke in kodraste.

(levo), ki niso v uradniških kategorijah, se morejo posamezne osebe postavljati kot dnevničarji v smislu čl. 130. zakona o uradniških in drugih državnih nameščencih z dne 31. julija 1923 razen v državnih policijski straži, za policijske agente, za zvaničnike in služitelje pošte, telegrafске in telefonske stroke in za zvaničnike finančne kontrole.

Vsi krediti, ki jih predvideva proračun za osebne izdatke za take državne uslužbence, se lahko uporabljajo za plačila dnevničarskih nagrad.

Ti uslužbenci se bodo zavarovali po predpisih zakona za zavarovanje delavcev, oziroma bratovskih skladnic in to za slučaj onemoglosti, bolezni, starosti, smrti in nezgode.

To so tozadevna določila načrta finančnega zakona in nič drugega. Kaj se to pravi: 1. Ta člen se tiče samo novih državnih uslužbencev. 2. Ta člen se ne dotika pravic starih sedaj že nastavljenih državnih zvaničnikov in služiteljev. 3. Vse hujskarije, da bodo zvaničniki in služitelji prišli ob svojo stalnost in pokojnino, so torej brez vsake podlage. 4. Če bo pa kdo na novo sprejet v državno službo, bo pa lahko sprejet kot zvaničnik ali služitelj ali pa kot dnevničar, kakor bo potreba službe velevala. 5. Tisti, ki bodo sprejeti kot dnevničarji, se zavarujejo za onemoglost, starost, smrt, bolezen in nezgode, bodo torej za vsak slučaj preskrbljeni.

Vsem hujskacem povejte, da SLS ve, kako mora braniti zlasti nižje uslužbence.

Žrebanje drž. razred. loterije.

V petek so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

30.000 Din srečka 79.968.

Po 20.000 Din srečke: 4.439, 9.125, 75.303 in 114.720.

10.000 Din srečka 39.518.

Po 4.000 Din srečke: 21.045, 36.262, 51.055 in 64.857.

Po 2.000 Din srečke: 2.565, 3.552, 7.667, 8.318, 8.854, 9.615, 9.986, 11.570, 12.093, 12.658, 12.683, 13.118, 13.644, 14.116, 14.704, 21.208, 26.269, 27.871, 28.203, 28.329, 30.168, 30.815, 32.170, 32.337, 36.356, 38.701, 39.943, 40.336, 42.732, 44.362, 53.093, 54.503, 56.125, 56.396, 57.540, 60.704, 61.056, 61.704, 65.185, 65.473, 65.493, 65.739, 66.094, 67.419, 68.100, 68.138, 69.170, 69.483, 70.150, 70.842, 71.035, 72.311, 77.102, 78.033, 79.119, 80.998, 86.831, 91.031, 93.239, 94.635, 95.338, 96.226, 96.593, 99.633, 99.654, 101.803, 104.212, 108.847, 110.582, 114.675, 115.768, 116.046, 117.755, 119.413, 120.232, 121.820, 122.081, 123.235 in 124.873.

Damske plašče

najmoderneje, s kožuhovino ali brez, od 350 do 900 Din, otroške plaščke od 2 let starosti naprej v vseh velikostih od 130 Din dalje — F. in I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29. Ogledite si razstavo v izložbi!

Za učiteljstvo

Učiteljsko društvo za novomeški okraj bo zborovalo 3. dec. 1927 ob 13. uri popoldne v Novem mestu. Dnevni red: 1. Poročila. 2. Naloga učiteljeva ob nalezljivih boleznih, poročila okrajni sanitetni referent dr. Viktor Gregorič. 3. Delovanje krožkov. 4. Slučajnosti.

Knjige in revije

»Mladi junak«. Izšla je 3. številka s sledečim vsebino: Ivan Albreht: O sreči; Mirko Kunčič: Ne Miklavžev dan; Franjo Neubauer: Mlademu junaku; Kriha: Konj modruje; Albin Cebular: Veste?; Ksaver Meško: Vino-voda; Franjo Neubauer: Nima kosil; Danilo Gorinšek: Sreča; Mirko Kunčič: V zimski izbi; Ivan Albreht: Trojni smeh. Stalne rubrike: Delo malih, Zbrana zrna, Po svetu, Tebi na pot, Pisma mladih junakov, Za razvedrilo, nudijo izredno marljivo izbrano in sestavljeno snov. V listu je deset mičnih slik, med temi ena zgodica v štirih slikah. Mi starejši skoro zavidamo mlade junake, da imajo tako ljubko glasilo. Kjerkoli odpreš, najdeš tako privlačno snov, da moraš čitati! Brez dvoma bo seme, ki ga »Mladi junak« seje med našo mladino, vzklilo, da se bo treznostni pokret razširil do zadnje gorske vasice! — Starši, vzgojitelji! Dajte za Miklavža mladini list v roke, da tudi Vaša mladina stopi v vrste mladih bojnikov za trezno bodočnost! — Celoletna naročnina znaša 10 Din. Pri večjem skupnem naročilu daje uprava do 40% popusta. Eno številko dobite na željo brezplačno na ogled! Uprava je v Ljubljani, Poljanski nasip 10. J. C.

Arhiv za Kemijo in Farmacijo. God. I., br. 4. Zagreb 1927. Urednik dr. Vladimir Njegovan. Ta številka je posvečena spominu velikega francoskega kemika Marcelina Berthelota o priliki stoletnice njegovega rojstva. Na prvem mestu prinaša članek Ch. Monreux-ja, Berthelotovega naslednika v Collège de France, pod naslovom: Marcelin Berthelot et la Maison de la Chimie, ki ga je avtor napisal specijelno za Arhiv. Nadalje prinaša poročilo o Berthelotovem spominskem slavu v Zagrebu in Parizu. Dalje slede strokovni članki: I. V. Veljanskoga, V. Njegovana, L. Ružičke, I. Mareka, I. Plotnikova, D. K. Jovanoviča, M. Mudrovčiča, I. Majdela, S. Jankoviča, S. Mohorovičiča, F. Hannamana in M. Samca; dalje več krajših člankov, referatov in notic.

Novomeška porota.

V mesecu juniju in juliju 1927 je bilo izvršenih v škodo Matije Cinkelja v Grčarici, Jerneja Bartelja v Zamostecu, poštnega erarja v Orteneku in Franca Mithča v Gotenici, okraj Kočevje več predznih vlovov. Povzročena škoda je znašala 50.000 Din. Teh dejanj so se morali zagovarjati dne 24. novembra t. l. pred novomeškim porotnim sodiščem Josip Ribič, brivec, Konrad Strukelj, čevljar in Marija Campa. Potek razprave je pokazal vso moralno pokvarjenost obtožencev, posebno pa Josipa Ribiča, ki je bil dosedaj kljub svoji mladosti radi tatvine že štirikrat predkaznovan. Obtoženci so dejanja delno priznali, skušali pa so valiti krivdo drug na drugega. Porotnikom je bilo stavljenih 7 glavnih vprašanj, ki so jih ti soglasno potrdili. Obtoženci so bili nato obsojeni: Josip Ribič na 7 let ter se odda po prestani kazni v prisilno delavnico; Konrad Strukelj na 3 leta, Marija Campa pa na 4 leta težke ječe.

Pri nekdanjih vladarjih, sedanjih pregnancih.

Viljem ~ Mihael ~ Oton. ~ Nič jim ni hudega. ~ Viljem in Mihael upata, da ju njuni državi še pozoveta. ~ Madžari vzgledno skrbne za svojega „kralja“.

Drvar iz Doorna.

Poročevalec nekega zelo razširjenega angleškega lista je tekom poletja obiskal in intervjuval razne ex-vladarje in visoke osebe, med temi tudi Viljema, Zito, Velikega kneza Mihaela, turškega sultana, grškega kralja, princa Ruprechta itd. Sedaj opisuje v svojem listu potek teh obiskov, kar pri Angležih vzbuja silno zanimanje in radovednost, tako da ima list vsak teden znatno povišano naklado.

O Viljemu II. pripoveduje takole:

»Ako bi ne bil imel priporočilnega pisma generala Ludendorffa, bi najbrže ne bil prišel v bližino excesarja Viljema. Z nekoliko zastarelim taksametrom sem se od postaje blizu s stolpi obdanemu gradu, kjer v prognanstvu živi bivši vojni gospod Viljem Hohenzolernski. Livriran strežaj me je vodil v majhno čakalnico, v kateri mi je bilo treba le par trenotkov čakati, ker je kmalu stal mlad gardni častnik poleg mene. Vodil me je v prvo nadstropje ter me v nekaki knjižnici pustil samega. Toda to se mi je le dozdevalo, kajti v naslednjem trenotku sem poleg kamina opazil visoko, toda nekoliko upognjeno postavo. Dvoje trudnih oči se je srečalo z mojimi, na licih sem opazil globoke črte, katerih tudi siva brada ni mogla zabrisati. Bil je to bivši potsdamski vojaški polbog, mož, kateri je svet pokrnil s krvjo ter pahnil milijone v bedo in siromaštvo, mož, ki so mu bile pogodbe krpe papirja. Toda kakšna sprememba.

Opravljen je bil v navadno sivo uniformo, na kateri je imel eno samo dekoracijo, črn trak — zdelo se mi je, da železnega križa, vendar s sigurnostjo tega nisem mogel ugotoviti. »Od mojega prijatelja Ludendorffa prihajate?«, me je cesar ogovoril, »je li zdrav?« »Zelo dobro se počuti, Vaše veličanstvo, sem odvrnil poslušajoč se nekdanjega naziva in kakor ga nazivlje vse osobe gradu Doorn.

»Sedite, Spila bova kozarec vina.« Pozvonil je in v dveh minutah je strežaj prinesel na srebrnem podstavku steklenico in dva kozarca. »Na Vaše zdravje in naj bi vam današnji obisk ostal v trajnem spominu,« je napil excesar. Nato me je peljal na vrt in mi pokazal, koliko je posekal drevja, prijel za sekuro in pričel sekati kot star izkušen drvar. »Tudi star človek se mora gibati,« je pripomnil, ki se sekuro odložil.

»Mirno življenje je tukaj,« sem omenil, ko sva stala ob gozdu. Cesar se je zagledal nekam v daljavo, ali v preteklost ali prihodnost? Kdo ve?

»Da, mirno je tu,« je dejal kot bi govoril samemu sebi, »toda kmalu bom popolnoma okrevljal od moje bolezn — duševne bolezni in stopil bom v svet.«

»Ali se mislite vrniti v Potsdam, Veličanstvo?«, sem tiho vprašal.

Kot da bi se prebudil se je urno okrenil, oči so se mu zasvetile in dvignil je desnico. »Vrnil se bom, gotovo se bom. Nemčija je brez mene kot otrok brez očeta.« Pristopil je strežnik ter naznanil, da je luncheon serviran. Hotel sem se posloviti, toda cesar me je pridržal pri obedu. V obednici je stala Hermina, katere mu je sledila v prognanstvo, kjer jo je poročil. Pri mizi smo sedeli le štirje osebe, cesar, njegova žena, katero nazivajo Zofijo iz Doorna, grof von Schewin ter jaz. Obed je bil

prvovrsten in na moje veliko presenečenje — francoska kuhinja. Pri kavi mi je cesar ponudil najboljšo turško cigareto. Ko je spuščal dim cigarete v zrak, je tako mimogrede pripomnil: »Rusija drvi v prepad. Nikogar nimajo, ki bi zadosti trdno držal v roki vajeti vspenjajočega se konja.« Viljem, se je oglašila žena, »utrujen si, leži.« Razumel sem migljaj ter se poslovil. Pišite v vašem svetovnem listu, da se srečnega počutim tukaj — da mislim samo na mir in da je nemški cesarstvo še vedno in neizbrisno zapisano v mojem srcu, kot je bilo v srcu Bismarcka.«

Veliki knez Mihael.

»Ko sem se pripeljal v Cannes,« piše angleški poročevalec svojemu listu, »so me na moje vprašanje po bivališču velikega kneza Mihaela napotili v hotel Metropole. Prišel v hotel, sem v predsobah dobil kneze in kneginje, grofe in grofice, barone, lorde in ko sem v sprejemnici oddal svoje priporočilno pismo, me je livriran služabnik potegnil z dvigalom v drugo nadstropje. Takoj nato pa sem stal v razkošnem salonu, v katerem prebiva carski ruski dvor v prognanstvu.

Pred veliko pisalno mizo je sedela visoka in lepa moška postava. Bil je to bivši veliki knez Mihael ruski ali »beli car«. Ko me je opazil, je skočil kvišku ter mi urnih korakov prišel nasproti. Stisnil mi je roko tako močno, da sem moral z levico pomagati predno sem dobil prste vsakehi.

»Vi hočete, da vam kaj povem o smrti carske rodbine?«, me je vprašal knez.

»Ravno nasprotno. Rad bi kaj slišal o vas samih,« sem odvrnil.

»O meni?, se je nasmehnil veliki knez, kateri v resnici zasluži pridevek veliki, kajti visok je šest čevljev in tri cole. »Vi ste izjema, vsak novinar, kateri me obišče, vpraša, če mislim, da sta car in carica res mrtva. Zato se mi čudno zdi, da mi vi ne stavite tega vprašanja. Ako bi me bili vprašali o tem, bi vam potrdil, da sta bila umorjena v hiši Ipatijeva v Jekaterinsburgu. Vsako drugično izročilo je napačno ter zavijanje resnice. V služaju zopetne vpostavitve monarhije v Rusiji zasedem prestol jaz.«

»Ali mislite, da bi ruski narod pozdravil povrnitev carskega režima?«, sem vprašal kneza.

»To je gotovo,« je odvrnil knez prepričevalno. »Veste li, da so kmetje v daljnih stepah, ki niti ne vedo, da ni več carja v Rusiji. Skratka, ne brigajo se, kdo je vladar v Moskvi. Citati ne znajo in zanima jih bolj poljedelstvo in druge stvari kot pa boljševizem in drugo.«

Razgledal sem se nekoliko po salonu. Na pisalni mizi visok kup telegramov, kabelgramov in marconigramov. Na mizi več sovjetskih časopisov, med temi tudi oficijelna »Pravda«, ki je imela tu pa tam rdečo zarisan črto, kar se je najbrže tikalo »belega carja«. Na stenah so v lepih okvirjih slike carja, carice in drugih članov carske rodbine. Na mizi je stalo troje telefonskih aparatov, ki so od časa do časa klicali in je knez odgovarjal v ruskem jeziku, kar seveda nisem mogel razumeti. Potegnil je iz žepa zlato cigaretno dozo ter mi ponudil prvovrstno rusko cigareto. Nato me je povabil na balkon, odkoder je bil razgled na morje.

»Vidite tam ono jahto?« me je vprašal knez in ko sem prikimal, je nadaljeval:

»Mnogo bi dal, ako bi mogel poznati ime nekega ruskega milijonarja, kateri je bil kreditiran predstavnik sovjetske vlade pri neki evropski velesili.« Zamišljen je zrl proti jahti, ter hitro vlek el cigareto.

»Pravijo, da je carjevič še živ,« sem prekinil molk. »Vi mislite na onega mladega človeka na Poljskem?« Pritrdil sem. »Neresnična vest. Sam sem videl dečka v Bygoszu — a to ni carjevič.«

Govorila sva namreč o mladeniču, kateri dela v neki tovarni sraje na Poljskem in o katerem so trdili, da je carjevič Aleksij.

Veliki knez je pozvonil in sluga je postavil pred naju dve čaši limonade.

»Mar ljubite solnčne pokrajine tu doli?«, sem vprašal, ko sem srkal hladno tekočino. On pa je odvrnil: »Hrepenim po sneženih poljanah Rusije, zvončkanju zvoncev trojk, miloglasnih zvonovih Kremla, zvončkanju prodajalcev vodke — po vsakih zvonovih, ki so ruski. Ah, saj ne smem misliti na to. Z Bogom. Adieu, moram na lunch.«

Zita in njen sin Oton.

Poročevalec velikega angleškega lista, ki je obiskal v Doornu na Holandskem bivšega cesarja Viljema, je potoval tudi na Špansko v Lequeito, kjer v krasni vili prebiva bivša avstrijska cesarica Zita.

»V trenotku, ko sem vstopil v park,« pripoveduje Anglež, »se je nahajala ondi Zita ter klicala: »Ti paglavci grdi, ali boš pustil psa in šel hitro sem?« Ko sem položaj spoznal, sem videl, da njen prvi sin Oto ščeva psa na mačko, ki se je grela na solncu.

Oto je star štirinajst let, toda meni se je zdelo, da jih ima komaj deset. Mogoče se mi je zdel mlajši, ker sem ga videl v baržunasti obleki z ovratnikom iz čipk, kajti takega ima mati najraje. Kadar se mora pokazati madžarskim odposlancem, kateri ga smatrajo za svojega bodočega kralja, takrat si nadene uniformo kakšnega madžarskega polka.

Ko sem se dečku poklonil, me je nekaj trenotkov meril z očmi, nato pa dejal: »Ali imate penije radi?« Ko sem pritrdil, me je peljal v hlev ter mi pokazal malega konjčka, katerega mu je mati pred par dnevi kupila. Nato mi je razkazal vse svoje zaklade in ljubljence: zajčke, čebele, bicikelj in koncem še motorni čoln, kateri je ležal na malem jezeru koncu parka. Cesarica mi je povedala, da jo je ta čoln stal 500 funtov (137.000 Dn), s katerim ima Oto največ veselja. »Vedno ga jemlje narazen ter zopet sestavlja,« je pripomnila cesarica ter gladila kodre svojega ljubljence, kar ga je pa tako vznevoljilo, da je dejal: »Nehaj že vendar, mama.« Rekel je to v čisti angleščini, nakar mi je mati razložila, da zna Oto francosko, angleško in italijansko.

Vila, v kateri prebiva Zita v prognanstvu, je nekaj centralni biro ogrskih monarhistov. Oto je zastražen kot vsak vladajoči monarh v Evropi, deset detektivov je vedno v vili in okoli nje, spremlajo cesarico in sina, kadar gresta izven vile ter pazijo, kdo prihaja v mesto z namenom, škodovati bodočemu nosilcu Stefanove krone.

»Vabim vas na čajanko,« je dejala Zita, »čajanki sem se privadila, ko sem bila na Angleškem.« V salonu, v katerem so servirali čaj, je bilo polno fotografij z lastnoročnimi podpis. Zbiralci bi za te slike plačali visoke svote. Na steni je visela velika podoba Franca

Jožefa in poleg te angleškega kralja Edvarda. »To je pred mnogimi leti kralj Edvard podaril mojemu stricu. Teda, mogoče vas bo zanimala ta-le slika,« je razkazovala Zita. Kazala je pri tem na veliko fotografijo s teraso pred cesarsko palačo na Dunaju. V sredini slike je Franc Jožef, na desni Edvard, na levi Viljem II., za njimi princ Valeški (sedanji angleški kralj) in več drugih vladarjev. Slika nosi nič manj kot sedem lastnoročnih kraljevih podpisov. Mislil sem pri tem, koliko tisoč funtov bi ta slika vrgla v Londonu ali New Yorku.

»Mama, ali smem tale kos?«, je vprašal Oto ter kazal na velik kos potice, obložen s smetano. »Le vzemi, a boš bolan,« je smeje odvrnila mati. Brez dvoma bo Zita pokvarila svojega ljubljence. Vstopil je služabnik ter prinesel posetnico, cesarica je vstala, se oprostila ter odšla. Ostal sem sam z nadvojvodom. »Ako pridete jutri, bova preizkusila moj motorni čoln,« je dejal živahni dečko, a takoj nato: »Ali bodele povedali mami, ako vzamem še ta-le kos?« Ko sem odkimal, ga je hitro pograbil ter hitel mašiti v usta, da bi ga preje pojedel, predno se mama vrne.

Cesarica se je vrnila z nekim visokim človekom, ki je imel v gumbnici neko odlikovanje, nakar sem se poslovil od prijazne cesarice ter ljubeznjivega otroka Otona.

Nalezljivim klicam pretrga življenje
niti — kdor redno seboj nosi

Formamint

najstarejše razkuževalno sredstvo za usta in
gribo v času prehladov, ki ima izborn okus.

Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

Poskušnja in brošura brezplačno pri
Bauer & Cie., Berlin S W 48, Friedr. Ch'n, 231

Sezijska razprodaja
damskih klobukov
20% popusta
Berko Ljubljana Dunaj-ka c. 5

Na srečko
loterije društva »Trgovske akademije«
v Ljubljani

za 10 Din

lahko zadnete dobiček od

50 - 100.000 Din

Tako srečko takoj naročite in obenem
plačate neposredno pri društvu.

Žrebanje 5. decembra 1927

Thomas Jay:

Gospod pantofelj kot potnik.

G. Pantofelj je stal pred vrati, oblečen v sveflormen telovnik ter veliko višnjevo šerpo, katero je dvakrat ovil okrog vratu. Z ženo je imel ravnokar razgovor, to se pravi, govorila je le ona, ker on ni prišel do besede. »Mar misliš, da ti bom gospodinjila brez nič?« To je bil namreč njen zadnji stavek.

Sunshine je vedel, — tako je bilo namreč ime g. Pantoflju, pisal se je pa Sniffles, ker je bil Anglež, — da to res ne gre in ravno je premišljeval, če je sploh še vredno živeti, ko se prikaže za vogalom njegov zli duh Dodger Doolittle.

»Hej,« je zaklical Dodger, »poglej, kako krasen dan!«

»Krasen dan,« je zarental Sunshine. »Čemu krasen dan? Kateri dan tebe srečam, potem ni več krasen.«

»Kaj mi ne poveš,« je odvrnil Dodger, nekoliko užaljen. »To je zahvala, ker sem bil vedno tvoj angel varuh. Jaz sem oni, ki ti preskrbuje razna opravila, kaj še veš, kako je bilo zadnjič, ko sva bila ognjegasa?« Tudi danes imam nekaj zate, to se pravi za naju oba.«

»Le kar zase obdrži, kar veš, ne boš me več ujel ne.«

Dodger mu je nato razlagal, kako bo lahko mnogo zaslužil, ako bo spreten in on da je itak spreten. »Tudi pogumen si dovolj. To sklepam iz tega, ker si imel pogum, da si se v drugi oženil. Joe Gargle ti je znan, kaj ne. To je oni potnik, ki pri strankah prodaja

knjigo z naslovom »Romantičnost neprebavljivosti«. Ker pa ni prav zdrav in ker menda nič ne prodaja, nama ponuja deset odstotkov od izkupička.«

Sunshine, ki si je domišljjal, da je res nekoliko agenta, je privolil in napotila sta se, da poskusita srečo.

»Sunshine, tukajle gori pojdi, je videti čedna hiša. Jaz te kar tu spodaj počakam.«

Sunshine se je počasi pomikal po stopnicah ter vstopil skozi vrata, na katerih je stalo v velikih črkah »privatno«. Atletičen človek je sedel pri pisalni mizi.

»Oprostite gospod,« je pričel Sunshine ko je izvelel en izvod iz torbe, »tukaj imam lepo knjigo — — —«

Do tu je prišel v svojem nagovoru. V tem mu je nekaj težkega frčalo mimo glave, a ker se je pravočasno pripognil, je z vso silo zletelo skozi steklena vrata.

»Vi, slišite,« je grmel gospod ter pri tem postajal tako rdeč, da se je bilo bati, da vsak hip poči, »vi ste devetindvajseti, ki mi je v dveh dneh prišel s tem šundom v hišo. Pobere se!«

Pri teh besedah je gospod pograbil Sunshine za ovratnik ter ga vrgel po stopnicah, tako da je priletel Dodgerju, ki ga je spodaj čakal, naravnost v naročje.

»Torej nisi nič prodal,« ga je vprašal Dodger, ko se je ta nekoliko oddahnil.

Sunshine pa mu ni dal nič odgovora, čemu tudi, ko je pa imel odgovor tako jasen pred seboj. Šla sta dalje ter prišla do neke hiše, v kateri so bile same pisarne. Sunshine je zlezl v tretje nadstropje ter odprl vrata ene

izmed pisarn. »Kaj pa hočete tu? Kaj vas je privedlo, ha? Ali bi kaj radi?«

»A, gospod je s Škotskega, me zelo veseli. Tukaj imam novo knjigo, roman z naslovom »Romance of Dyspepsia, katero vam — — —«

Dalje ni mogel, kajti ljubeznivi Škot je zavpil nad njim: »Vrag vas vzemi vse vkup že zopet eden, ali še ne bo konca? Če mi še eden pride v pisarno, ga ubijem.« Pri tem mu je pritisnil na zadnjo stran tako breco, da ni imel časa na ničesar drugega misliti kot pa samo na to, kako se bo po stopnicah lovil, da ne bo priletel na glavo.

Ker pa se je vendar preje ustavil nego na dnu stopnjic, je bil Sunshine tolikanj drzen, da se je še enkrat povzp el v tretje nadstropje ter pomolil glavo v pisarno: »Šalo na stran! Kaj pa, ako bi kupili en izvod, samo enega?«

Gospod je pograbil velik slovar ter ga zalučil. Gotovo bi bil prodr l vrata, da ni zadel Sunshineovega vratu. Končno je Sunshine izprevidel, da je vse prigovarjanje zaman, zato je ves potr stopal po stopnicah ter premišljeval, kaj naj zdaj stori in kam naj se še prda. Iz previdnosti je potrkal na vrata v pritličju, češ, da ne bo tako daleč letel, ako bi zopet nalletel na kakega Škota.

Ker pa se je vendar preje ustavil nego na dnu stopnjic, je bil Sunshine tolikanj drzen, da se je še enkrat povzp el v tretje nadstropje ter pomolil glavo v pisarno: »Šalo na stran! Kaj pa, ako bi kupili en izvod, samo enega?«

Gospod je pograbil velik slovar ter ga zalučil. Gotovo bi bil prodr l vrata, da ni zadel Sunshineovega vratu. Končno je Sunshine izprevidel, da je vse prigovarjanje zaman, zato je ves potr stopal po stopnicah ter premišljeval, kaj naj zdaj stori in kam naj se še prda. Iz previdnosti je potrkal na vrata v pritličju, češ, da ne bo tako daleč letel, ako bi zopet nalletel na kakega Škota.

»Gospod,« je pričel ter privlekel na dan en izvod, »tukajle imam — — —«

»Stojte,« je zavpil nad njim nagovorjeni, »tam v sosednji sobi je moj asistent, ki je že tri vaše prednike posel v bolnišnico in — — —«

Sunshine ni dalje poslušal ter raje odšel. Še na druga vrata je potrkal in zdelo se je, da bo tu uspeh. »Tukaj imam — — —« je pričel.

»Ze vem,« ga je prekinil oni. »Nič vas ne bom motil. V rokah imate en izvod »Romance

of Dyspepsia«. Me zelo veseli. Jaz sem sicer zelo zaposlen toda medtem ko si bom prižgal cigaro in nadaljeval z mojim poslom, mi lahko poveste vse, kar veste o knjigi. Nič vas naj ne moti moje vedenje, kar nadaljujte.«

»Ta knjiga,« je pričel Sunshine znova, »je važna za vsakega trgovca za vsakega preza-poslenega človeka, skratka, knjiga je za — — —«

Oni tam pri pisalni mizi je kadil in pisal, Sunshine pa razlagal pomen knjige, in kadar-koli mu je sapa pošla, je on, prikimal, češ da naj le nadaljuje. Ko je Sunshine že vse povedal, kar je vedel in znal in se oni tam pri mizi še ni nič pripravlj al, da bi knjigo kupil, je prišel na dobro misel. Odprl je knjigo ter pričel iz nje brati razne odstavke, kateri so se mu zdeli najprimernejši.

»Tako je prav,« se je sedaj oglašil gospod pri pisalni mizi ter potisnil cigaro v drugi kot ustnic, »le berite, le, jaz nisem eden izmed onih, ki kupi mačka v žaklju.«

Sunshine je opugumljen nadaljeval in ko se mu je zdelo, da govori že kaki dve uri, je stavil skromno vprašanje, češ, boste li kupili en izvod ali ne.

»Kaj vam v glavo ne pade? Jaz, pa to knjigo kupiti? Tam v ono sobo pogledjte, ti-soče izvodov leži tam. Jaz sem namreč tiskar in založnik te knjige — — —«

Sunshine je trikrat potrk al nato pa mahal z rokama kot bi nekaj lovil ter omedlel. Ko se je zavedel, so ga poslali domov z izvoščkom in Mrs. Sniffles je morala vznika plačati. In tako je imela zopet povod da je Sunshinu par gorkih povedala.

Nikar kaditi!

Pretekle dni se je angleški parlament zopet sešel na zasedanje, v katerem bo bodo rešili tudi vprašanje, ali naj bo v častiljivih prostorih parlamenta dovoljeno kaditi ali pa ostani prepoved še nadalje v veljavi kot vedno doslej.

Z odpravo te starodavne prepovedi hočejo doseči, da bi poslanci posvečali sejam večjo pozornost kot pa do sedaj. Hudomušneži trdijo, da je salon za kadilce vedno bolj zaseden kot pa zborniška dvorana, kar je tudi verjetno. Saj nam je komaj mogoče predstavljati si pristnega Angleža brez običajne angleške pipe med zobmi. Ponašalci trdijo, da bo boj hud, kajti ne samo nekadilci bodo nasprotno vpeljali kajenje v zbornici, pač pa tudi namigi kadilci in poslanec O'Connor je že podal v časopisju svoje mnenje, da bi pomegnilo kajenje v zbornici nje onečaščenje. Vendar pa je upanje, da bo predlog prodril, posebnost še, ker je bilo v zadnjem času kajenje v odborih dovoljeno.

Tudi razne občinske zbornice zahtevajo odpravo prepovedi kajenja in pred nedavnim časom je v nekem mestu v Lancashire nastal vihar ogorčenja, ker je župan ukoril nekega odbornika, ker je med sejo prižgal svojo ljubo pipico.

Moderna tendenca je v prid kadilcu. Sedaj mu je že skoraj povsod dovoljeno, da sme širiti prijeten ali pa tudi neprijeten vonj ter trositi pepel, kakor se mu zljubi. Na Angleškem je že davno dovoljeno kaditi v kinu in tudi razna gledališča sledijo kinu.

Angleški pisec predležečega članka zaključuje s tem, da pravi, da je v Londonu vendar našel čajni salon, v katerem kaditi je strogo prepovedano. Na vprašanje, kako je kaj takega mogoče zahtevati v čajnem salonu in to v letu 1927, so mu povedali, da dim tobaka pokvari slaščice in drugo pecivo. Toda ironija ironij, — ko je pri blagajni poravnal svoj račun, je odkril, da je imela blagajničarka naprodaj — cigarete.

»najnovejša moda
Poudre Mon Parfum
Bourjois - Paris«

Alice Wright:

Urodepolni kožušček.

»Kje pa je boljši površnik?« sem vprašal Angeliko onoj jutro.

»Tam-le je, moj dragec,« mi je odvrnila z nenavadno ljubeznjivostjo ter kazala na mizo v jedilnici. Toda, naj sem gledal in čakal z očmi kakor sem hotel, na mizi nisem opazil drugega, kot zelo lepo aspidistrio.

»Zamenjala sem ga za to lepo rastlino,« je pojasnila Angelika, »Saj suknja je bila že tako obnošena, da ni bila več za rabo in aspidistria je mnogo bolj dekorativna.«

»Nikdar več mi ne napravi kaj takega,« sem ježno zavpil nad njo, »sicer kmalu ne bom imel ničesar več oblačil.«

Toda mar je bilo Angeliki; dva dni pozneje je par popolnoma dobrih modnih hlač zamenjala za srednje veliko palmo in dan nato sta izginila kar dva moja klobuka. Ko sem v veži opazil velik kaktus, sem jo vprašal, mar misli, da si bom v prihodnje tega nateknil na glavo mesto klobuka. Sklenil sem, da ji ob priliki dam pošteno lekcijo. Ta prilika se mi je nudila zadnjo soboto popoldan, ko je Angelika sedela v jedilnici pri čaju z neko svojo prijateljico.

Ko sem preučišljeval, kaj naj storim, se priguglje po cesti neka ženica, ki je pred seboj tiščala obrabljen otroški voziček, na katerem je imela razna zelišča, rože itd. ter se ustavila pred hišnimi durmi. Ko me je opazila, me je vprašala, ako imamo še kaj obleke za zamenjavo. Ze sem hotel odkimati, ko mi šine v glavo misel, zakaj ne bi kako Angelikino stvar dal tej ženski, da bo videla, kako je človeku potem pri sreči.

Skočil sem na hodnik, raz ključko snel kožušček ter ga prinesel ženski, ki mi je dala v zameno troje raznih rastlin. Ženska je bila vesela dobre kupčije, jaz pa sem postavil rože na stojalo v kotu hodnika. Pridružil sem se nato v važne pogovore zatopljenima v jedilnici.

»To zimo pa moram imeti nov kožušček,« je dejala Angelika prijateljici. Komaj sem zadržal smeh. »Jaz sem si ravno včeraj kupila novega,« je pripomnila Miss Ferrier, »morda ga želite videti?« Obe sta odhiteli venkaj na hodnik, toda v tem trenutku se je razlegel krik, ki mi je šel na živce. Planil sem ven. »Oh, oh, oh,« je tarnala Miss Ferrier, »nekdo mi je ukradel moj novi kožušček. Obesila sem ga tu sem na stojalo, a zdaj ga ni.«

Pridružil sem se onima dvema ter pomagal iskati zgubljeni kožušček, katerega pa seveda ni bilo nikjer. »Od kod pa to prihaja?« je naenkrat obstala Angelika ter kazala na nove rože na stojalu.

»Ravnokar sem jih kupil od neke ženske, ki jih je ponujala pri vratih,« sem fecjal.

»Pneumokol« dr. Friedricha

se jemlje s popolnim uspehom pri bronhitisu, prehladu, suhem kašlju in duševnem kašlju, hripi in njenih nevarnih posledicah, posebno pri tuberkuloznih procesih; je prijetnega okusa, dviga tek, okrepljuje in daje telesu izgubljeno moč. »Pneumokol« priporočajo svetovne kapacitete in se dobiva v vseh lekarnah steklenice po Din 37.50, ali ga naročite naravnost iz Laboratorija »Pneumokol« dr. Friedrich, Brčko. — Po pošti najmanj 3 steklenice franco Din 112.50 po povzetju. 8717

Protin, mokračna kislina, Diathese

To bolezen srečamo zelo pogosto. Noben členk, nobena mišica, nobena žila ne živec ni obvarovan pred protinsko usedlino. Z znojenjem in izločevanjem teh usedlin s pomočjo Pistyanskega domačega lečen a se protin lahko prežene. Pistyansko blato se dobi v vseh lekarnah v dveh oblikah:

1. »Pi. Qua.« Kompimirano blato v kuckah za prirejanje obkladkov.

2. »Gamakompresa«, že pripravljen obkladek.

Informacije: L. Schreiber, Zagreb, Akademski trg br. 1/II.

»Potem ga je pa ta vzela, ko vas ni bilo na hodniku,« je kričala Miss Ferrier in še predno smo mogli zabraniti, je že planila pri vratih ven ter letela po cesti. Nedaleč je bilo videti ženo poleg vozička in kot bi bil mignil je bila Miss Ferrier pri nji. Težko speč sva pritekla z mojo ženo za njo. Prišel je pa tudi policaj ter miril obe razjarjeni ženski. »Ne, nisein ga ukradla, ne,« je vp la ženica v visokem diskantu, »pridobila sem si ga poštenim potom. Tri najlepše rože sem dala zanj in« — sedaj je opazila mene in tale gospod mi ga je pa dal.«

Angelika, njena prijateljica in vsa množica, ki se je med tem nabrala, se je ozrla name.

»John,« je dejala Angelika, »je li to res?« Neumno bi bilo, ako bi bil skušal tajiti.

»Da, res je, ljuba moja,« sem prišel, »več, hotel sem da — — —«

»Tako,« me je prekinila Miss Ferrier ter me srepo pogledala. »Tega ne bi bila nikdar mislila, da bodete tako globoko padli, da bodete prodajali obleko drugih ljudi in še celo svojih gostov. Sramujte se, Zelo me mika, da bi vas izročila roki pravice.« Množica je pritrjevalno mrmrala. Končno besedo pa je povzela Angelika.

»John,« je ukazovala, »tej ženi daj en funt šterlingov za rože, Miss Ferrier prosí odpuščanja, potem pa z menoj domov.« Obrnila se je k policaju: »Hvala za vaš trud, z možem bom že sama obračunala.« In držala je besedo.

Heroična mati.

Angležinja Mrs. Larwill, ki živi v Muttra v Indiji, je pred kratkim rešila življenje svojemu otroku in sebi.

Mrs. Larwill je šla na sprehod s svojim štiriletnim otrokom, katerega je pestunja donučinka vozila v vozičku. Naenkrat opazi gospa, da je velikanski bik, ki se je nahajal nedaleč od tam, povsili glavo ter se zagnal proti njim. Pestunja je takoj zbežala ter zlezla na bližnje drevo, gospa uvidevši, da ni druge pomoči, je stisnila otroka v naročje ter čakala. Podivjana žival je v tom pridrvela ter se zaletela v otroški voziček, ki je odletel v zrak kot žoga. Bik je nameril proti gospej, ta pa je v trenutku položila otroka v stran in še predno je bik dobil potrebni zalet, se je zakadila proti njemu ter mu obvisela na rogovih. Bik se je otresel z vso močjo, toda gospa ni popustila ter vzdržala, dokler na vpitje pestunje niso prihiteli vaščanje, podivjanega bika ukrotili ter oprostili junaško mater.

Dragocena kožuovina.

Tudi to zimo je moda raznovrstne kožu-hovine splošno v veljavi in krznarjem vevpovsod primanjkuje prvovrstnih kož. Posebno redke so kože pravih ruskih podlasic in pred par tedni je neka londonska modna dama plačala za kožuh iz takih kožic nič manj kot 6000 funtov to je en milijon in 650.000 dinarjev. — Brezhibna koža minka (Nörz), vidre, ki živi v močvirnatih krajih, je silno dragocena. A najdragocenejša kožuovina je brez dvoma srebrnosiva činčila. Tudi največje svetovne krznarske tvrdke potrebujejo vsaj dvajset let, predno zberejo toliko kožic, da zadostujejo za en sam kožuh. Tak kožuh sploh nima cene in prav redke so one »srečine« Evine hčere, katere morejo reči, da imajo pristen činčila kožuh.

Solata iz krizantem.

Na Angleškem obstoja družba gojilcev krizantem, katere je pred par dnevi v Londonu razstavila nebroj vrst teh zadnjih rož v letu. Kakor na Angleškem najmanjša pridelitev, obletnica, ustanovitev, odkritje itd. ne mine brez običajne pojedine, tako je bilo tudi pri otvoritvi razstave krizantem. Kot posebnost je pojedine pa je bila ta, da so med drugim serviral tudi solata krizantem. Vendar pa to ni bil prvi slučaj, ampak taka solata se je že pred enim letom servirala v najelegantnejšem hotelu Londona, to je v hotelu Savoya. Najbolj okusna je baje solata iz pecljev bele in rumene krizanteme. Dobra pa je le tedaj, ako pride naravnost iz vrta na mizo; tudi se je ne sme ispirati v vodi, ker tako izgubi okus. Pravijo, da taka solata izboljša okus jedi iz divjačine.

Svetoznane tatvine.

Tatvina slavnih slik iz moskovskega muzeja lepih umetnosti, se gotovo prišteva med največje, kar jih je bilo do sedaj izvršenih, dasiravno se ukradene umetnine ne morejo prištevati v isto vrsto kot n. pr. Mona Lisa, katere je bila pred časom ukradena v pariškem Louvru. Mona Lisa velja kot najlepša ženska podoba na svetu in kakor je še marsikomu v spominu, je tatvina iste razburila

stični Italijan je to nedosegljivo delo Leonarda rekoč ves izobraženi svet. Neki fantada znal iztihatapiti iz Louvra in dolgo časa je trajalo, predno se je detektivom posrečilo zločinca poiskati v Florenci ter mu odvzeti zaklad, s katerim itak ni mogel ničesar početi.

Nepozabna ostane tudi tatvina slike vojvodinje Devoushire, delo slavnega Angleža Gainsborougha. Usoda najlepše slike, kar jih je omenjeni mojster ustvaril, je nad četrto stoletja ostala neznana. Leta 1870. je tvrdka Agnew kupila sliko za desetisoč funtov ter jo v salonu na Old Boud Street razstavila. Ko je nekega majskega jutra omenjenega leta vratar odprl razstavljeni salon, ni bilo slike, o kateri je takrat ves London govoril, nikjer. Okvir je bil pa še na svojem mestu. Tisoč funtov nagrade, ki je bilo takoj razpisanih, ni nič pomagalo, tatu, oziroma slike ni bilo nikjer najti. Sliko je ukradel neki mednarodni hazardni igralec, ki jo je imel na vseh potovanjih s seboj, shranjeno v kovčegu z dvojnimi dnom. Nekoč je svojo veliko skrivnost zaupal nekemu tovarišu in ta ga je izdal, vendar pa si je preje izgovoril, da tat ne sme biti kaznovan ter da njegovo ime ostane javnosti prikrito. Tako je tvrdka Agnew l. 1901. dobila ukradeno sliko nazaj, »najditelju« pa izplačala določenih tisoč funtov; sliko je nato prodala Pierponi Morganu za velikansko vsoto.

»Poslednja sodba« Fra Angelica je bila nekoč iztihatapljen iz Italije. Parnik, na katerem se je nahajala in ki je bil namenjen v London, se je potopil in krivično blago se je izgubilo. Par let nato je neki mornar pokazal sliko trgovcu z umetninami Ponzonju, češ da jo je ujel na morju, ko se je v okvirju zibala na valovih. Ponzon je v sliki spoznal »potopljeno« umetnino, katero je potem prodal v Ameriko.

To in ono

Sipa je riba, katere je v morju na stotisoče. Njena velikost je silno različna in znaša od par centimestrov do par metrov, kakršne vrste je pač riba. Majhne vrste sipa se

ponekod, zlasti v Italiji, ceni kakor okusna jed.

Evropa je edini zemeljski del, kjer je več žensk kakor moških. Na 1000 moških pride 1024 žensk. v Aziji 958, v Ameriki 973, v Afriki 968, v Avstraliji 822.

Največ viharjev na svetu je na Javi, na kateri je letno 220 viharnih dni.

Za 1 kg medu se trudi 80.000 čebel, da ga naberejo.

Najhitrejša ženska na svetu. Miss Fumiko Terao, mlada Japonka je zamenjala svojo kimono obleko za športni kroj, pričela vaditi v teku ter dosegla svetovni rekord na sto metrov. Preletela je to razdaljo v 10 in štiri petine sekunde ter si pridobila naslov »The swiftest girl alive«, najhitrejša dekle na svetu. Fumiko je potolčila v hitrosti vse moške letalce na Japonskem.

Vzorna pošta. Farmer Jenkins je prišel v vas k trgovcu, ki je bil hkratu tudi poštar. »Ali je kaj zame?« je vprašal poštarja. Ta je nekaj časa iskal, nato pa pravi: »Nič ni. Mar ste česa pričakovali?« — »Da,« je odvrnil Jenkins, »mislim, da je dopisnica tu od tete, da mi naznaní, kdaj pride na obisk.« — »Hana,« je zaklical poštar svoji ženi v prodajalno, »ali si videla kako karto za Jenkinsa?« — »Sem,« se je glasil odgovor, »njegova teta Mary pride v četrtek zvečer.«

Hiša iz papirja. Neka družina v Rockportu v Massachusetts v Ameriki ima hišo, ki je razen oken iz samega papirja, namreč streha, stene, vrata in celo pohištvo. Pripravljali so gospodar, žena in hčerka časopisni papir ter ga lepili po dvanajst pol drugo vrh druge, nato pa stiskali v stiskalnici, dokler ni bilo suho. Ko so delali hišo so razrezavali to maso na kose, kakor je pač potreboval. Zunanje stene so s firmo dobro prevlekli, tako, da mokrata papirju ne more škodovati. Porabili so skupno 60.000 časopisnih izvodov.

Prepričajte se, da kupite najceneje

zimske suknje

dolge in kratke pri

Fran Lukič, Stritarjeva 9

Radio

PROGRAMI:

Zagreb 810. Brestun 815.8. Barcelona 844.8. Praga 848.9. Leipzig 865.8. Schenectady 879.5. Stuttgart 879.7. Toulouse 892. Hamburg 894.7. Frankfurt 428.6. Brno 441.2. Rim 450. Paris 458. Oslo 461.5. Langenberg 468.8. Berlin 483.9. Dunaj 517.2. München 535.7. Budapest 555.6. Varšava 1111

Nedelja, 27. novembra:

Zagreb: 20.30 vesela glasba. — Barcelona: 18.30 Rigoletto (Verdi), 3. in 4. dej. — Praga: 10—11 cerkvena glasba (J. Vojacek: Missa III. za soli, zbor, orgle in orkester — Foerster: 3 molitve s spremljevanjem orgel), 16.30 popold. koncert, 18.30 arije (arija iz »Cosi fan tutte« (Mozart) — arija iz »Don Juana« (Mozart) — arija iz »Figaro« (Mozart) — kanconca iz »Figaro« (Mozart)); 20. koncert soli-stov (Chopin: Notturmo, des-dur — preludij — valček des-dur — petje — vijolinski solo — Schubert-Liszt: rapsodija 10 — Novak: Ljubezen — dve slovaški pesmi). — Leipzig: 20.15 »Fatima«, kom. opera v 2 dej. (Flotow). — Stuttgart: 20.30 p. nos iz Markove cerkve (Bach: Kako naj Te sprejemem?, koralna fantazija, Odpri se, celo moje srce — Händel: Passacaglia in G-dur, harfa; Allegro iz orgel. koncerta, D-mol: Vzdrmi se k pesmi Ljubezni, iz »Mesijae — Liszt: Duo za harfo in orgle — Bach: Arija iz kantate 41: Daj nam, najvišji Bog; Siciliano za orgle in harfo; Arija za sopran, z orglami in harfo: Sladko tolažilo, Jezus moj prihaja). — Paris: 22 »Cyrano de Bergerac« (Rostand), drama v 4 dej. — Langenberg: 20.10 »Groß Luxemburški (Lehar), opereta v 3 dej. — Dunaj: 11 simfonijni koncert (Goldmark: uvertura k »Sakuntala« — d'Albert: klavirski koncert, E-dur (op. 12) — Schmidt: medigra iz »Notre Dame« — Strauß: Iz Italije, 16. simfonija), 16. koncert (uvertura, potpourri i. dr.), 19. komorna glasba, 20.05 Odločki iz Offenbachovih oper. — Davenport (419.8 m): 22 Mesija (Händel), oratorij. — München: 20.15 »Don Quichote«, muzikalična tragikomedijska (Beer-Waldbrunn). — Budapest: 17. orkestralni koncert iz Goldmarkovih del: Uklenjeni Prometej — vijolinski koncert — vrtna scena iz »Kraljica iz Sabae — Vaska svatba, 19. p. nos iz opere. — Varšava: 15.15 koncert varšavske filharmonije (Wagner: uvertura k »Faustu« — Strauß: burleska — Brahms: simfonija), 20.30 večer. koncert.

Ponedeljek, 28. novembra:

Zagreb: 20.30 komorna glasba (trio: vijolina, vijoloncello in klavir). — Praga: 19.15 »Orlova«, opereta (Granichstedt). — Brno: »Mamselle Nitouche« (Herve), opereta v 4 del. — Rim: 20.40 poljuden kurz iz astronomije, nato p. nos iz gledališča. — Paris: 22 zborovski simf. koncert (100 pevcev). — Oslo: 20.30 cello-koncert, 21.30 koncert kvarteta. — Berlin: 19. p. nos iz opere: »Doktor Faust« (Busoni). — Dunaj: 19. p. nos iz opere »Perokt«, opera v 5 dej. (Meyerbeer). — Budapest: 20.40 koncert oper. orkestra (Mozart: Uropanje, uvertura — Debussy: Mala suita — Sibelius: Valse triste — Pesmi — Beethoven: 2. simfonija). — Varšava: 20.30 komorna glasba.

Torek, 29. novembra:

Praga: 20.10 koncert (Suppé: Pikova dama, uvertura — Weizger: Pri gozdnem izviru, op. 33 — Köhler: Fantazija, op. 91 — Molat: Narodne pesmi — Drigo: Boston valček iz »Harlekinovi miljonie — Teršak: koncertni Grand Allegro, op. 18 — Novotny: Narodne pesmi — Fučík: Pod admiralsko zastavo). — Leipzig: 20.15 »Vihare, čarov. veselolra (Shakespeare). — Stuttgart: 20. simfon. koncert (Mozart: klavirski koncert — Mendelssohn: IV. simfonija), 21 »Figarova ženitev« (Beaumarchais), veselolra v 5 dej. — Brno: 20.30 večerni koncert (odlomki iz priljubljenih oper). — Rim: 20.40 proslava 30.letnice Puccinijeve smrti 22 »Tudandot (Puccini), drugo dej. — Oslo: 19.30 »Figarova ženitev« (Mozart). — Berlin: 20.30 »Divja

noč, burka s petjem in glasbo v 5 dej. — Dunaj: 20.05 poljuden koncert s pestrnim sporedom. — München: 20.15 »Götz von Berlichingene« (Göthe), igra v 5 dej. — Budapest: 17. koncert Griegovih del. — Varšava: 17.45 koncert Griegovih del.

Sreda, 30. novembra:

Zagreb: 19.45 in 20. p. nos iz Prage (glej prški program). — Praga: 19.45 jugoslovanska in češkoslovanska himna, slavnostni govor posl. Uhlířa, 20. koncert češko-jugoslovanske lige (Korjovič: godalni kvartet — Suk: Meditacija iz staročeškega korala sv. Vavla — Pesmi jugoslovanskih kompozitov). — Leipzig: 20.15 Mozartov večer (Divertimento, Es-dur za vijolino, brač in vijoloncello — Trio za klavir, klarinet in brač — godalni kvartet C-dur). — Stuttgart: 20 »Kraljica zrakac«, operetna burka v 3 dej. — Frankfurt: 21.15 koncert (klavirska glasba, op. 43 — Tri pesmi za bariton — Tema in varijacije, op. 38 — Nemška suita za klavir — Dve pesmi za bariton — Trio). — Rim: 20.40 instrumentalni in vokalni koncert. — Paris: 22 koncert Bizetovih in Massenotovih del. — Langenberg: 20.15 simf. koncert. — Davenport: 20.45 simfonijni koncert. — Dunaj: 20.30 Anzeigrunderjeva proslava. — Budapest: 17.30 simfonijni koncert (Goldmark: Poteželska svatba, simfonija — Rossini: arija iz »Sev. brivac« — Weber: »Oberone«, uvertura). — Varšava: 20.30 »Bajaderac« (Kalman), opereta v treh dejanjih.

Četrtek, 1. decembra:

Zagreb: 19.30 p. nos simf. koncerta iz Prage. — Barcelona: 22.10 p. nos iz opere. — Praga: 19.30 simf. koncert (Dvořak: uvertura k operi »Kmet-capine« — koncert, H-mol, op. 104 za vijoloncello z orkestrom — Fibich: simfonija, F-dur, op. 17). — Brno: 19. koncert (Haydn: duet za vijolino in vijoloncello — Wolf: Pesmi — Weber: Trije valčki za vijolino in vijoloncello — Wagner: Pet pesmi). — Rim: 20.40 instrumentalna glasba. — Paris: 22 »Tannhäuser« (Wagner), opera. — Dunaj: 20.05 koncert dun. simf. orkestra (Schrecker: predigra k drami — Pet sprevov za alt in mali orkester — Suita iz »Rojstva infantince«. — München: 21 »Fantastična simfonija« (Berlioz). — Varšava: 20.30 koncert.

Petek, 2. decembra:

Zagreb: 20.30 p. nos iz Dunaja. — Leipzig: 20.15 simf. koncert. — Brno: 19. koncert (Smetana: uvertura k operi »Skrivnost« — Dvořak: Suita, op. 89 — Fibich: Poem — Bendl: uvertura k »Stari ženici«, 21. moderna glasba. — Oslo: 20. de 21.30 orkestralni koncert v proslavo Beethovna. — Langenberg: 20 »Idomeneo«, muzikalna drama (Mozart). — Berlin: 21 orkestralni koncert (Bach: simfonija D-dur — Gretry-Mottl: Plesna suita — Vivaldi: koncert za tri vijoline — Stamitz: Simfonija a 12, op. 5). — Dunaj: 20.30 komorni koncert družnanskega godal. kvarteta (Glière: godal. kvartet G-dur, op. 20 — Čajkovskij: godalni kvartet D-dur, op. 11). — München: 19 »Carolina piščalkac« (Mozart), opera v 2 dej. — Budapest: 19. p. nos iz opere. — Varšava: 20.15 koncert varšavske filharmonije.

Sobota, 3. decembra:

Zagreb: 20.30 komorna glasba (Haydn, Verdi, Mozart). — Praga: 19.15 p. nos iz Bratislave: Puccini: Plučš in Gianni Schichi. — Frankfurt: 19 »Freischütz« (Weber), opera. — Rim: 20.40 predavanje in p. nos iz gledališča. — Paris: 22.30 koncert. — Berlin: 20 »Eno noč v Benetkah« (glasba Strauß). — Dunaj: 16 popold. koncert (Fučík: Prihod gladijatorjev [mark] — Waldeufel: Moj sen [valček] — Weber: uvertura k operi »Freischütz« — Gounod: Fantazija iz »Fausta« — Schiedler: Anna [valček] — Kalman: potpourri iz »Čarodajska princeznja — Benatzky: plesna skladba — Padilla: Paris, onestep, 19.45 »Kraljica«, opereta v 3 dej. (Strauß). — Varšava: 20.30 večerni koncert.

RADIO potrebščine
v največji izbiri stalno v zalogi pri
FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. Telef. 407

Gospodarstvo

Naše kmetijstvo in trgovinske pogodbe.

Ljubljana, 26. novembra.

Ravno prejšnji teden smo na tem mestu poročali na veliko nevarnost, ki preti našemu kmetijstvu zaradi povišanja carin v Avstriji in ravno kar se vršičih pogajanj z Avstrijo.

Zato je Kmetijska družba za Slovenijo danes imela anketo, kateri so prisostvovali zastopniki obeh oblasti, Zbornice za trgovino, obrt in industrijo ter zadržnih zvez. Predsednik družbe gosp. Ivan Sanein je uvodoma pozdravil navzoče ter prečital brzojav, s katerim načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec pooblašča za zastopnika kluba navzočega g. profesorja Jarca. Nato je podal tajnik družbe g. inž. Lah referat o stanju, ki nastaja za naše kmetijstvo radi povišanja carin v Avstriji; o tem smo že izbrpno pisali v nedeljo. Naš izvoz mleka in masla v Avstrijo, nekdanj tako znan, je popolnoma ponehal. S 3. carinsko novelo je bila zvišana uvozna carina za bučno olje od 5 na 30 zl. kron in je to povišanje že stopilo v veljavo dne 21. t. m. Najvažnejše vprašanje pa je naš izvoz prašičev in sploh živine. Dočim ostane carina za šepharje, ki jih izvažajo Vojvodina, Srem in deloma Srbija, neizpremenjena, se poviša carina za mesnate prašiče t. j. prašiče težke od 40—110 kg, katere izvažajo Slovenija in v manjši meri Hrvatska, od 9 na 27 zl. kron za 100 kg. Samo lani pa smo izvozili v Avstrijo 26.000 takih prašičev, 16.000 pa šepharjev. Poleg tega je prizadet tudi uvoz naših mrzlokrvnih konj, ker so se carine v Avstriji povečale nad predvojno višino (Avstroogrške), nadalje mesa in mesnih izdelkov ter goved za klanje. Za tem je tajnik zbornice g. Ivan Mohorič v dokumentiranih izjavah orisal trgovinsko politiko Avstrije od prevrata sem, s čimur smo se že tudi mi večkrat pečali. Poudaril je tudi, da nam dela Avstrija pri uvozu tekočice, ker n. pr. čl. 11. trgovinske pogodbe med našo državo in Avstrijo pobira višji blagovnoprometni davek za uvoženo kakor za domače blago (za 4—7%). Tako znaša za domače blago ta davek pri vinu 5 in pol %, za uvoženo blago 7 in pol %, pri loju za domače —, za uvoženo 4 in pol %, pri mesu za domače —, za uvoženo 6 in pol %, za mlevske produkte domače 5%, uvoženo 7%, maslo domače —, uvoženo 5%. Nadalje so pritožbe glede postopanja veterinarskih oblasti, ki je pripisovati politiki Gradca. Bile so podane tozadevne predstavitve, da naj gremo pred razsodišče v Hangu, toda to se ni storilo. Zato so kmetijski krogi (pa tudi na drugi strani industriji) upravičeno zahtevali, naj se pogodba odpove. Avstrija se ima pogajati tudi z Madjarsko, ki ima podobne interese kakor mi in zato forsira pogajanja z našo državo. — Nato je bilo sklenjeno, da Kmetijska družba pošlje tozadevno spomenico ministrstvu, delegaciji za pogodbe, vsem poslanskim klubom ter oblastnim odborom. Spomenico napravijo tudi slovenske zadržne zveze. Nadalje je v toku debate sprožil gosp. prof. Jarc vprašanje, kaj pomeni znižanje naše uvožno-carinske postavke za vino v pogodbi z Grčijo na 45 Din. Tudi glede tega vprašanja bo napravila Kmetijska družba potrebno korake.

K pogajanjem z Avstrijo poročajo iz Beograda nadalje, da se zavlačujejo. Na drugi strani pa se pojavlja v krogih avstrijske industrije odpor proti povišanju kmetijskih carin, ker bo treba zanje dati koncesije pri industrijskih produktih, katerih pa Avstrija največ izvaž.

Trgovinska pogodba z Nemčijo.

(Izjava trgovinskega ministra g. Spahe na četrtkovi seji narodne skupščine.)

Belgrad, 24. novembra.

Tarifni del trgovinske pogodbe z Nemčijo je mnogo ožji, kakor smo želeli. Vzrok leži v trgovinski politiki Nemčije, oziroma zapadnih evropskih držav. V Nemčiji obstoja močna agrarna stranka, ki uspešno brani svoje stališče s čisto političnimi, za nemško javnost zelo sprejemljivimi razlogi. Z ozirom na to je nemška delegacija morala od vsega začetka zelo reducirati svoje koncesije, ki bi jih morala nuditi za agrarne proizvode in za živinorejske produkte. S tem je naša delegacija prišla v dilemo, da sklene ali pogodbo brez tarife ali pa z zelo ozkim tarifnim delom. Delegacija je izbrala drugo rešitev, ki je izgledala kot najboljša z ozirom na dane prilike.

Z ozirom na zadržanje svojih agrarcev se je nemška delegacija zadovoljila s takšnim stališčem in na ta način imamo zelo skromno listo tarifnega dela. Skupaj je bilo petdeset postavk. To skromno nemško listo je naša delegacija še bolj reducirala s tem, da je odbila nemške zahteve z ozirom na kemične in tekstilne koncesije. Vse postavke se nanašajo skupaj na 40 predmetov. Koncesije pri teh štiridesetih postavkah ne pomenjajo absolutno nobene žrtve za naše gospodarstvo. 23 predmetov namreč, to je več kot polovica nemških zahtev, je vezanih z avtonomnimi, že prej dogovorjenimi postavkami.

K 17 postavkam spadajo:

A. Proizvodi, ki jih mi ne proizvajamo, n. pr. mlečna kislina, predmeti za nakit, noži za podžiganje, britve, radio-aparati in sestavni deli, stenske ure itd.

B. Pri predmetih, ki jih proizvajamo v tako mali množini, da je še vedno ostala zadostna zaščita, kakor pri nogavicah, ker je avtonomna postavka znižana od 450 na 400 oziroma od 650 na 500 zl. Din za 100 kg. Stvarne žrtve torej nismo prinesli za tiste koncesije, ki jih Nemčija s to tarifno pogodbo daje. Pri zahtevi o znižanju avto-

nomne postavke so Nemci odbili zahtevo za znižanje postavk na hmelj z motivacijo, da jim je ta redukcija potrebna za pogodbo s Češkoslovaško, kajti po nemški statistiki uvažajo Čehi 380 vagonov, mi pa samo 140 vagonov. Ko se bodo pogajanja s Češkoslovaško, ki so v teku, končala, bomo mi po klavzuli največje ugodnosti, avtomatično izkoristili postavke, ki jih bo dala Češkoslovaška. Mi ne smemo spustiti z vidika, da smo agrarna država, ki je po vojni edina sklenila tarifno pogodbo z Nemčijo. Češkoslovaška, Madjarska in Poljska ter Romunija, ki se bodo pogajale z Nemčijo, bodo za druge koncesije plačale še druge protikoncesije, ki jih bomo mi po klavzuli največje ugodnosti že imeli, ne da bi doprinesli kakke druge nove žrtve.

Tržna poročila.

Ljubljana, 26. nov.

Les. Proti vsemu pričakovanju so cene za ogelje nekoliko popustile. V prvi vrsti pa so tega krivi sami producenti; nikakor se namreč ne morejo privaditi, da bi pošiljali tako blago, kakor so ga zaključili, kar smo že grajali. Producent proda bukovo ogelje: naloži pa bukovo in hrastovo pomelano. Naravno je, da potem kupec protestira. Producent ne samo da ima enkrat škodo, on s tem izgubi tudi odjemalca. Nadalje mora prodajalec pri ogelju popolnoma izrabiti prostornino vagona. To so glavni vzroki, ki vplivajo na znižanje cen ogelja. Poleg tega pa je tudi vreme. Čeprav je dobro blago, se navzame veliko vlage. Nadalje producenti posvečajo premalo pažnje vilanju. Produkcija ogelja je zlasti priporočljiva v onih krajih, kjer se drva radi elabih potov in oddaljenosti nakladalnih postaj ne morejo producirati za kurjavo, ker ne prenesejo tovrstne do kolodvora. Nekoliko živahnjeje je postalo povpraševanje za drva, vendar cene ne kažejo tendence dvigovanja. Veliko je povpraševanje za bukovo, žamano in nežamano, posebno po testonih, vendar je blaga v testonih momentano malo na trgu. Dobavitelji italijanskih državnih železnic se zanimajo za neobrobene hrastove plohe sledečih dimenzij: 60 do 100 mm debeline, od 18 cm širine dalje večinoma daljše blago. Tudi kupčija v brusnem lesu je postala živahnjeja. Posebno je povpraševanje za švic. Izgledi postajajo ugodnejši, ker je zopet dovoljeno ekspediranje v Split. Vremenske nepravilike stalno deževje zelo otežkoča nakladanje posebno rezanega mehkega lesa.

Žito. Hausse, ki jo je prejšnji teden aranžirala prekomorska spekulacija, se je ta teden ustavila, celo spremenila v malenkostno nazadovanje kurzov. Razlogi, ki jih je prejšnji teden navajala spekulacija, so se izkazali za pretirane. Čeprav je Evropa letos kupovala ogromne količine žita, je letos nivo cen v Chicagi nižji kakor lani za 7 centov. Na domačem trgu je v drugi polovici tedna bila v pšenici izrazita hausse, v soboto pa so se cene zaradi nižjih tečajev, ki so bili javljeni iz Chicaga in Budimpešte, popustile. Kakor vse kaže, se bo nivo cen ustalil na 3. V primeri s prejšnjim tednom pa je pšenica dražja za 5 par. Sedaj se trg nekoliko lažje orientira. Koruza je čvrsta. Stare že zmanjkuje, na spreglago so le majhne količine. Času primerno suha s kval. garancijo je narasla od 195 na 205 pariteta Indija.

Mešana koruza (t. j. umetno sušena in času primerno suha) izpodirva umetno sušeno zato, da se ne pokvari. Mnogo mešane koruze je v Sisku, vzdržala je pot v vlačicu. Za naše kraje konvenira za izvoz po Donavi navzgor, moka pa ne moremo izvažati. Mletje se danes slabo izplača in položaj mlinске industrije v celi državi ni zavdanja vreden. Oves je v ceni nadalje čvrst in se je v teku tedna podražil za 5 par. Ponudb v ovsu se težko dobi. Ječmen je zanemarljiv, ni zanj povpraševanja. Pivovarne našega ječmena ne kupujejo in ječmen za svoje potrebe uvažajo. Ječmen gre samo v minimalnih količinah v roke konzumentov. Oves domače produkcije je Slovenija že porabila in zato ima izgleda za uvoz k nam baški oves.

Ajda in proso. Tendenca je nazadujoča in blago se nudi po nazadujočih cenah.

Fižol. Kupčija s fižolom je prav slaba, ker ga ne moremo izvažati. V inozemstvu za naš fižol ni zanimanja. Izgledi za fižol momentano niso dobri in ni znakov, ki bi kazali na bolje.

Mast v ceni nadalje popušča. Sedanje cene so 24.50—25 Din napram 25—25.50 Din prejšnji teden. Cena masti pada v zvezi s padanjem cen prašičev.

Kava. Tendenca za kavo je kaj nestalna. Ta teden je bila zopet čvrsta.

Riž. Tendenca je nazadujoča. Danes stane italijanski riž 133 lir meja. Čuditi se je, kaj zasluži pri rižu v ožigled tako nizkim cenam italijanski producenti. Lani so bile cene znatno višje, letos pa je bila povsod dobra letina.

Sladkor. Na našem trgu ni izprememb. Zanimiva je ostra borba med našim sladkornim kartelom in uvoženim sladkorjem iz Češkoslovaške. Lani n. pr. so bile cene ravno za božične praznike, ko je velik konzum sladkorja, zvišala. Letos pa je n. pr. neka zagrebška trdka uvozila sladkor iz Češkoslovaške in je tako prisilila kartel, da je znižal cene za 25, oziroma pozneje za 50 par. Še pred tremi dnevi je bila cena sladkorja v veletrgovini 15.05 Din kocke in 13.50 kristalni, v petek pa je dotična trdka prodajala sladkor v kockah po 13.30, kristalni po 12.57 Din; v detajlni trgovini pa je v petek znašala cena sladkorja v kockah 15 Din in pričakuje se nadaljnji padec cen.

Znak izboljšanja konjunktura. Po naši statistiki je bilo vpisanih v trgovinski register v tretjem četrtletju t. l. 13 družb z o. z., katerih kapital znaša 1,755.000 Din. To je v letih 1926 in 1927. najvišje doseženo število (po višini kapitala). — Skupno se je vpisalo v prvih treh četrtletjih 42

družb s kapitalom 3,378.000 Din napram 37 s kapitalom 2918.000 Din v odgovarjajoči dobi lani. Ta statistika ustanovitvene delavnosti nam kaže izboljšanje konjunktura.

Rekordna povojna produkcija jekla: 55 odstotkov predvojnega V poslovnem letu 1926—1927. (poslovno leto se konča s 30. junijem) je Kranjska industrijska družba producirala 42.606 ton strovega martinovega jekla napram 37.596 tonam v letu 1925—1926. Produkcija v letu 1913—1914. je znašala 76.834 ton. Produkcija 1926—1927 je sicer po vojni najvišja, dosega pa le 55 odstotkov predvojnega. V tekočem poslovnem letu so se razmere radi sporazuma med jeklarnami izboljšale in pričakovati je znižanja produkcije.

Borza

Dne 26. novembra 1927.

Tudi ta teden je bil devizni promet na ljubljanski borzi živahen. Večino potreb je morala kriti Narodna banka. Dosti privatnega blaga pa je bilo v devizi Newyork. Promet je znašal 17.7 milijona Din napram 16, ozir. 20, ozir. 13 milijonom Din.

Berlin se je od 13.57 v začetku tedna uvrstil na 13.57 ob zaključku, Dunaj pa je popustil od 8.015 na 8.0125. London se je nadalje uvrstil: od 276.90 na 277.05. Newyork pa je popustil od 56.75 na 56.74. Trst je od ponedeljka na torek narasel od 308.70 na 309. od srede na četrtak pa je oslabil od 309 na 308.75. Napram prejšnjemu tednu je lira celo čvrstejša. Mednarodno sta bili cel teden čvrsti devizi: London in Pariz. Romunski lej pa je nazadoval zaradi notranjopolitičnih zapletitvev v Romuniji, ki jih bi mogoče izzvala smrt min. predsednika Bratiana.

Na efektivnem tržišču v Ljubljani je bila v petek zaključena vojna odškodnina po 402. Strojne pa so v primeri z začetkom tedna popustila od 80 bl. na 60—70.

Državni papirji so cel teden tendirali ob višjih kurzi: tako v Zagrebu 7% invest. posoj. 84.5—85 napram 83.5—84, vojna odškodnina 402.5—403 napram 398.25—400 ter agrari 52.5—53 napram 51.5. Bančni papirji so tendirali slabše, industrijski papirji neizpremenjeno.

Na Dunaju se je uvrstila Trboveljska zaradi predstoječega obnega zbora in dividende 30 Din (naš najtežji papir) od 61.9 na 63.4, Kranj. ind. je popustila od 47 na 46.5. Ruše neizpremenjene 87.

Za blago glej »Tržna poročila«.

DENAR.

Ljubljana. (Prosti prom.) Devize: Berlin 18.57, Curih 10.955, Dunaj 8.0125, London 277.05, Newyork 56.74, Pariz 223.25, Praga 168.45, Trst 309.125.

Zagreb. (Prosti promet.) Berlin 18.5675, Curih 10.955, Dunaj 8.0125 den., London 277.05 den., Newyork 56.74, Pariz 223.5, Praga 168.45, Trst 309.25.

Curih. Belgrad 9.13, Berlin 123.84, Budimpešta 90.75, Bukarešt 3.17, Dunaj 73.12, London 25.30, Newyork 518.45, Pariz 20.40, Praga 15.365, Trst 28.22, Sofija 3.75, Varšava 58.10, Madrid 87.15.

Trst. Belgrad 32.36—32.68, Curih 35.50—35.55, Dunaj 256.35—282.50, London 89.50—89.65, Newyork 18.35—18.36, Pariz 72.10—72.25.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.4825, Kodanj 190, London 34.59, Milan 38.59, Newyork 708.00, Pariz 27.89, Varšava 79.48. Valute: dolarji 706.50, francoski frank 27.84, češkoslovaška krona 20.985.

Praga. Devize: Lira 183.50, Belgrad 59.45, Pariz 132.75, London 164.55, Newyork 33.755.

Dinar: Newyork 176.05, Berlin 7.375, London 277.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Zagreb. (Prosti promet.) 7% invest. posojilo 84.5, agrari 52.5, vojna odškodnina 402.

Trst. Adria 182, Assicurazioni Generali 4300, Cosulich 177.50, Rionione adriatica 2040, Tripovich 259, Split cement 225, Trž. Lloyd 733, Dalmatija 97, Oceania 96.50.

Dunaj. Podonavsko-savska-jadrana. 82.60, Hrv. esk. 10.50, Hipo 7.05, Alpine 45.25, Leykam 11.50, Trbovlje 63.75, Kranjska industr. 46.40, Ruše 36, Gutmann 26.10, Mundus 169.50, Slavonija 1.59.

BLAGO.

Novi Sad. Pšenica bač. 295—297.50, potiska 300—302.50, ban. 290—292.50, sr. 295—297.50, rž bč. 280—290, ječmen bač. 245—250, sr. 245—250, oves bač. in sr. 230—232.50, koruza bač. 220—222.50, baš. nova kval. gar. 200—205, bač. 12—1 212.05—215, 1—2 par. Indija 217.50—220, 3—4 227.50—230, moka o g in gg 417.50—425, 2 397.50—400, 5 377.50—380, 6 317.50—325, 6 1/2 287.50, 7 287.50—290, 8 197.50—205, otrobi bač. sr., slav 175—180, fižol bč. beli novi 360—370, izbrani 375—380. Tendenca čvrsta. Promet: 9 vag. pšenice, 45 vag. koruze, 6 vag. moka, 2 vag otrobov, 2 vag. ječmena.

Budimpešta (terminalska borza). Tendenca čvrsta. Pšenica marec 31.88—32.02, zaklj. 32.02—32.04, maj 32.20—32.32, zaklj. 32.30—32.32, rž marec 30.50—30.74, zaklj. 30.72—30.74, maj 30.78—30.88, koruza maj 25.56—25.70, zaklj. 25.72—25.76.

Cenjenemu občinstvu se toplo priporoča za obilen poset

kavarna „Bristol“
(Rati Kotnik)
Maribor, Uetriniska ulica

HRASTI na deblu od 40 cm srednjega premera naprej se prodajajo v gozdu, ležečem ob okrajni cesti.

Interesenti za to naj stavijo ponudbe v PUŠENCE ŠT. 14, POŠTA ORMOŽ.

NAZNANILO

otvoritve gostilne

na dvorišču hotela »TRATNIK«, Sv. Petra c. 25 dne 27. novembra 1927 — kjer se bodo točila prvovrstna dalmatinska vina šbeniškega okraja iz lastnih vinogradov. Priporoča se za obilni obisk

A. SUNARA.

Srednji devizni tečaj na ljublj. borzi od 21. do 25. XI. 1927.

Dne	Berlin	Curih	Dunaj	London	Newyork	Pariz	Praga	Trst
21.	13.56	10.955	8.015	276.90	56.75	—	—	308.70
22.	13.56	10.955	8.015	277.—	56.74	—	—	309.—
23.	13.5675	10.955	8.0125	—	56.74	—	168.45	309.—
24.	13.57	10.955	8.0125	277.—	56.74	—	168.45	308.75
25.	13.57	10.955	8.0125	277.05	56.74	224	168.45	—

Otvorjen je nov

modni salon „Pompadour“

Ljubljana, Florjanska ulica 9

vis-a-vis šole pri sv. Jakobu.

Pridite in prepričajte se o najnovejši izbiri damskih klobukov in nizkih cenah! — Za obilen poset se priporoča

Sabina Roller-Novakova.

Važno za krojače! Izšla je nova, velika

Knjiga krojašiva

za samouke v prirobovanju. Tretja, prenovljena izdaja v slovenskem oziku — Dobi se pri

A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ulica 7.

Zahtevajte opis knjige

Za Miklavža in Božič

najlepša in najcenejša darila: velurji in parhenti, izgotovljeni plašči in obleke, zimsko in letno perilo za odrasle in otroke — v krasni izbiri v trgovini

Marija Rogelj, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 26 — poleg Kolodvorske ulice.

„SIDOL“

najboljše sredstvo za čiščenje kovin, čisti tudi najfineše kovinaste predmete, zlato, srebro, ogledala, okna. Pri nakupu pazite v lastnem interesu na ime

„SIDOL“

ter odločno odklanjajte raznovrstne ponarejene znamke.

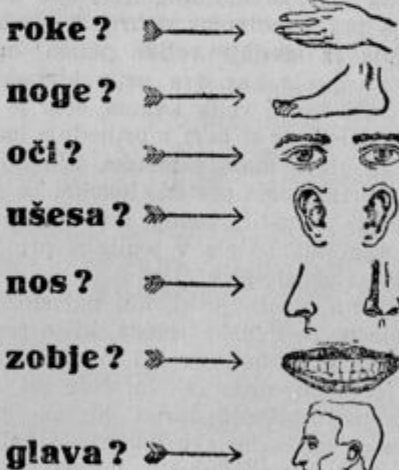
„SIDOL“

se dobi v vsaki trgovini.

»Pastirci iz spanja!«

16 božičnih pesmi za mešani zbor, solo in orgle. (Cvekovi, Gerbičevi, Vavkovi, Levčnikovi in drugi napevi.) Uredil Josip Sicherl, izidejo pred 1. decembrom v zalogi Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani.

Ali so to členki?

Ali je celo telo, katero Vas muči in povzroča boji? Ako Vas draži v grlu, ako čutite mrzoto v nogah, tedaj je dana tudi Vam prilika, da se osvedočite, v kako kratkem času lahko odstranite s starim priljubljenim narodnim sredstvom in kozmetikom, ki so ga rabili že naši dedje, lepodisečim „Fellerjevim“, „Elafluidom“ te Vaše muke. Čutite se li češče duševno in telesno trudne, prehlajene, hripave, nahodne, pojavljajo se Vam li češče revmatične bolezni in se čutite slabe, tedaj bodete tudi vi potem drgnjenja mazanja in pranja z Ela-fluidom odpravili to zlo. Nekoliko kapljic tudi za nožranje uporabo! To preprečuje zločedna nerazpoloženja in praja izvanredno

V lekarnah in tozadevnih trgovinah zahtevajte povsod pravi Fellerjev Elafluid v polzkušnih steklenicah po 6 Din, v dvojnih po 9 Din, ali specialnih po 36 Din. Ako naročite direktno po pošti, tedaj Vas stane v polzkušnih steklenicah ali 6 dvojnih ali 2 specialni 62 Din z omotom in poštnino vred. Nasprotno pa 37 polzkušnih ali 18 dvojnih ali 6 specialnih samo 139 Din. Naslov označite jasno: lekarnarju

EUGEN V. FELLER, STUDICA DONJA

Elsatrg 134 Hrvatska

KUPON
ZA UGANKE
V
ILUSTRIRANEM
SLOVENCU

Štev. 1.

MALI OGLASI

Venska drobna vsilica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstilo se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

DEKLICA 15-16 let, bi se rada učila v trgovini. Naslov v upravi pod Pošto in pridna 9381.

Mesto vzgojiteljice išče diplom. inteligentna otroška vrtarica, ki se dobro razume od otrok. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9400.

Manufakturst

prima detajlist in engrosist, išče službo. Ponudbe na upravo pod št. 9393.

Deklita stara 16 let, išče mesta v trgovini na deželi. Naslov se poizve v upravi »Slovenca« pod št. 9417.

Proste službe

Mlinarja

Iščem za valjčni mlin, v starosti 30-50 let, ozir. dam mlin tudi v najem. **M. RIBNIKAR**, Retnje, pošta Križe. 9329

Učenec

zmožen slovenskega in nemškega jezika se takoj sprejme v trgovino specializirano. **FERDO KAUFMAN**, Maribor, Kralja Petra trg. 9348

Veliko elektrotehnično podjetje potrebuje s 1. januarjem:

- 1 absolventa elektrotehničnega oddelka, višje obrtni šole, s prakso.
- 1 mlajšega elektromontarja, sposobnega tudi za pisarniška dela.
- 1 strojeopisno za hrvaški in nem. jezik, ali slov. in nem. jezik, z znanjem stenografije (tudi začetnice).

— Pismene ponudbe na Poštni predal 103, Ljubljana, z navedbo zahtev.

ZASTOPNIKE in ZASTOPNICE za razprodajo srečk na obroke, išče Bančna poslovilnica BEZJAK v Mariboru. 5512

VRTNAR

zmožen za vsa v to stroko spadajoča opravila — priden in pošten — se sprejme v stalno službo s 1. januarjem na gradščino na Stajersko. Ponudbe na upravo lista pod: »Vrtinar« št. 9370.

MLEKARJA

Išče večja mlekarja na deželi; biti mora v vseh strokah mlekarstva in sirsarstva, istotako v pisavi dobro izvežban. — Nastop službe 1. januarja 1928. Plača po dogovoru. Naslov v upravi lista pod: »Mlarije« 9366

Iščemo za tovarno pod-
petnikov izurjenega

kopirerje

evnt. tudi ŠLAJFERENCE. Prednost imajo oni kopirerji, ki so se delovali na »Framagovi« strojih. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 9403.

Izurjena ŠIVILJA se sprejme, vajena krojenja pletenin. — Ponudbe pod »Šivilja« št. 9447 na upravo »Slovenca«.

Izvežbano šteparico za usnje, sprejemem. — Spodnja šiška, Lepodvorska cesta 23. 9419

Dva dijaka

ali solidna gospoda sprejemem na stanovanje; na željo tudi zajtrk. Naslov v upr. lista pod št. 9467.

SLUŽKINJO za vse pošteno, ubogljivo, zdravo in snažno; tudi začetnico, sprejme uradniška družina z enim otrokom na deželi. Nastopi lahko takoj ali 1. jan. — Samo take, ki rade delajo, naj se oglašijo do 10. dec. — Naslov v upravi lista pod: »Dekla« 9438.

VAJENCA

za krojaško obrt sprejemem takoj. Hrana v hiši. **Anton JARC**, Ljubljana, Semeniška ulica 4. 9296

Z malim trudom zajamč.

VISOK ZASLUŽEK.

Iščemo zastopnike za prodajanje drž. vrednostnih papirjev na malo odplačilo, kateri so zvezani z zavarovanjem 10.000 Din. Zasluzek za vsakogar, kateri je le malo agilen, do 10.000 Din mesečno zajamč. Ponudbe na upravo lista pod št. »Zastopnik« št. 9482.

KOVTRARCE

se sprejmejo. Ljubljana, Rožna ulica št. 19.

Pouk

POUK v krojem in pri krojevanju damskih oblek daje redno (za dom in poklic) edino strokovno izpraš učiteljica in lastnica modne galerije **ROZA MEDVED**, Ljubljana, Mestni trg št. 24 (nasproti rotovžu). Uspeh pouka z jamčen. Učencam r. dežele se preskrbi stanovanje in hrana po zmerni ceni. Istotam se izdelujejo tudi vsakovrst. kroji po meri. 9281

Stanovanja

Brezplačno sprejemamo prijave stanovanj ter jih oddajamo najboljšim najemnikom. — **POSREDOVALEC**, Sv. Petra cesta št. 18.

STANOVANJE (2 sobi in kuhinja), išče mirna stranka (2 osebi) za mesec maj. Ponudbe upravi pod: »Maj« 9284.

STANOVANJE razpoložljivo V najem oddam v Dražencah 39 hišico z gospodar. posl. in 4 orali zemlje, ¼ ure od Ptuj, ¼ ure od postaje Hajdina. Informacije daje Martin Krivic, Bled 2. 9394

STANOVANJE se takoj odda v St. Peterkem predmest. Poizve se v upr. lista št. 9411.

Soba 20 m površine, SOBA se odda v najem dvema oziroma enemu solidn. gospodu. Soba je v visokem pritl., spredaj velik vrt in povsem miren kraj. Več v upr. lista pod: 9413.

Soba lepo opremljena, razsvetljiva, se takoj odda. Naslov v upr. lista pod številko 9395.

SOBO, prazno ali pa opremljeno, lepo parketirano, elektr. razsvetljiva, soupraba kopalnice — oddam 2 gospodičinama ali zakon. paru brez otrok, takoj ali s 1. decembrom. Naslov v upr. pod 9412

Separirano SOBO išče soliden gospod, najraje v bližini jubilejnega mostu, z navedbo cene. Ponudbe na upravnitvo »Slovenca« pod: Snažno.

Gospodična obrtnica išče opremljeno — separirano **Sobo** dobro opremljeno. Ponudbe upr. »Slovenca« pod št. »M. S.« 9445

Poizvedbe

Zatekla se je mala, bel. temnorjave lise, — iz šiške proti št. Vidu. — Oddati jo je proti nagradi **J. MEDVED** — Ljubljana VII, Bellevueska cesta 4.

Vrtajem

Pozor, ČEVLJARJI!

Čevljarska delavnica se odda v najem v promet. kraju v bližini Ljubljane z obrtnimi pravici, potrebnim orodjem in električno razsvetljavo. Naslov v upr. pod: 9386.

Pisarniško sobo

v visokem pritličju odda takoj Pokojniški zavod v Ljubljani. Gledališka 8.

SOBE za pisarne

v pritličju, blizu glav. kolodvora, se takoj oddajo. Naslov se izve v upr. »Slovenca« pod št. 9416.

Posestva

POSESTVO s 45 orali njiv, travnikov in gozdov, (letno 20 sežnjev drva), 2 hiši, hlev za 12 goved in za 4 svinje, kozolec s senom in slamo, stroj in vrtilo, prodam za 65.000 Din. Več v upr. 9401.

Majhno parcelo

kupim. — Točne ponudbe je poslati na upr. lista pod »Parcela Ljubljana«.

Žaga na električni pogon, s polnojar. mehanikom, moderno urejena, s približno 2000 m³ okroglega lesa, v večjem mestu Slovenije, se ugod. prod. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 9429.

Trgov. hiša

na najprometnejšem kraju mesta Maribor, se z zalogo vred takoj prod. — Ponudbe pod »Trgovina 1927« na upr. »Slovenca« v Mariboru.

20.000 m³

STAVBIŠČA ob Dunajski cesti pod mestno občino po Din 10. — **POSREDOVALEC** — Sv. Petra cesta 18, Ljubljana.

Prireditve

DANES v gostilni »Amerika« na Glincih prireditel. društvo »Gradašča« zabavni večer.

Kladnja

OKNA za tople grede (Mistbeet) se kupijo. Ponudbe: Ljubljana, Mala čolnarska ul. 9, Trnovo.

STARE OBLEKE pohištvo, najbolje plača Ljubljana. Dopisnica zadostuje, priden na dom! **PREKUH** — Stari trg 26.

BOROVE

brzjav droge iz sedanje sečnje od 7 m do 12 m dolge, od 14 do 19 cm na vrhu debele, kupuje stalno proti najvišji dnevni ceni

DRAGOTIN KOROSCE, Šmartno ob Paki.

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah Černe, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

SREBRNE KRONE kupi **F. Cuden**, Ljubljana, Prešernova 1.

Bukove hlode le prvovrstne, od 35 cm debeline naprej, od 3 m dolžine naprej, brez grč in drugih napak sveže, kupim vsako množino. — Ozira se le na ponudbe z navedbo cene franko vagon nakladal postaja. Plačilo takoj pri prevzemu. Kupim tudi jelšve hlode za žago. Ponudbe na **IVAN ŠISKA**, tovarna parket in parna žaga v Ljubljani, Metelkova ul. 4 istotam se prodajajo suha drva in odpadki od žage po najnižji ceni. 8421

HLODE

smrekove in jelove, od 20 cm debeline in od 4 m dolžine naprej, suho blago, v sako množino, kupi proti takojš. plačilu **Fr. Gorjanc & Cie.**, Kranj.

Kupim dobro ohranjen HARMONIJ.

Naslov v upr. lista pod št. »Prosvetno društvo« št. 9367.

Srne in zajce

kupujem v vsaki množini. **FR. SLAMIC**, Ljubljana, Gosposvetska cesta 6.

Jesenov les

stojči ali sekan v hlodih, kupim. — Ponudbe na naslov Janez Žabjek, kolar, Spod. Hruška. 9444

Več vagonov smrekovih tramov

kupim takoj. Prosim ponudb z navedbo dimenzije in množine, ter cene franko meja. Rabim tudi obdelan hrastov, mesecnov, ilpov in jesenov les. — **JAKOB ROZMAN**, Bohinjska Bistrica 16. 9446

Razpisujemo

dobavo 130 m³ jamskega lesa.

— Ponudbe je vložiti do 13. decembra 1927. Več se izve pri Direkciji drž. rudnika Zabukovca, pošta Griže. 9428

Razpisujemo

dobavo 6 vag. kraj.ikov

— Ponudbe je vložiti do 13. decembra 1927. Več se izve pri Direkciji drž. rudnika Zabukovca, pošta Griže. 9427

Razpisujemo

dobavo treh glinastih peči.

Ponudbe do 9. decembra 1927. — Direkcija državne rudnika Zabukovca, pošta Griže. 9426

KNJIŽNO OMARO

temnopoliirano, steklena vrata, dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na upr. pod: »Knjiga« 9450.

PESO

za krmo kupi **J. ČERNE**, Kolodvorska ulica št. 17.

Prvovrstna inoz. trvdke kupi

večje količine smrekov. rezanega lesa

dolž. 4 m, običajna deb. širina I. II. III. franko Sušak, ter ca. 200.000 m³ hrastovih železn. pračov 260x25x14 cm, franko Postumia. Dobava takoj ali sukcesivno do konca I. 1928. Detaljne obvezne ponudbe poslati na: »F. M., Ljubljana — kavarna Slona«. 9449

Kladnja

BOŽIČNI PRTIČKI se dobe najcenejše pri Upravi VIGREDI, Ljubljana, Ljudski dom.

Vsled preureditve je na prodaj več

mlinske oprave in čistilni stroj za zdreb, vse v dobrem stanju. — Franc Škerjanec, valjčni mlav, p. Radomlje.

KLAVIR dobro ohranjen, prod. ceno I. WEBER, Jesenice-Fuzine, 107.

Med zdravilni, zajamčeno pristen, iz lastnega čebelnjaka, prod. kg po 25 Din čebelar **Peter Pavlin**, Jeranova ul. št. 4, Ljubljana — Trnovo.

NAJBOLJŠI PREMAG Čebelnj. Wolfova 1/2

Večjo množino pristnega medu ima naprodaj **Vekoslav Bratina**, čebelar, Križevci pri Ljutomeru. 9313

VISOK VOZIČEK dvojno ponikljan, skoro nov, ugodno prodam. Naslov v upr. pod št. 9479

Češplje

za žganjekuho ima v zalogi **A. ŠARABON**, Ljubljana. — Na zahtevo se pošljejo vzorci. 9382

Brinje

italijansko in istrsko ima v zalogi **A. ŠARABON**, LJUBLJANA. — Na zahtevo se pošljejo vzorci.

ŠIVALNI STROJ

zelo malo rabljen poceni naprodaj. — Naslov pove uprava lista pod št. 9464.

Trbov. premog, drva. Pogačnik, Bohoričeva 5. Telefon št. 2059. 9468

PRODA SE

po ugodni ceni majhen voz za pralnilnišček in majhen konj z vso opremo. Naslov se izve v upr. »Slovenca« pod št. 9421.

KONTRABAS

ceno prodam. **J. Medved**, Ljublj. VII, Bellevueska 4.

OTROŠKI VOZIČEK

lep, dobro ohranjen, se ceno prod. Naslov pove uprava lista pod št. 9481.

MED ajdov, večjo množino iz lasnega čebelnjaka, ter **LOVSKO PUŠKO**, dobro ohranjeno — prod. **ANDREJ JEMEC**, Dolsko, Dol p. Ljubljani.

Jedilno orodje

krasno, srebrno, skoro novo, kompl. za 12 oseb, po zmerni ceni prodam. Naslov v upr. št. 9492

Nasla obit

MR. BANOVEC

PLANINKA

preuvažja, listi in okvazi kri, izboljša, slabo prebavo, slabotno delo vanje eroves in vzpodbija apetit. — 1 paket Din 20. — Priporoča: **Lekarna Bahovec**, Ljubljana Kongresni trg

TRGOVSKI LOKAL manjši, na promet. točki v Ljubljani, s koncesijo za mešano trg., prodam valed bolezn. agilni osebi. Potreben kapital 15-20 tisoč Din. — Ponudbe na upr. pod: 250-letno« št. 9397.

Posredovalnica za službe

se priporoča vsem cenj. interesantom z zagotovilo najboljših postrežbe, **Elizabeta Lorber**, Maribor, Vetrinjska ulica 5.

Kupujte

OBLEKE in PERILO pri **I. TRPINU** MARIBOR

Glavni trg št. 17

ker tam je res najfiniješe blago po zmernih cenah!

POTREBŠČINE

za KROJACE in ŠIVILJE v modni trgovini

ANTON PAŠ Maribor, Slovenska ul. 4

Nogavice, rokavice, srajce, kravate, jopice, vse damsko, moško in otroško perilo, volnene veste itd., itd.

Strogo SOLIDNE CENE!

BLAGO

za obleke in perilo najboljšee kakovosti in po najnižjih cenah nudi

Srečko Pihlar manufaktur. trgovina, MARIBOR

Gosposka ulica št. 5.

ELEKTRO — instalacije izvršuje **ALOJZ ARHAR** v Spodnji šiški, Celovška cesta 80. Solidno delo, cene zmerno. 8509

DRUŽABNIKA

iščem s kapitalom 50.000 Din za dobrodočo obrt, primerno tudi za dame. Prednost imajo glasbeniki. — Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru pod št. 50.000.

PRIVAT-DEFEKTIV-ZAVOD **IVAN TOPLIKAR** **LJUBLJANA** **RIMSKA C. 9**

Velika izbira najmodernejših damskih **KLOBUKOV** po najnižjih cenah nudi

Frida Novak modistinja - Maribor, Gosposka ulica št. 28.

K. Gränitz

krznarija v Mariboru, Gosposka ulica št. 7.

Največja zaloga finih in najcenejših KOŽ za kožuhe. Vsa v krznarsko stroko spadajoča dela se izvršujejo promptno in po najnižjih cenah. — Kupuje vsakovrstne kože divjih živali, kakor: dihurjev, lisic, kun itd. po najvišjih dnevnih cenah.

Proti naduhi

priporoča **Astma prašek** in Astma cigarete **lekarna Bahovec** LJUBLJANA, Kongresni trg.

Kašo, ješprenj, ajdovo moko vedno svežo oddaja na debelo veletrgovina

A. VOLK, LJUBLJANA, Rasljeva cesta št. 21.

Žimnice

modroce, postelne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke dobite naenkrat pri **RUDOLFU RADOVANU**, tapetniku. Kriev trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

J. Stjepušin Zagreb, Jurjeva 57

priporoča najboljšje tamburice, partiture, strune, oboje in vse potrebščine za vsa glasbila

Odklikovani na pariski razstavi

Cenik franko.

STAMPILJE etikete **SITAR & SVETEK** Ljubljana, Sv. Petra c. 19

I. VARDIAN Sisa 53. Hrv.

RAMKLAUC LJUBLJANA

Puh - perje

RAMKLAUC LJUBLJANA

Pristno slivovko

drozenko, brinjevec, konjak, rum, vse vrste likerjev, sadnih sokov, špirita, vinskega kisa, kisa za kumarce dobite po ugodnih cenah v trgovini

Gosposka ulica št. 19

Postrežba točna. — Na drobno in debelo. **Jakob Perhavec**, Maribor tovarna za izdelovanje likerjev, dezertnih vin in sirupov.

Volna - bombaž za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri **PRELOGU**, LJUBLJANA, Stari trg 12 - Židovska 4.</

Najboljši šivalni stroj
je edino la
GRITZER IN ADLER
za dom, obrt in
industrijo ter švi-
carski pletilni stroj
"DUBIED"
Istotam v zalogi
pisalni stroji
"URANIA"

Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika za vodo
Najlepše opreme. Nizke cene.
Tudi na mesečna odplačila.

Radi velike zaloge se prodaja ceneje kot bi bila

Razprodaja

razne tkanice za damsko plašče, double za zimske
suknje in raglane, pri manufakt. trgovini **ANTON**
MACUN v MARIBORU, Gosposka ulica šte. 10.
Glej spremembe cen v izložbi, katere veljajo samo
pri nakupu proti takojšnjemu plačilu.

Elektrotehnično podjetje

Karol Florjančič

v Celju, Cankarjeva cesta 2
(poleg davčnega urada).

Instalacije električnih naprav za luč
in pogon, telefonov, zvočev radio-
aparatur. Poprava elektromotorjev
in vsakovrstnih električnih naprav.
V zalogi: testenci, svetilke, likalniki,
motorji, števeci, zarnice itd. in ves
elektromaterial. Točna posrežba!
Nizke cene! Proračuni brezplačno!

Interesantno bralstvo o
uspešnem
zdravljenju
zolčnih kamnov
Vam pošlje brezplačno
lekarne pri Odršeniku
Praga II. Všechnadšká tř.
Píšte ahoj.

Za Miklavža in Božič

nudim svojo bogato zalogo po brezkon-
kurenčnih cenah.

Tu- in inozemske bonbonjere v elegantni opremi
po vseh cenah, kakor tudi kandite, odprto,
od najcenejše do najkvalitetnejše kvalitete.

Čokolade, kekse, kompote, vložene gobe in ku-
marce, karlove oblate.

Likerje, šampanjec, malaga, samoš, cara (Torino),
rum, slivovec, konjak.

Zlata kapljica, odprta, liter po 28 Din.

Vse vrste ribjih konzerv, kilske ribice (Sproten,
Vollfettbucklinge), prekajeni los (Raucherlachs)
slanike.

Različni sir in ribe, oprove za parklje, zbirke za
božična darila. — Oglejte si izložbo dne
27. nov. in 4. dec. ob 14. in 21. uri!

L. UHLER, delik. — Maribor,
GLAVNI TRG.

Tužnega srca naznanjamo, da je naš
dobri, srčno ljubljeni soprog, oče, brat,
stric in ded, gospod

Andrej Žirovnik
posestnik

dne 25. nov., po kratki in mučni bo-
lezni, previden s tolažili sv. vere, mirno
v Gospodu zaspal. — Pogreb predra-
gega pokojnika bo v ponedeljek dne
28. nov. ob 8 zjutraj iz hiše Glinica 3,
na župno pokopališče v St. Vidu.
Priporočamo ga v molitev.
Glinica pri St. Vidu nad Ljubljano,
dne 26. novembra 1927.

Žalujoči ostali.

ZAHVALA.

Za ljubeznive dokaze iskrenega so-
čuvstvanja ki so nam došli povodom
smrti našega ljubljenega soproga, očeta
in brata, gospoda

Aleks. Schuberta

kakor tudi onim, ki so kljub slabemu
vremenu in dolgi poti prihiteli od blizu
in daleč k pogrebu, se najpristnejše
zahvaljujemo. — Posebno se zahvalju-
jemo tov. Vojnovič et Cie., zastopstvu
cestne železnice in sport kluba »Blisk«.
Vsem najpristnejši: Bog plačaj!
Sv. maša za dušnico bo v ponedeljek
28. novembra ob 8 v stolnici.

Glince—Ljubljana, 26. nov. 1927.

Žalujoči ostali.

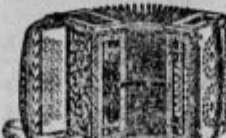
Francis turbino

z avtomatično regulacijo, sedaj
še v obratu, se poceni prodaja,
ker je projektirana večja.

Turbina je pripravna za padec od 3,5 do 6 m in za 40–90 konjskih sil.
Reflektanti kupijo lahko istočasno tudi jermenico. — Obrniti se je na:

ZABRET & KO, d. z. o. z.

kranjska tovarna lanenega olja in hraneža, Britol pri Kranju.

Violine od 95 Din, gramofoni od 345 Din, ročne harmonike
od 55 Din, mandoline od 136 Din, citre od 192 Din, glazbe od
207 Din, lesena in pločevinasta pihala, tamburice i. t. d.
v prvovrstni kvaliteti, po izredno nizkih cenah, direktno
s tovarniškega skladišča

s dani na ogled.

Instrument, ki Vam ne bi ugajal,
vzamemo nazaj.

Veliki ilustrovani cenik zastoj.

Zahtevajte ga takoj od tvrdke: Skladišče
MEINEL & HEROLD,
tovarna glasil, gramofonov in harmonik,
Maribor šte. 102.

Vino prvih
vinogradnikov
Vsakdo
naj se
prepriča
kako prvo-
vrstine kvalitete so
letosnja vina
pri
Košaku
Krekov trg.

Duble-štofe, velurje, kamgarne,
češke in angleške kvalitete
kupite zanesljivo dobro in po konku-
renčnih cenah pri tvrdki
I. PREAC
Maribor, Glavni trg 13.

Pravo češko perje in puh
po vseh cenah.

Odeje iz vate in puha. Zahtevajte vzorce.

„Weka“, Maribor 15

specijalna trgovska hiša za praktično opremo
stanovanj.

Cenik zastoj in poštnine prosto.

Praške

Dunajske

Za Miklavža in Božič!
Velika zaloga:
Bonbonov
Čokolade
Opeksov
Keksov
Leceta

Domače

Novosti

DOL

obvezo in glejte nove
cene čevljev:

Iz teletine moški 152,- Din
Iz kravine moški
podkovani 154,- Din
Iz boks. moški 175,- Din
Gorski (gojzerci) 180,- Din
Iz teletine ženski 152,- Din

Iz boks. ženski 175,- Din
Iz ševreta ženski polčevlji 169,- Din
Iz raka ženski polčevlji 189,- Din
Iz ovčine otroški 30,- Din
Iz večine otroški 41,- Din
Iz boks. otroški 54,- Din

Naročite takoj čevlje! Pišite takoj po cenik
z več slikami. Industrija čevljev in vele-
trgovina **R. Siermecht, Celje, šte. 18.**
Kar ne ugaja se zamenja ali vrne denar

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica št. 4
(popreje pri Belem volu)

Obreštuje
hranilne vloge po naj-
višji mogoči obrestni meri in je
denar pri njej najvarneje naložen, ker jamčijo
poleg rezerv in lastnih hiš vsi
člani z vsem svojim pre-
moženjem.

Posojila in trgovski krediti
pod najugodnejšimi pogoji.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Hranilne vloge nad Din 52.000.000,-

RAZGLAS.

Na semanji dan 29. novembra t. l. ob 9. uri
dopolodne se vrši v Novem mestu JAVNA DRAŽ-
BA v konkurni sklad Rudolfa Kopic spadatajega
raznega štacunskega blaga in enega politovornega
avtomobila, sistem Ford, slednjega ne pod ce-
nilno vrednostjo. — Novo mesto, 19. nov. 1927.
FRAN PERKO, konkurni upravitelj.

Prostovolina dražba

Večja partija

orijentalških preprog

se bode prodajala iz proste roke
dne 3. decembra 1927 od 9. do
12. ure in od 14. do 16. ure na
veleseju v paviljonu „J“.

Na ogled so preproge razstavljene
dne 2. decembra 1927

od 9. do 12. ure in 14. do 16. ure
v istem paviljonu.

Manufaktursti, pozor!

Proda se

manufakturna zaloga v celoti ali
v partijah iz konkurne mase
Maks Muršec, dne 10. decembra
t. l. ob 10. uri v Ptuj, Slovenski
trg šte. 14. — Pojasnila daje
konkurni upravitelj dr. Vise-
njak, odvetnik v Ptuj.

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem otvoril

tapetniško delavnico

in se obenem priporočam za prvovrstno postrežbo,
solidno in točno, po ugodni ceni. Sprejem tudi
tapetniškega vajenca na stanovanje in hrano.

Franjo Wolf — tapetnik

Ljubljana — Gosposka ulica šte. 4.

Klavirji in pianini

prvih svetovnih tvrdk, po znatno znižanih
cenah vedno v zalogi. Odajam tudi na obroke.

M. ROPAS, CELJE.

Vsa popravila in uglaševanje strokovnjaško.

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem otvo-
rila na Sv. Petra c. 33 (blizu jubil. mostu)

mlekarno.

Za obilen obisk se priporoča

Mici Osteršek.

Domača vina

Ljutomersko iz l. 1925, 1926, 1927
Haložnsko mešane sorte, kakor
tudi sortirane iz leta 1927 je

na prodaj

Tozadevna vprašanja pri Fr. Weg-
schneider v Ptuj, Aškerčeva ul. 5

OPOZORILO.

Svarimo vso javnost posebno na deželi, da
imajo pravico prodajati »DAMASCLENE«, nepre-
močljivo platno za namizne prte, samo one osebe,
ki se izkažejo z našim potrdilom. Za eventualna
naročila po drugih osebah ne prevzamemo nobe-
ne odgovornosti.

Zastopstvo: »Levante«, Ljubljana.

Generalno zastopstvo za Slovenijo v Ljubljani obče
zavarovalne d. d. »Sava« v Zagrebu javi tužno vest, da je
njegov mnogoletni blagajnik in prokurist, gospod

Ignacij Lenček

danes ponoči preminul.

Pogreb bo v ponedeljek dne 28. novembra ob 1/2 15 iz hiše žalosti
Dvorni trg šte. 1.

Pokojniku, ki je bil vzor zvestega in vestnega uradnika, ohranimo
časten spomin.

Ljubljana, 26. novembra 1927.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Tužnim srcem naznanjamo, da je naš najstarejši tovariš blagaj-
nik in prokurist, gospod,

Ignacij Lenček

danes po noči za vedno zatisnil svoje oči.

Blagopokojniku, ki nam je bil vselej naš dober in vzgleden
tovariš, ohranimo naš trajni spomin.

Uradništvo generalnega zastopa za Slovenijo
v Ljubljani občne zavarovalne d. d. »Sava« v Zagrebu.

Dognana je

istina, da je jesenska in zimska doba izredno prikladna za oglaševanje v „SLOVENCU“, prav posebno pa v njegovi nedeljski izdaji. V teh mesecih se časopis neprimerno pazljivo prečita. Ne prezre se niti najmanjši oglas. Trgovci, obrtniki in sploh vsi, ki imate kaj naprodaj, izrabite v polni meri to ugodnost ob vsaki dani priliki in oglašujte v „SLOVENCU“. Cenik ali proračun zahtevajte od uprave. Uverjeni bodite, da bo s tem dosežen velik uspeh — dosežena

Vaša velika korist!

Znižane cene pri „TRIBUNA“ za Miklavža.

Mamice, ne zamudite ugodne prilike, da si ogledate veliko izbiro vsakovrstnih otroških vozičkov, igralnih vozičkov, stolice, holenderjev, malih dvokoles in triciklov, šivalnih strojev in dvokoles. Posebni oddelek za popravilo dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov itd. Emaliranje z ognjem. Kolesa se shranjujejo tudi preko zime. Ceniki franco.

„TRIBUNA“ F. B. L. tovarna dvokoles, otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska 4.

Neljube dlake

po obrazu in životu sploh, odstranjuje v 5 minutah zanesljivo, brez bolečin in posledic

„Depilatorium Venus“

Cena: 1 zavitek Din 20.—

Tudi ceno in kakovost je treba upoštevati pri nabavi poslovnih knjig. Le prvovrstni izdelki!

ANTON JANEŽIČ

knjigovoznica, črtalnica, industrija trgovskih knjig in š. lskih zvezkov
Ljubljana, Florjanska ulica 14

Vljudno naznanjam, da sem

otvorila

trgovino

modernega
damskega perila,
nevestinih oprem
in vezanja na Kongresnem trgu
štev. 3.

Priporočam se
cenj. damam za
obilen obisk.

A. Zorčič,

Ljubljana.

KLOBUKI

vsake vrste, lastni izdelki in izdelki najboljših svetovnih tvrdk: L. Huckels, Blum, Ita, Pichler; kakor športne čepice, copate iz klobučevine in blaga, kupite najceneje v klobučarni

ANTON AUER — MARIBOR, Vetrinjska ulica 14.

Posebni oddelek za ženske klobuke z veliko zalogo najnovejših modelov. Predelovanje moških in ženskih klobukov. Solidno delo, brezkonkurenčne cene. — Prodaja se na drobno in debelo.

Ignacij Lenček

blagajnik in prokurist zavarovalnice „Sava“.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v ponedeljek dne 28. novembra t. l. ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Dvorni trg šte. 1, na pokopališče pri Sv. Križu.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v farni cerkvi Marijinega Oznanenja v Ljubljani.

Pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 26. novembra 1927.

Katarina Lenček roj. Repina, soproga. — Katica por. Loreto, Nace, Janko, Mirko, Ladko, Marica in Jožica, otroci — Dr. Franc Loreto, zet. — Franci, vnuček — in ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

MOLITEV
PRIDNEGA OTROKA
LJUBI SV. MIKLAJŽ
KUPI MI DAROVE
V
DELIKATESNI TRGOVINI
IN BONBONIERI
V. A. JANEŠ
LJUBLJANA
GLEDAŠKA ULICA ŠT. 8
PALAČA
POKOJNINSKEGA ZAVODA

Ročni kovčegi za potovanje

damske in šolske torbice, listnice, denarnice, tobačnice, nahrbtniki, gamaše i. t. d. i. t. d.

Opreme in pritkline za konje, dežne ponjave za konje in vozove, ovrtniki in nagobčniki za pse, gonilni jermeni iz najboljšega usnja, kakor tudi šivalni in vezalni jermeni.

IVAN KRAVOS, MARIBOR

Aleksandrova cesta 13

Telefon 207

IZVRŠUJE ENOBARVNE IN
VEČBARVNE FOTOTIPIJE,
ENOBARVNE, VEČBARVNE
AUTOTIPIJE, KOMBINIRANE
KLISEJE ZA NAVADEN
IN NAJFINEŠI PAPIR
KLISEJE PO PERORISIM,
SLIKAM IN RISBAH, RO-
KOPISIM IN FOTOGRAFI-
JAH ZA RAZGLEDNICE,
REKLAM. SLIKE, VINJETE

Sol sv. Roka za noge

Otrdelna koža
Potenje rok in nog.
Izpuhanje.
Poškodbe in pekoče noge.

ozdravlja noge.

Ako raztopimo malo množino soli sv. Roka za noge v topli vodi, dobimo vodo, ki je nasičena z oksigonom, ki čudovito dobro učinkuje na bolečo nogo in ustavi bolečino, ki so se pojavile vsled tiščanja čevljev. Ozdravi najbolj zastarele ozeblin, neznosno srbečico, ki jo povzroča ozeblina, in vsako rano na nogi. Pri daljšem namakanju postanejo kurja očesa in trda koža tako mehka, da se morejo odstraniti brez noža ali britve. Prav gotovo je, da sol sv. Roka za noge popolnoma uredi najbolj zanemarjeno nogo. Ozki, celo novi čevlji postanejo udobni, kakor bi jih nosili že več let. Lahko poljubno hodite in več ur stojite na enem mestu, ne da bi občutili najmanjše bolečine ali utrujenost.

Velik zavojev sv. Roka soli za noge stane Din 16.—, Dobiva se v vsaki lekarni in drogeriji.

„Spectrum“ d. d.

inž. Kopista, Dubsky in Krstić

tvornica ogledal in brusenega stekla

Ljubljana VII

Medvedova ulica 38, telefon 343

Zagreb, Beograd, Osijek. Središnja: ZAGREB

Zrcalno steklo, portaino steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vstekljevanje v med. Fina navadna ogledala.

Cene: 400 ori

RAZPRODAJAH

se dobi vsakovrstno manufakturno blago samo pri
IRPIN, MARIBOR, Glavni trg šte. 17.

Svetovno znane Prave Original

Lutz-ove peči

iz Bludenza in email-tablice z napisom

ima v zalogi samo

ing. Mate Guzelj, Ljubljana-Šiška,

Jernejeva cesta 5 — blizu stare cerkve

na dvorišču pod Celovško cesto šte. 58.

Naznanilo.

Nova brivnica in damski česalni salon!

Spec. striženje bubi-frizur, onduliranje itd. ter vsa v mojo stroko spadajoča dela najbolje in najceneje. Večletno prakticanje v najboljših salonih v velikih mestih mi daje zmožnost, da zamorem ustreči vsem zahtevam. — Se priporoča

Mar Mežan, frizerka, Jesenice

3 minute od kolodvora — poleg hotela „Triglav“.

Najstarejša tovarna

pohištva

I. I. Naglas v Ljubljani,

Turjaški trg šte. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva, žimnice, zof, foteljev i. t. d. po zelo nizkih cenah.

Hektografični aparati, zvitki, masa, črnilo, trakovi

se dobé vedno po konkurenčnih cenah pri

LUD. BARAGA, LJUBLJANA

SELENBURGOVA UL. 6/I.

Telefon šte. 2980

Mark Twain:

Kraljevič in siromak.

Pravljica za mlade ljudi vsake starosti.

Iz angleščine prevlel: Jos. Poljanec.

Strmel je in se čutil in mrmral nekaj pretrganih besedi. Nato se je obrnil in motril sijajno množico in prekrasno dvorano in je zagodrnjal: »Ampak vse to-le je resnično — popolnoma resnično — to vendar niso sanje!«

Iznova je strmel v kralja — in si mislil: »Ali sanjam — ali pa je to le v resnici naš vladar in ne tisti ubogi norček brez prijateljev, kakor sem vedno mislil? Kdo mi razreši to uganko?«

Tedajci mu je šinila neka misel v glavo; stopil je k zidu, vzela stol, ga prinesel nazaj, ga postavil na tla in sedel nanj!

V tistem hipu se je vzdignilo nevoljno šepetanje, surova roka se ga je dotaknila in nek glas mu je zaklical:

»Vstani, neotesani kmetavzar! V navzočnosti kralja boš sedel?«

Sunder je vzbudil pozornost kralja, ki je iztegnil roko in zaklical:

»Ne dotaknite se ga, pravico ima do tega!«

Množica se je osupla umaknila. Kralj pa je nadaljeval:

»Vedite vsi, plemiči in dvorniki, da je ta možak moj ljubljani, zvesti služabnik Miles Hendon, ki je s svojim dobrim mečem rešil svojega kraljeviča telesne škode in nemara smrti — in zato je po moji kraljevi besedi vitez. Izvedite tudi, da je za še večjo uslugo,

s katero je obdaroval svojega vladarja pred bičem in sramoto in prevzel vse to nase, višji plemič, grof Kentski, in da bo prejel zlata in zemlje, kakor gre njegovemu dostojanstvu. Dalje — s kraljevim dovoljenjem uživa predpravo, ki se je je pravkar poslužil; določili smo namreč, da bodo glave njegove rodovine imele in obdržale pravico, da smejo sedeti v navzočnosti angleških kraljev toliko časa, dokler bo obstajala angleška krona. Ne nadlegujte ga.«

Dve osebi, ki ste vsled zamude šele tekot tega dopoldneva dospeli z dežele in ste bili komaj pet minut v dvorani, ste otopelo zbegani in prestrašeni poslušali te besede in pogledovali sedaj kralja, sedaj poljsko strašilo in zopet kralja. Bila sta gospod Hugon in njegova gospa Edita. Ampak novi grof ju ni videl. Strmel je v vladarja kakor omamljen in mrmral:

»Ej, primaruha! To je moj siromakek! Moj norček! Tisti, ki sem mu hotel pokazati svojo hišo s sedemdesetimi sobami in dvajsetimi služabniki, da bi vedel, kaj je sijaj! Tisti, ki ni poznal druge obleke kot cunje, ki ni dobil za tolažilo drugega kot brec in udarce, in odpadke za hrano! Tisti, ki sem ga jaz vzela za svojega in sem hotel narediti gospoda iz njega! Dal Bog, da bi imel kako vrečo, da bi skril vanjo svojo glavo!«

Naenkrat pa se je zopet zavedel in padel je na kolena, položil roko v kraljevo roko in mu prisegel zvestobo in udanost in se zahvalil za naslov in zemljišča. Nato je vstal in stopil spoštljivo v stran — še vedno cilj vseh oči in tudi velike zavisti.

Zdajci je kralj uzrl gospoda Hugona in zaklical je s srditim glasom in iskječimi očmi:

»Vzemite temu roparju njegovo lažno zunanost

in ukradena posestva in ga dajte pod ključ, dokler ga zopet ne pozovem predse.«

Nekdanjega gospoda Hugona so odpeljali.

Zdajci je nastalo na drugem koncu dvorane neko gibanje; zbrane množice so se umaknile in med temi živimi stenami je prikorakal Tomažek v čedni toda bogati obleki. Pokleknil je pred kralja, ki je rekel:

»Doznan sem zgodbo teh malo minutih tednov in sem prav zadovoljen s teboj. Vladal si kraljestvo z upravn kraljevo plemenitostjo in usmiljenjem. Si-li zopet našel svojo mater in sestro? Dobro, poskrbeli bomo zanje — tvoj oče pa bo visel, ako želiš in postava dovoli. Vedite vsi, ki slišite moj glas, da bo od danšnjega dne za vse one, ki bivajo v Kristusovem zavodu in so deležni kraljeve dobrotnosti, poskrbljeno za njihovo srce in njihovega duha kakor tudi za njihov slabši, telesni del. In ta deček bo bival tam in vse svoje življenje zavzemal prvo mesto v čistilnem zboru ravnateljstva zavoda. Zavoljo tega pa, ker je bil kralj, je prav in primerno, da mu pritičejo druge časti, ne navadne. Zaradi tega glejte to njegovo uradno obleko; po njej ga bo vsakdo poznal in nikdo ne sme nositi enake. In kamorkoli bo prišel, naj obleka spominja ljudstvo, da je vžival svoj čas kraljevo dostojanstvo, in nikdo mu ne sme odreči spoštovanja, ki mu gre, ali opustiti pozdrava. Stoji pod zaščito prestola, ima vso podporo krone in vsi ga naj poznajo in imenujejo s častnim naslovom kraljevi varovaneč.

Tomažek je ves srečen in ponosen vstal in poljubil kralju roko, na kar so ga v sijajnem spremstvu odpeljali. Dečko ni tratil časa, ampak je pohitel k materi, da je povedal vso svojo zgodbo njej in sestrami Nan in Bet, da bi še one vživale njegovo srečo.

LJUDSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 23. zvezek: A. Sheehan, Nodlag. Povest izskega dekleta. 24. Din. vez. 32. Din. — 24. zvezek: A. Marby, Hanka. Ljudsko-srbska povest. 22. Din. vez. 30. Din. — 25. zvezek: Hingard, Bel. Hanka. Montreux. Din. 30. vez. Din. 42. — Starek in njegova burleska življenje. 14. Din. 14. Din. vez. 22. Din. — 27. zvezek: Preigeli, Ornel. Hanka. Din. 24. vez. Din. 32.

O svetem Nikoli

ni darov,

prinese Vam jih naš **Miklavž!**

Primerna darila

Velurji in pliši za domske plašče
 Pralni baržuni in žameti
 Dubli za ulstre
 Modni barhenti in flanele
 Cefirji za damske bluze
 Popelini za srajce
 Najfinejše blago za damske kostime
 in moške obleke

najugodnejše

pri Grobelniku, Mestni trg

Vaše prednosti: prvovrstna kvaliteta ♦ solidna postrežba ♦ najnižje cene

Posteljne odeje

iz volne in velblodje dlake
 v veliki izberi pri

A. & E. SKABERNE
 Ljubljana, Mestni trg 10

Kanarčki harcerji naprodaj!

Ljubitelji kanarčkov! Imam preko 60
 zlatih vrvicev (Edelroller), odlikovani na
 I. jugoslovanski razstavi s častno diplomom
 in veliko srebrno kolajno. Jamčim, da so
 dobri pevci. Cena Din 200 do Din 250. Ple-
 menske samice Din 40. Razpošiljam tudi po
 pošti in jamčim da pride ptič živ.

Aloizii Piskar,
 gojitelj pravih harških kanarčkov
 Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 52.

Din 200.000—

je zadela srečka drž.
 razredne loterije

št. 9149, ki je bila kupljena pri

Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani.

Se je prilika, da se udeležite igranja. Glavni in
 največji dobitki bodo še le izžrebani! Žrebanje se vrši
 dnevno in traja do 7. decembra 1927.

Ker je še nekaj srečk na razpolago, ne zamudite
 prilike in posežite po njih! Z najmanjšim dobitkom izžre-
 bane srečke lahko zamenjate z neizžrebanih.

**Ljubljanska
 kreditna banka.**

Prvovrstno delo, KNJIGOVESNICA K. T. D.
Zmerne cene, čitalnica in ivalnica
To je naše geslo! poslovnih knjig
 v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6/II

*Denar naložite najboljše in najvarnejše pri
 Spodnještajerski ljudski posojilnici
 v Mariboru r. z. z o. z.*

Stolna ulica 6

Obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 6%
 na trimesečno odpoved 8%

Kostanjev les in hmeljevke

kupuje stalno

Ernest Marinc, Celje
 Zrinskega ulica št. 4

Portugalko. prima fino, novo pošiljatev
Ormoški most, " " " "
Dikerčana. izbornega

Teči po zmernih cenah
„Aškerčeva klet“
 nasproti srednje tehnične šole.

Restavrarijo

opremljeno, vzamem spomladi v najem,
 ali pa grem za voditeljico kuhinje v hotel.
 Pišite na upravo „Slovenca“ pod št. 8930.

Lovske puške

Robert puške, revolverje, pištole in vse
 potrebščine za lov in ribolov kupiš pri
F. K. KAISER, Ljubljana, Šelenburgova 6.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D.D., LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na deželo

Premog domači in inozemski za domačo

Kovaški premog kurjavo in industrijske svrhe.

Koks livarniški, plavžarski in plinski.

Brikete.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva 15/I.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzo av. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000—, vloge nad Din 250.000.000—

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2½% vojne odškodnine
 in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**